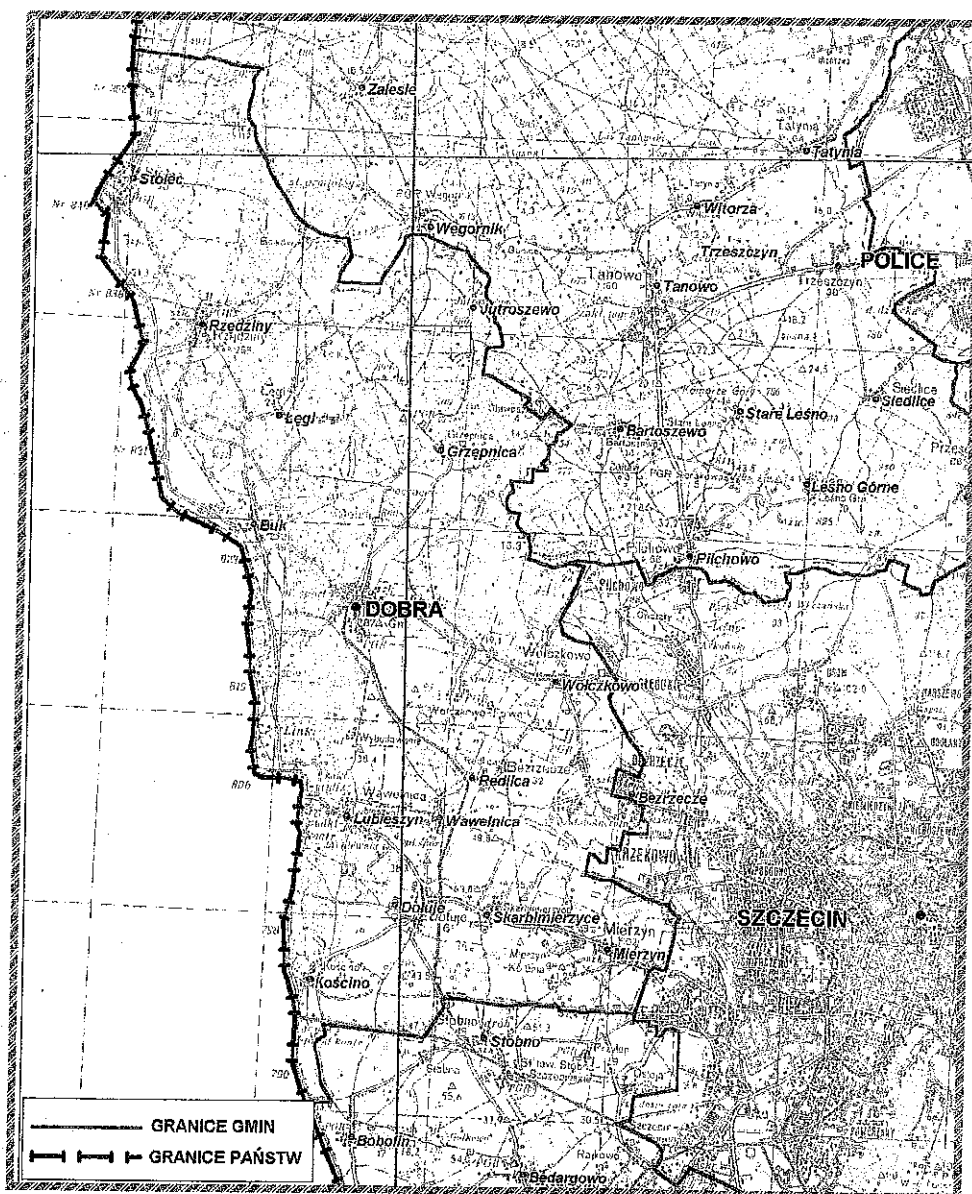

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XVI/254/04
Rady Gminy w Dobrej
z dnia 26 sierpnia 2004 r.

STRATEGIA (PROGRAM) ROZWOJU LOKALNEGO GMINY DOBRA

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	WYKAZ OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W SPOTKANIACH DOTYCZĄCYCH BUDOWY STRATEGII DLA GMINY DOBRA.....	4
III.	WSTĘP	6
IV.	STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY	8
V.	AKUALNA STRUKTURA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA	10
1.	CHARAKTERYSTYKA OBSZARU GMINY.....	10
1.1.	Położenie.....	10
1.2.	Funkcje gminy.....	10
1.3.	Powierzchnia, gęstość zaludnienia.....	10
1.4.	Powiązania komunikacyjne.....	10
1.5.	Powiązania przestrzenno-gospodarcze i społeczne	11
1.6.	Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej	11
2.	STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	11
2.1.	Środowisko przyrodnicze - ogólna charakterystyka, powiązania z otoczeniem.	11
2.2.	Surowce mineralne, zasady ich eksploatacji.....	12
2.3.	Geomorfologia, warunki hydrogeologiczne, zasady ochrony wód podziemnych ...	13
2.4.	Wody powierzchniowe, zasady ich ochrony	15
2.5.	Gleby i sposoby ich ochrony.....	16
2.6.	Warunki klimatyczne, atmosfera i zasady jej ochrony.....	17
2.7.	Szata roślinna	18
2.8.	Fauna	20
2.9.	Ochrona środowiska przyrodniczego w gminie Dobra	21
3.	KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU	27
3.1.	Krajobraz otwarty	27
3.2.	Krajobraz zabudowany	27
4.	ŚRODOWISKO KULTUROWE.....	27
4.1.	Strefy ochrony konserwatorskiej; zasady ochrony	27
4.2.	Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych - zasady ochrony...	32
5.1.	Użytkowanie terenu	33
5.3.	Główne elementy zagospodarowania terenu.....	34
6.	WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	38
6.1.	Zaludnienie	38
6.2.	Prognozy demograficzne	39
6.3.	Zatrudnienie.....	42
6.4.	Warunki mieszkaniowe	43
7.	SIEĆ OSADNICZA I OBSŁUGA LUDNOŚCI	43
7.1.	Kształtowanie sieci osadniczej.....	43
7.2.	Infrastruktura społeczna	43
8.	INŻYNIERIA	45
8.1.	Zaopatrzenie w wodę.....	45
8.2.	Odprowadzenie ścieków.....	47
8.3.	Usuwanie odpadów	48
8.4.	Regulacja stosunków wodnych.....	48
8.5.	Elektroenergetyka.....	49
8.6.	Zaopatrzenie w gaz	51
8.7.	Zaopatrzenie w ciepło.....	52
8.8.	Telekomunikacja.....	52
9.	KOMUNIKACJA	53

9.1.	Ocena i wnioski ze stanu istniejącego	53
9.2.	Uwarunkowania rozwoju	54
9.3.	Kierunki rozwoju sieci transportowej w gminie	55
VI.	ZASADY ROZWOJU I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	58
1.	STRUKTURA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA	58
1.1.	Jednostki strukturalno-przestrzenne	58
1.2.	Strefy funkcjonalne	59
2.	RODZAJE I ZAKRES DALSZYCH PRAC PLANISTYCZNYCH	62
2.1.	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	62
2.2.	Obligatoryjne opracowanie planów miejscowych dla:	63
2.3.	Zadania ponadlokalne	63
2.4.	Opracowania uzupełniające	63
VII.	DIAGNOZA STANU GMINY	65
a.	Budżet gminy na rok 2004	65
b.	Prognozowane dochody i wydatki budżetowe Gminy w 2004 roku	66
c.	Program długu publicznego Gminy Dobra na lata 2004-2020	67
d.	Dane statystyczne	68
e.	Procedura planowania i realizacji strategii	80
f.	Analiza strategiczna	100
g.	Bilans strategiczny	104
h.	Problemy do rozwiązania w gminie	105
VIII.	CELE STRATEGICZNE	107
IX.	HARMONOGRAM I PLAN FINANSOWY	113
A.	Poprawa opieki zdrowotnej i opieki społecznej	113
B.	Stworzenie warunków bazowo - organizacyjnych i szerokiej oferty kulturalno-oświatowej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	114
C.	Wykorzystanie gruntów (zasobów) rolnych dla produkcji rolnej wielkotowarowej oraz produkcji ekologicznej	115
D.	Stworzenie lepszych warunków dla harmonijnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego	116
E.	Tworzenie dogodnych warunków do życia mieszkańców i dla rozwoju gospodarki.	117
F.	Rozwój przedsiębiorczości i turystyki	118
G.	Gmina ekologiczna odpowiadająca wymaganiom jej mieszkańców	119
H.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	120
I.	Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa	121
J.	Podsumowanie celów strategicznych	122
X.	PROGRAMY ROZWOJU LOKALNEGO	123
XI.	MONITOROWANIE STRATEGII	126

I. WPROWADZENIE

Plan Strategiczny opracowany został metodą zespołową (partnerską) z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności. Prace nad strategią poprzedzone zostały opracowaniem diagnozy gminy dającej obraz zróżnicowania problemów społecznych, gospodarczych i ekologicznych występujących w jej obrębie. W trakcie pięciu spotkań warsztatowych trwających po kilka godzin każde, przeprowadzonych metodą moderacji wizualnej, zrealizowano następujące działania:

- zidentyfikowano główne problemy, związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców, utrzymaniem i rozwojem potencjału ekologicznego i technicznego oraz problemy istniejące w ramach wybranych dziedzin gospodarki,
- przeanalizowano sytuację gminy z określeniem czynników rozwojowych w zakresie zaspokojenia potrzeb społecznych, utrzymania i rozwoju poszczególnych dziedzin działalności gospodarczej ocenianych w kategoriach atutów i słabości gminy oraz szans i zagrożeń stwarzanych przez jej otoczenie, wykorzystując elementy analizy SWOT,
- określono wizję, misję, cele strategiczne oraz strategię działań,
- sporządzono wykaz celów o znaczeniu strategicznym do realizacji we współpracy z sąsiednimi gminami.

W trakcie spotkań warsztatowych uczestnicy identyfikowali czynniki sprzyjające oraz niesprzyjające w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkańców. Identyfikacja dokonana została odrębnie dla czynników rozwojowych wewnętrznych (sprzyjających i niesprzyjających odnoszących się do gminy), na które gmina w dużym stopniu może wpłynąć, oraz czynników rozwojowych zewnętrznych (sprzyjających i niesprzyjających stanowiących szansę i zagrożenia) odnoszących się do otoczenia gminy, na które gmina przeważnie nie ma wpływu.

Rezultaty poszczególnych warsztatów były na bieżąco dokumentowane i przekazywane uczestnikom warsztatów i stanowiły podstawę wypracowania projektu roboczego planu strategicznego, oraz hierarchizacji ważności potrzeb i celów. Plan strategiczny wypracowany został metodą zespołową przez przedstawicieli społeczności lokalnej, najlepiej znających własne problemy i potrzeby, a to powinno stanowić podstawę do skutecznego urzeczywistniania wypracowanych celów strategicznych.

Ta społeczna metoda pracy przyczyniła się do silnej identyfikacji przedstawicieli społeczności lokalnej ze strategią i wzrostu świadomości jej znaczenia dla przyszłości gminy.

Zespół Konsultanta i Moderatora

Zbigniew J. Boczek, tel. 0.601 53 15 15.

Biuro: 70-415 SZCZECIN Al. Jedności Narodowej 42, tel. (+4891) 43-40-285; tel./fax (+4891) 311-22-83
HOUSTON, TX 77084, USA 19658 Heritage Elm Court; tel. (832) 687-7255

II. WYKAZ OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W SPOTKANIACH DOTYCZĄCYCH BUDOWY STRATEGII DLA GMINY DOBRA

L. p.	IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/ ZAWÓD/ INSTYTUCJA
1.	Ankudowicz Czesława	Radna
2.	Bartoszewski Piotr	Komendant Straży Leśnej
3.	Bibułek Jacek	Starostwo Powiatowe
4.	Choraży Barbara	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Mierzynie
5.	Czarnecki Jerzy	ANR Gryfino
6.	Czarnota Tomasz	Radny
7.	Czerniecka Maria	Rada Rodziców PSP w Mierzynie, PFP Szczecin
8.	Dąbrowski Jarosław	Stowarzyszenie Wspólna Dobra
9.	Dera Roman	Radny
10.	Duziak Zbigniew	Radny
11.	Głowacka Ewa	Radna, Przychodnia Medycyny Rodzinnej
12.	Grabałowski Andrzej	Wójt Gminy Dobra
13.	Gruszczyńska Władysława	Radna
14.	Grzybowski Jan	ANR Gryfino
15.	Hryniewicz Ewa	Koordynator ds. Kultury, U.G.
16.	Jesiołkiewicz Anna	Sołtys wsi Łęgi
17.	Jędra Grażyna	Skarbnik U.G.
18.	Kędziorek Lilianna	Radna
19.	Kowalski Remigiusz	Podinspektor U.G., Inwestycje
20.	Kunkel Halina	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Dobrej
21.	Kurzaj Gottfryd	Wodociągi Zachodniopomorskie
22.	Kuźniar Alicja	Sołtys wsi Dołuje
23.	Leszczyński Teodor	Przewodniczący Rady Gminy
24.	Lewandowska Ewa	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Rzędzinach
25.	Maciejewska Janina	Radna
26.	Mamińska Barbara	Inspektor U.G., Warunki Zabudowy
27.	Miluch Bartłomiej	Radny

28.	Nazaruk Jolanta	Graniczna Placówka Kontrolna, Lubieszyn
29.	Niemyt Emilia	Dyrektor Zespołu Szkół w Dołujach
30.	Pietryszak Rozalia	Kierownik ZEAS
31.	Polikowski Dionizy	„Poldek”
32.	Rechnio Małgorzata	Podinspektor U.G., Zagospodarowanie Przestrzenne
33.	Rekowska Danuta	Radna, Nauczyciel SP Bezrzecze
34.	Roszkiewicz Ireneusz	„PILEX”
35.	Rygielska Leokadia	Sołtys wsi Wołczkowo
36.	Ryszkiewicz Krystyna	Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
37.	Sikora Janina	Inspektor U.G., Gospodarka Gruntami
38.	Sołtys Franciszek	Rolnik
39.	Stachowicz Jerzy	Radny, Sołtys wsi Mierzyn
40.	Stanecka Ewa	Wojewódzki Służby Ochrony Zabytków
41.	Stasiak Mirosław	Wodociągi Zachodniopomorskie
42.	Strychalski Jan	Lekarz Rodzinny, Dobra
43.	Surdy Jarosław	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
44.	Szwebel Bożena	Nadleśnictwo Trzebież
45.	Szyłko Stanisław	Wodociągi Zachodniopomorskie
46.	Trędowicz Jerzy	Komendant Komisariatu Policji w Mierzynie
47.	Wawrzóła Eugeniusz	Sołtys wsi Dobra, Ochotnicza Straż Pożarna
48.	Węgrzyn Zofia	Nadleśnictwo Trzebież
49.	Wierzbicka Maria	Radna, Nauczyciel
50.	Wójcikowski Cezary	Radny
51.	Zielińska Małgorzata	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Bezrzeczu
52.	Ziental Irena	Inspektor U.G., Inwestycje
53.	Zyska Przemysław	Ośrodek Świdwie

III. WSTĘP

Strategia opracowana została na podstawie analizy diagnostycznej struktury społeczno - gospodarczej, oraz analizy słabych i mocnych stron gminy Dobra. Pozwoliło to na określenie najważniejszych problemów, ich zweryfikowanie i wypracowanie misji oraz celów strategicznych w oparciu o szanse rozwojowe. **Dzięki strategii gmina Dobra przedstawia świadomie ukierunkowane procesy podejmowania decyzji.**

Wszystkie zaplanowane zadania realizacyjne mają na celu podnieść atrakcyjność gminy w oczach inwestorów, mieszkańców oraz turystów. Zaniechanie realizacji tych zadań pozostawiłoby gminę w tyle za innymi gminami, systematycznie wdrażającymi swoje strategie. Natomiast niewykonanie zadań w obszarze infrastruktury technicznej zniechęci inwestorów, a także turystów. Zaniedbania w dziedzinie oświaty i kultury doprowadzą do migracji młodzieży do miast lub innych gmin w poszukiwaniu lepszych warunków kształcenia i lepszej pracy.

Uczestnicy spotkań podkreślali, iż najważniejszymi kierunkami działania gminy powinno być tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów w celu zapewnienia wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, rozwoju turystyki i agroturystyki, oraz wysokiego poziomu oświaty i kultury. Tradycje gospodarcze i charakter gminy nie ulegną zmianie, ale mieszkańcy muszą poszukiwać nowych możliwości zarobkowania i sukcesywnie dostosowywać się do zmieniających warunków ekonomicznych.

Programy rozwojowe gminy, które wypracowano wspólnie z przedstawicielami lokalnej społeczności, wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "rozwój przedsiębiorczości i turystyki" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktury technicznej" oraz potrzebami samych mieszkańców, a także rolnictwa. Rozwój turystyki będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury i ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej regionu.

W dalszej części strategii przedstawiono programy, cele i propozycję zadań realizacyjnych dla każdego z wymienionych obszarów.

Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania gminy, jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe kilka lat. Działalność samorządu ukierunkowana będzie w szczególności na:

- przedsiębiorczość i turystykę,
- opiekę zdrowotną i społeczną,
- indywidualne budownictwo mieszkaniowe,
- sport i rekreację,
- infrastrukturę techniczną,
- kulturę i oświatę,
- rolnictwo.

Strategię opracowano z udziałem społeczności lokalnej i w taki też sposób winna być wdrażana. Wdrażanie strategii jest procesem długotrwałym i nie należy oczekiwać, że samo posiadanie strategii rozwiąże wszystkie problemy gminy oraz jej mieszkańców.

W przyszłości konieczna będzie analiza i aktualizacja kluczowych uwarunkowań rozwoju, co powinno zapewnić możliwości elastycznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Mogą one bowiem spowodować konieczność modyfikacji celów przyjętych w strategii oraz wymuszać zmianę sposobów ich realizacji.

W momencie przyjęcia strategii, zaplanować należy proces monitorowania (obserwacji realizacji) strategii. Prawidłowe monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę, czy strategia jest właściwie realizowana, oraz czy założenia na których ją oparto, nie uległy zmianie. Pozwoli to sprawnie i elastycznie reagować na wszelkie zmiany mogące wpłynąć na procesy wykonawcze.

Dla skutecznego prowadzenia monitorowania, potrzebne jest gromadzenie i analizowanie odpowiednich informacji, związanych z przyjętymi założeniami, parametrami oraz uwarunkowaniami rozwoju. Są to np.: trendy rozwojowe, współczynniki ekonomiczne czy struktura wydatków i inwestycji. W tym celu konieczne jest stworzenie sprawnie działającej bazy informacji, która zapewni przepływ informacji pomiędzy wszystkimi pracownikami czuwającymi nad wdrażaniem strategii. Omawiana baza danych powinna być zaopatrzona w skuteczny system zbierania i aktualizacji zgromadzonych danych. Pożądane jest stworzenie jednolitego, standardowego systemu ich pozyskiwania i przetwarzania, który umożliwiłby stworzenie obiektywnego źródła informacji na temat przebiegu procesu wdrażania strategii. W przypadku strategii gminy Dobra, kluczową postacią w procesie jej realizacji i monitorowania jest Wójt. Kierując bieżącą działalnością, ma największy wpływ zarówno na sam proces wdrażania strategii, jak również oceny jej realizacji. Do najważniejszych zadań Wójta w zakresie zarządzania i monitorowania, należy bezpośredni nadzór nad wdrażaniem strategii oraz wyznaczenie koordynatora realizacji strategii.

Główne zadania koordynatora polegałyby na:

- bieżącej analizie stanu realizacji strategii,
- obserwacji uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na realizację strategii,
- prowadzeniu bazy informacji,
- wypracowaniu kryteriów oceny stanu realizacji strategii,
- aktywnym poszukiwaniu źródeł finansowania.

IV. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY

Strategia rozwoju

Strategia rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Dobra, jest programem rozwoju gminy do roku 2020. Stanowi więc rejestr wyzwań i zadań przed jakimi stoi społeczność lokalna, oraz jej wybrane władze samorządowe. Jest jednocześnie wyrazem woli mieszkańców i władz gminy, wspólnego budowania lepszego i bardziej funkcjonalnego lokalnego środowiska życia, poprzez rozwiązywanie najbardziej palących problemów dnia codziennego i tworzenie nowej jakości tego środowiska w warstwie: przyrodniczej, społecznej i gospodarczej, w bliższej i dalszej perspektywie. Bazuje ona na uzyskanym w przeszłości dorobku i doświadczeniach. Jednocześnie znajdują w niej odbicie te wszystkie problemy, które towarzyszą procesowi dojrzewania lokalnych struktur samorządowych i kształtowania się właściwych relacji między społecznością lokalną i pochodzącą z jej wyboru władzą lokalną.

W zapisie strategii znalazły swoje odbicie opinie mieszkańców gminy, zwłaszcza osób którym nie są obce sprawy rozwoju i poprawy jakości własnego, lokalnego środowiska życia, wiedza i doświadczenie lokalnych władz samorządowych, wieloaspektowa ocena stanu gminy, ocena dotychczasowego przebiegu procesów transformacji społeczno - gospodarczej kraju, regionu i gminy, oraz dorobek lokalnej gospodarki. Wszystko to razem sprawiło, że strategia jest programem osadzonym w realiach sytuacji społeczno - gospodarczej kraju, regionu i gminy XXI wieku, oraz że odzwierciedla odczucia, pragnienia i dążenia społeczności lokalnej.

Strategia jest zapisem celów działania i programów rozwojowych na najbliższe 16 lat. Jest to tylko z pozoru dość długi okres. Jeśli jednak ma być programem strategicznym dotyczącym rozwoju lokalnego i terytorialnego systemu społecznego, jakim jest gmina Dobra, jeśli ma prowadzić do rozwiązania wszystkich najbardziej zasadniczych problemów oraz uwzględniać realia sytuacji materialno - finansowej gminy, to musi obejmować dłuższy horyzont czasowy. Choć obejmuje okres 16 lat, musi brać pod uwagę nie tylko wyzwania współczesności, ale i czasów przyszłych i to zarówno te korzystne jak i te negatywne, gdyż jest to także kolejny warunek realności jej założeń. Strategia jest jednak przede wszystkim, osadzona w aktualnym stanie rzeczy, na którego ocenie, jako na podstawie, formułuje się cele i buduje programy rozwoju.

Strategia nie jest dokumentem zamkniętym. W miarę pojawiania się nowych problemów i nowych wyzwań, nowych możliwości, ale i nowych ograniczeń, a także nowych kompetencji i zadań władzy lokalnej, ulegać ona będzie korekcie i modyfikacji. Będzie także zmieniana, stosownie do sytuacji społeczno - gospodarczej kraju, regionu, gminy, zwłaszcza w nawiązaniu do miejsca Polski w Unii Europejskiej.

Strategia jest przede wszystkim programem rozwoju społeczno - gospodarczego gminy na najbliższe lata. Jest jednocześnie ważnym narzędziem zdobywania środków finansowych, niezbędnych dla rozwoju, oraz przyciągania na teren gminy poważnych inwestorów.

Strategia jest dokumentem autonomicznym. Mimo tego należy jednak wyraźnie zaznaczyć, że w procesie jej opracowania, w różnym stopniu wykorzystane zostały inne materiały planistyczne, projektowe i programowe będące w posiadaniu Urzędu Gminy Dobra, w tym aktualna wersja "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy".

Należy mieć nadzieję, że realizacja uchwalonej w sierpniu 2004 roku Strategii gminy Dobra zakończy się sukcesem i przyniesie tak potrzebne, pożądane i oczekiwane przez mieszkańców gminy zmiany w lokalnym środowisku i poziomie życia.

Czym jest strategia rozwoju gminy Dobra

Uchwalona Strategia rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Dobra jest:

- strategią mieszkańców, bowiem wpływ na jej kształt i charakter mieli przedstawiciele społeczności lokalnej, biorący udział w debatach (spotkaniach zespołów) problemowych,
- strategią dla mieszkańców, ponieważ podstawowym celem jej realizacji będzie podniesienie na wyższy poziom warunków i standardu życia w gminie,
- wyzwaniem dla mieszkańców, gdyż osiągnięcie zakładanych celów wymagać będzie pełnej mobilizacji społecznej oraz pobudzenia aktywności do działania, wszystkich mieszkańców,
- zadaniem dla mieszkańców, bowiem w realizacji strategii uczestniczyć muszą z odpowiednią inicjatywą i wkładem wszystkie osoby zamieszkujące i prowadzące na terenie gminy swoją działalność, a więc mieszkańcy, władze samorządowe oraz lokalne podmioty gospodarcze,
- programem równoważenia rozwoju w układzie: przyroda - człowiek - gospodarka - obszary wiejskie - warunki życia, oraz równoważenia struktur przestrzennych, gdyż tylko takie układy gwarantują harmonię rozwoju, ład przestrzenny i eliminują konflikty,
- programem dynamicznym, bowiem w wyniku realizacji strategii osiągnie się właściwą rozwijającym się jednostkom terytorialnym, dynamikę rozwoju gminy w podstawowych dziedzinach jej gospodarki i życia społecznego,
- programem otwartym na wszelkiego rodzaju sensowne i uzasadnione zmiany, gdyż będą istniały warunki wprowadzania koniecznych uzupełnień i zmian, stosownie do zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych,
- programem całościowym i realnym, ponieważ obejmować będzie podstawowe dziedziny życia społeczno - gospodarczego gminy i rozwiązywać właściwe tym dziedzinom problemy, przy uwzględnieniu realiów chwili obecnej i najbardziej prawdopodobnej sytuacji w przyszłości.

V. AKUALNA STRUKTURA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA

1. Charakterystyka obszaru gminy

1.1. Położenie

Gmina Dobra Szczecińska położona jest w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w strefie przygranicznej. Należy do powiatu Police.

Graniczy:

- od strony zachodniej z Republiką Federalną Niemiec,
- od strony wschodniej z miastem Szczecin,
- od strony północnej i północnego wschodu z gminą Police,
- od strony południowej z gminą Kołbaskowo.

Ośrodek administracyjny gminy znajduje się w miejscowości Dobra, oddalonej od Szczecina o ok. 8 km. Na obszarze gminy znajduje się 13 miejscowości, z których do największych należą: Dobra, Bezrzecze, Mierzyn.

Gmina leży w zasięgu oddziaływania ośrodka subregionalnego – Szczecina.

1.2. Funkcje gminy

Główne funkcje gminy to: mieszkalnictwo, działalność usługowa, która w ostatnim okresie, ze względu na położenie gminy (strefa przygraniczna, bliskość miasta Szczecina) dynamicznie się rozwija, turystyka oraz rolnictwo, którego zakres i udział systematycznie maleje na korzyść dwóch pierwszych funkcji.

1.3. Powierzchnia, gęstość zaludnienia

Powierzchnia gminy wynosi 11027 ha, co daje jej 45 pozycję pod względem wielkości wśród gmin wiejskich woj. zachodniopomorskiego.

Wg danych Urzędu Gminy w Dobrej w 1998 r. ludność gminy liczyła 6902 osoby, na dzień 31 grudnia 2002 r. liczba ta wynosiła 9522 osób i dalej rośnie, co daje obecnie wskaźnik 87 osoby / 1 km².

1.4. Powiązania komunikacyjne

Do czynników zewnętrznych mających wpływ na układ komunikacyjny gminy należą przede wszystkim:

- funkcjonujące międzynarodowe przejście drogowe Lubieszyn - Linken,
- usytuowanie dużych i uciążliwych zakładów przemysłowych w Policach,
- projektowana przeprawa Police – Święte,
- port,
- projektowane graniczne przejście drogowe Dobieszczyn – Hintersee oraz,
- położony w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodek o funkcji ponadregionalnej jakim jest miasto Szczecin.

Są to główne elementy generujące obecnie i w przyszłości ruch zewnętrzny o charakterze ponadgminnym, których uwzględnienie w powiązaniach i obsłudze komunikacyjnej wyższej rangi jest bezwzględnie konieczne.

W planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra zaprojektowano drogą obwodnicę zachodnią miasta Szczecina, która łączyć będzie gminę z drogami ruchu szybkiego: autostradą A-6 i pośrednio z autostradą A-3 (drogą ekspresową), od strony północnej poprzez przeprawę Police - Święte podłączona będzie do drogi ruchu szybkiego S-3 /kierunek Świnoujście/ oraz S-6 /kierunek Gdańsk/. Drugą ważną inwestycją jest projektowana po nowym śladzie droga krajowa nr 10 do przejścia w Lubieszynie.

1.5. Powiązania przestrzenno-gospodarcze i społeczne

Gmina należy do powiatu polickiego, ale ze względu na brak dogodnych, bezpośrednich połączeń komunikacyjnych z miejscowością Police, jedynym istotnym i koniecznym powiązaniem jest obsługa administracyjna ludności.

Na terenie gminy Dobra zauważa się znaczny napływ ludności ze Szczecina.

Istotnym powiązaniem gminy z miastem Szczecinem jest uzależnienie mieszkańców gminy od codziennych dojazdów do zakładów pracy zlokalizowanych w mieście.

Gmina Dobra uzależniona jest od miasta Szczecina w zakresie szkolnictwa ponad podstawowego, specjalistycznej służby zdrowia, kultury itp.

Przygraniczne położenie gminy korzystnie wpływa na jej rozwój gospodarczy, powodując zwiększenie miejsc pracy, szczególnie w zakresie działalności usługowej.

1.6. Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej

Miejscowość Bezrzecze, Mierzyn są częściowo zaopatrywane w wodę z sieci wodociągowej miasta Szczecina.

Ścieki sanitarne z terenu Bezrzecza odprowadzane są do systemu kanalizacji m. Szczecina.

Odpady komunalne z terenu gminy wywożone są obecnie na wysypisko w Sierakowie, gmina Police.

Przez południowo - wschodnią część gminy Dobra przechodzą linie napowietrzne NN (220 kV) i WN (110 kV) o znaczeniu ponadgminnym.

Aktualnie gmina Dobra zasilana jest siecią napowietrzną średniego napięcia (15 kV) z systemu elektroenergetycznego m. Szczecina.

Część linii SN ma powiązania z sieciami gmin sąsiednich, stwarzając w ten sposób możliwość dwustronnego zasilania.

Gmina Dobra zasilana jest gazem przewodowym średniego ciśnienia z miasta Szczecina.

Również w zakresie telekomunikacji występują powiązania gminy Dobra z miastem Szczecin.

2. Stan i ochrona środowiska przyrodniczego

2.1. Środowisko przyrodnicze - ogólna charakterystyka, powiązania z otoczeniem.

Granice administracyjne gm. Dobra, zarówno państwowa, jak i gminne, na przeważającej długości są granicami sztucznymi. Przebiegają przez kompleksy leśne Puszczy Wkrzańskiej i niewielkie lasy w paśmie Kościno - Buk oraz przez użytki rolne. Granica państwowa dzieli również jezioro Stolsko.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski J. Kondrackiego, gm. Dobra leży na obszarze podprowincji Pobrzeży Południowobałtyckich, w granicach makroregionu Pobrzeża Szczecińskiego.

Przez obszar gminy przebiega granica 2 mezoregionów (mniej więcej na linii Dobra - Wołczkowo):

1. Mezoregion Równiny Wkrzańskiej (313.23) - północna część gminy, wyróżnia się rozległymi obniżeniami torfowiskowymi, wykorzystywanymi jako użytki zielone lub stanowiącymi nieużytki (tereny podmokłe, bagienne) oraz kompleksem leśnym Puszczy Wkrzańskiej, urozmaiconej wydłami śródładowymi i torfowiskami. Na obszarze tego mezoregionu, w granicach gmin Dobra i Police, znajduje się rezerwat przyrody „Świdwie”.
2. Mezoregion Wzgórz Szczecińskich (313.26) - południowa część gminy, obejmuje wysoczyznę moreny dennej. Dobre warunki glebowe tej części gminy powodowały do niedawna intensywny rozwój produkcji rolniczej. Obecnie ta część gminy charakteryzuje się dużą dynamiką i znacznymi rozmiarami przestrzennymi przekształceń środowiska, na skutek intensywnej urbanizacji terenów rolnych

przyległych do Szczecina (Mierzyn, Bezrzecze, Wołczkowo) oraz leżących wzdłuż drogi tranzytowej Szczecin - Lubieszyn - Berlin (Mierzyn, Skarbimierzyce, Dołuje, Lubieszyn), a także samej wsi Dobra.

W koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET - PL mezoregion Równiny Wkrzańskiej (w tym północna część gm. Dobra) wchodzi w skład obszaru o znaczeniu międzynarodowym p.n. „OBSZAR UJŚCIA ODRY” (01M). Rezerwat przyrody „Świdwie” i Puszcza Wkrzańska wraz z otaczającymi je terenami uznane zostały za biocentra tego obszaru węzłowego, tj. miejsca wyróżniające się największą koncentracją walorów przyrodniczych.

Po stronie niemieckiej (wzdłuż granicy państwowej) projektowany jest rezerwat przyrody „Gottesheide”. Docelowo, utworzony zostanie międzynarodowy rezerwat „Gottesheide - Świdwie”.

W skali lokalnej ważne są naturalne powiązania Puszczy Wkrzańskiej na obrzeżu gm. Dobra i Szczecina, z centrami różnorodności biologicznej, w ramach Ekologicznego Systemu Zieleni Miejskiej (ESZM), poprzez Park Leśny Głębokie i Arkoński Park Leśny. We wschodniej części gm. Dobra jedynym łącznikiem z ESZM Szczecina jest mocno przekształcona dolina Bukowej.

W zewnętrznych powiązaniach przyrodniczych dotyczących obiegu wody na obszarze gm. Dobra i funkcjonowania rezerwatu „Świdwie”, bardzo ważną rolę odgrywa układ zlewniowy Gunicy, a w nim obszar zlewni jeziora Świdwie. Niewielki fragment tej zlewni z częścią jez. Stolsko leży na terytorium Niemiec. Jakość wód i stosunki hydrologiczne Gunicy oraz jezior Stolsko i Świdwie zależą tym samym od użytkowników zlewni po obu stronach granicy państwowej.

Gmina Dobra znajduje się w strefie szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń gazowych emitowanych do atmosfery przez Z.Ch. „Police”. Lasy w północno - wschodniej części gminy wykazują uszkodzenia na skutek imisji zanieczyszczeń przemysłowych i zakwalifikowane są do pierwszej strefy zagrożenia (w skali trójstopniowej, są to drzewa najmniej dotknięte oddziaływaniem zanieczyszczeń przemysłowych).

2.2. Surowce mineralne, zasady ich eksploatacji

Jedynym udokumentowanym złożem na terenie gminy jest złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Wąwelnica”, położone na wschód od Wąwelnicy, na zachodnim zboczu wału Wołczkowo - Stobno. Powierzchnia złoża udokumentowanego w kat. C₂ wynosi 23,5 ha. Po wstępnym rozpoznaniu jego zasoby określono na 3 993 tys. m³. Występujący w złożu surowiec nadaje się do produkcji grubo- i cienkościennych wyrobów ceramiki czerwonej.

Eksploatacja surowców ilastych ze złoża Wąwelnica byłaby kolizyjna z ochroną gleb i zachowaniem estetycznych walorów krajobrazowych. Przy obecnym trendzie zapotrzebowania na surowce ilaste ceramiki budowlanej, uruchamianie eksploatacji nie ma należytych podstaw ekonomicznych.

W kilku miejscach prowadzona jest dzika, okresowa eksploatacja piasku dla potrzeb lokalnych. Większość dawnych wyrobisk uległa stopniowej renaturalizacji, część wymaga przeprowadzenia zabiegów rekultywacyjnych, w części z nich znajdują się nieurządzone składowiska odpadów (Łęgi, Stolec, Buk, Dobra).

Za rejon prognozowane do udokumentowania złóż kruszywa dla potrzeb lokalnych, uważa się fragment wzniesień przy szosie Buk - Stolec, na wysokości Rzędzin oraz rejon starej żwirowni na płn. od Dobrej.

Szeroko występujące na obszarze gminy torfy, posiadają wstępne rozpoznanie zasobów i cech jakościowych. Złoża torfów występują w obrębie zlewni Gunicy, na płn. od Dobrej oraz w dolinie Małej Gunicy i obniżeniach Rowu Wołczkowskiego. Jest to surowiec niskiej jakości, który nie znajduje zastosowania poza wykorzystaniem ściółkowym i nawozowym.

Ze względu na rolę w retencjonowaniu zasobów wodnych, podejmowanie wydobycia torfu jest nieuzasadnione.

Jedynie złoża sfagnowego torfu wysokiego, znajdujące się w niewielkiej odległości od jeziora Stolsko, zawiera torfy o cechach torfu borowinowego i może być wykorzystywane dla potrzeb balneologicznych. Zasoby bilansowe tego złoża wynoszą 148 tys. m³.

Zasady eksploatacji

1. Punkty eksploatacji kruszywa (głównie piaski) w kilku dzikich wyrobiskach powinny stać się podmiotem prawnym, działającym w oparciu o koncesję eksploatacyjną, wydaną przez starostę powiatu.
2. Zlikwidować dzikie składowiska odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych oraz wprowadzić ich pełną rekultywację.
3. Przeprowadzić specjalistyczny zwiad geologiczny w rejonie Buku - Rzędzin i Dobrej Szczecińskiej, w celu udokumentowania nowych złóż kruszywa dla potrzeb lokalnych.
4. W obrębie stref ochrony archeologicznej eksploatacja surowców mineralnych podlega zasadom obowiązującym w tych strefach

2.3. Geomorfologia, warunki hydrogeologiczne, zasady ochrony wód podziemnych

Rzeźba terenu gminy Dobra Szczecińska (układ głównych form terenu), różnicuje obszar gminy na pasmowo (południkowo) ułożone rejony wzniesień, rozdzielone płaskodennymi dolinami Małej Gunicy, Gunicy i Rowu Wołczkowskiego.

Układ ten pozostaje w ścisłej zależności od budowy geologicznej obszaru gminy i do układu tego dopasowała się (z modyfikacjami) sieć

hydrogeologiczna:

- wał wzniesień wzgórz kemowych (część zachodnia, wzdłuż granicy),
- dolinę Małej Gunicy,
- wał glacictektoniczny Stobno - Wołczkowo z przyległymi półkami wysoczyzny morenowej Dołuj i kępą kemową Dobrej - Płochocina,
- równinę gumieniecką,
- zachodni skłon rynny jeziora Głębokie.

Na płn. jednostki te zamyka nizina doliny Gunicy (12 - 15 m n.p.m.) przechodząca w misę jeziora Świdwie.

W budowie geologicznej obszaru gminy wyróżniają się dwa elementy strukturalne: glacictektonicznie spiętrzony wał stobniański oraz głęboka kopalna rynna jeziora Głębokie. Obszar gminy różnicuje się pod względem warunków hydrogeologicznych.

1. Północna część gminy - użytkowy poziom wodonośny występuje płytko, w przypowierzchniowych osadach wodonośnych. Z reguły nie posiada izolacji, a jego występowaniu towarzyszy szeroko rozprzestrzeniająca się strefa bezpośredniego zasilania odpowierzchniowego. Strefa alimentacji (zasilania) rozciąga się szerokim pasem od Rzędzin i Buka, poprzez Łęgi w rejon Grzepnicy i Płochocina. Ciągnie się również wąskim pasem od Dobrej po Wołczkowo oraz w pasie wzniesień przygranicznych od Buka po Lubieszyn i dalej na płd. po jezioro Kościńskie.
2. Pozostały obszar gminy zajmują powierzchniowo osady słabo- przepuszczalne, izolujące poziom użytkowy

Rejon Rzędzin i Łęgów to strefa o bardzo wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych. Rejon Stolca należy do obszaru praktycznie pozbawionego użytkowego poziomu wodonośnego.

Płytkie występowanie użytkowego poziomu wodonośnego wiąże się ze szczególnym zagrożeniem przenikania zanieczyszczeń z ognisk powierzchniowych.

Degradacja zasobów jakościowych (znacznie podwyższona zawartość związków azotu) spowodowała wyłączenia lokalnego ujęcia wody w Rzędzinach.

Nieczynne jest również ujęcie w Stolcu. Nie zlikwidowane studnie grożą przenikaniem zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej.

W północnej części gminy, w Grzecznicach, znajduje się podstawowe ujęcie, którego produkcja wody zapewnia zaopatrzenie dla Dobrej, Stolca, Rzędzin, Łęgów i Grzecznic. Ujęcie na terenie dawnego PGR-u może dostarczać wody do wodociągu zbiorczego razem z ujęciem podstawowym.

Studnie ujęcia w Grzecznicach zabezpieczone są strefą ochrony bezpośredniej. Brak jest natomiast opracowanej i zatwierdzonej strefy ochrony zasobowej (pośredniej).

W płn. części gminy znajduje się ujęcie w Buku. Warstwa użytkowa jest odizolowana. Ujęcie nie posiada strefy ochrony pośredniej.

Zaopatrzenie w wodę Dobrej Szczecińskiej wspomagane jest pracą ujęcia na fermie o wydajności 52 m³/h.

Ujęcie w Wołczkowie (pracuje jedna studnia) ujmuje wody z głębokości 27 m. W południowej części gminy ujęciami liczącymi się w zbiorowym zaopatrzeniu w wody pitne są ujęcia w Dołujach i Skarbimierzach. Ujęcie w Dołujach zaopatruje w wodę miejscowości: Dołuje, Wąwelnicę, Redlicę, Kościno i Lubieszyn.

Dla płn. części gminy podstawę zaopatrzenia stanowią ujęcia w Grzecznicach i Dobrej, to dla części pld. rolę taką spełniać winno zespolone ujęcie Dołuje - Skarbimierz.

Rozbudowa tych ujęć, obowiązkowe wprowadzenie stref ochronnych i właściwe zagospodarowanie rejonu ujęć, warunkuje zaopatrzenie terenu gminy w wodę.

Ujęciem niewykorzystywanym w zaopatrzeniu w wodę, a wymagającym odnowienia poboru, jest ujęcie w Mierzynie (Spółdzielnia „Iskra”), którego zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszą 100 m³/h. Wysokie są również zasoby eksploatacyjne ujęć: Mierzyn RSP (58 m³/h) i Mierzyn - masarnia (43 m³/h).

Przy rozwijającej się zabudowie pomiędzy Kościnem a Dołujami, może okazać się potrzebne reaktywowanie pracy ujęcia w Kościele.

Podsumowując warunki wykorzystania i ochrony zasobów wód podziemnych na terenie gminy można powiedzieć, iż fakt posiadania w chwili obecnej wystarczających zasobów (roczna produkcja wody z ujęć wodociągowych wynosi ca 550 tys. m³), przysłania konieczność uzyskania w przyszłości większych ilości wody (rozbudowa ujęć) i konieczność ochrony zasobów jakościowych (wprowadzanie stref ochronnych).

Zasady ochrony wód podziemnych

1. Niewskazane jest wprowadzanie rozległych powierzchni zabudowy w strefach alimentacji (zasilania) odpowierzchniowej wód podziemnych ze względu na występowanie sypkich gruntów, dobrze przepuszczalnych, które stanowią (jak ma to miejsce w płn. części gminy) płytki poziom użytkowy wód podziemnych lub też pozostają w kontakcie hydraulicznym z użytkową podglinową warstwą wodonośną.
2. Konieczne jest wprowadzenie stref ochrony zasobowej dla ujęć wód podziemnych w: Grzecznicach, Dobrej, Buku, Bezzreczu, Dołujach, Skarbimierzach. Określenie zasięgu stref ochronnych dla ww. ujęć, stworzy podstawę zabezpieczenia zasobów wód pitnych w gminie. Wskazywane obecnie strefy rozbudowy ujęć są propozycją, która wymaga szczegółowej analizy hydrogeologicznej. Na tereny objętych proponowanymi strefami winno ograniczać się lokalizowanie obiektów trwałych a w przypadku ich realizacji konieczne jest odprowadzenie ścieków do kanalizacji sanitarnej oraz ograniczenie zainwestowania do budownictwa jednorodzinne, rozproszonego o małej intensywności oraz usług nieuciążliwych.
3. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne ujęcia wody w Grzecznicach możliwa jest jego rozbudowa. Lokalizacja nowych studni winna być poprzedzona szczegółową analizą warunków zasilania i przepływu wód podziemnych oraz zasad ochrony zbiornika tych wód.
4. W przypadku reaktywowania poboru na ujęciach w Mierzynie i Wołczkowie wymagają one uporządkowania stanu technicznego i stałego dozoru eksploatacyjnego. Bez uporządkowania (w tym stan prawno - własnościowy) tych ujęć, stale postępująca rozbudowa Mierzyna, Bezzrecza i Wołczkowa spowoduje w najbliższym czasie całkowite

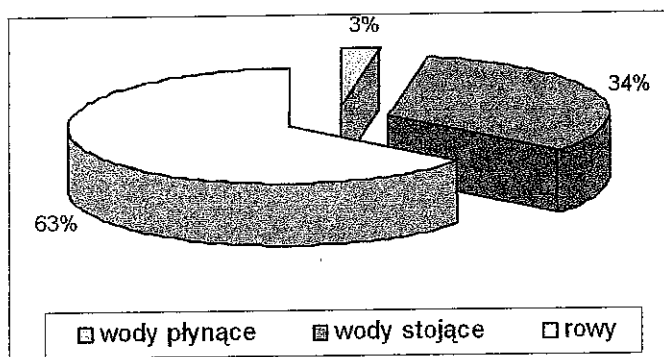
wyłączenie możliwości poboru wód (choćby w wypadkach awaryjnych) z tych zasobnych ujęć.

5. Nieczynne ujęcia w Łęgach, Rzędzinach, Stolcu i Kościniu winny być poddane zabezpieczeniu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na studnie eksploatacyjne. Pozostawienie niezabezpieczonych otworów studziennych stwarza bowiem możliwość intensywnej migracji zanieczyszczeń w obręb warstwy wodonośnej.
6. Ze względu na realizowaną i perspektywiczną zabudowę mieszkaniową w rejonie Kościna, należy rozważyć możliwość reaktywowania pracy ujęcia w tej miejscowości.
7. Główny zbiornik wód podziemnych - GZWP nr 122, jest obszarem wysokiej ochrony wód (OWO). Dla tego zbiornika została opracowana w 1997 r. dokumentacja geologiczna zawierająca ustalenie zasobów wód podziemnych dla obszaru lewobrzeżnej zlewni Odry, którą zatwierdził MOŚZNiL Decyzją z dnia 14.09.1998 r.

2.4. Wody powierzchniowe, zasady ich ochrony

Wody powierzchniowe zajmują 149 ha, tj. 1,4 % obszaru gminy (wg Pow. ODGK w Policach - 1999 r.), z tego:

- wody płynące - 4 ha;
- wody stojące - 50 ha;
- rowy - 95 ha.

Do wód powierzchniowych należą, zarówno naturalne, jak i sztuczne cieki oraz zbiorniki wodne:

- rzeka Gunica z Małą Gunicą i Rowem Wołczkowskim;
- rzeka Bukowa ze Stobnicą;
- Kanały (BY, Bolków - Łęgi, Jezioro - Łęgi, Rzędziny I, Rzędziny II) i rowy melioracyjne;
- jeziora (Stolsko, Łęgowskie, Kościńskie) oraz śródpolne i śródleśne oczka wodne;
- stawy rybne i potorfia wypełnione wodą

Według podziału hydrograficznego Polski, gm. Dobra znajduje się w obrębie 3 głównych obszarów zlewniowych:

- Odry - nr 123 i 121
- Zalewu Szczecińskiego - nr 301
- Wkry - nr 417

Największy obszar gminy leży w dorzeczu Odry, obejmującej zlewnię Gunicy oraz zlewnię Stobnicy, obszar określany również jako zlewnia Bukowej.

W zlewni Zalewu Szczecińskiego leży najmniejsza część gminy. Jest to północny skrawek Puszczy Wkrzańskiej, znajdujący się na północ od jez. Stolsko.

Do zlewni Wkry należą 2 niewielkie fragmenty gminy w jej zachodniej części (na zachód od Buka i na południe od Kościna).

W granicach gm. Dobra nie ma większych, naturalnych cieków i zbiorników wodnych. Przeważający obszar gminy odwadniany jest przez Gunicę i jej prawobrzeżne dopływy: Małą Gunicę i Rów Wołczkowski.

Z obszaru gminy Dobra, Gunica zasilana jest Małą Gunicą i Rowem Wołczkowskim oraz systemem rowów melioracyjnych, łączących się z Gunicą lub z jez. Świdwie, poprzez główne kanały melioracyjne (m.in. BY, Bolków - Łęgi, Jezioro - Łęgi, Rzędziny I, Rzędziny II).

Zbiornik retencyjny „Żurawie” wybudowany na powierzchni 70 ha (w granicach rezerwatu Świdwie) pełnić ma funkcję buforu dla substancji biogennych (związki azotu i fosforu), spływających do jez. Świdwie oraz umożliwiać regulację poziomu wody w jeziorze, a tym samym utworzyć większą powierzchnię życiową dla bytujących tam ptaków.

Gmina Dobra charakteryzuje się bardzo niskim wskaźnikiem jeziorności. Wynosi on 0,29 % i kształtuje się znacznie poniżej średniej b. woj. szczecińskiego, wynoszącej 2,17 %. Na obszarze gminy znajdują się 3 jeziora o powierzchni powyżej 1 ha, liczące łącznie 32,3 ha:

- Stolsko - położone w pasie granicznym, na zachód od Stolca; całkowita powierzchnia jeziora - 92 ha, w granicach Polski - 28,5 ha; głębokość - 7 m; brzegi jeziora - płaskie, podmokłe, dostępne lokalnie w parku w Stolsku, otoczone lasami lub zadrzewione i zakrzaczone, w strefie przybrzeżnej - pas trzcin.
- Łęgowskie - położone na północ od Łęgów, przepływowe dla kanału Bolków - Łęgi; powierzchnia 2,4 ha; głębokość 1,1 m; brzegi niedostępne, podmokłe, zalesione lub zakrzaczone.
- Kościńskie - położone jest w lasach pasma przygranicznego, na północ od Kościna, powierzchnia 1,4 ha, od kilku lat jezioro wysycha.

W południowej części gminy znajdują się liczne zagłębienia bezodpływowe, wypełnione wodą, o charakterze oczek. W wyniku zmian użytkowania terenu (zabudowa) i zakłócenia stosunków wodnych w ich najbliższym otoczeniu, wiele tych zbiorników wodnych zanika (wysychają lub zarastają).

W północnej części gminy, pomiędzy Bolkowem a Łęgami, znajdują się stawy potorfowe, z których największy stanowi zbiornik o powierzchni 1,8 ha, głębokości 1,1 m.

Na wschód od wsi Stolec znajdują się przedwojenne stawy rybne, obecnie nieużytkowane. Powyższe drobne zbiorniki wodne, oczka oraz stawy potorfowe i rybne, są ważnymi elementami sieci hydrograficznej, zwłaszcza w krajobrazie ubogim w wody powierzchniowe i stanowią ostoję fauny hydrolubnej.

Zasady ochrony wód powierzchniowych

1. Należy uporządkować gospodarkę wodno - ściekową na obszarze całej gminy, a szczególnie w zlewni jez. Świdwie, m.in. poprzez skanalizowanie wszystkich miejscowości gminy. W maksymalnym stopniu należy wyeliminować odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych.
2. Objąć monitoringiem stanu jakościowego główne ciekę dopływające do jez. Świdwie.
3. Realizować inwestycje pozwalające na retencjonowanie wody w celu utrzymania odpowiedniego poziomu wody w jez. Świdwie oraz zwiększenia uwilgotnienia ekosystemów lądowych w otoczeniu rezerwatu przyrody „Świdwie”.
4. Ewentualne wykorzystanie jez. Stolsko do zagospodarowania rekreacyjnego winno być poprzedzone wykonaniem oceny stanu czystości wód i podatności zbiornika na degradację, z uwzględnieniem jego oddziaływania na hydrologię Gunicy i jez. Świdwie.
5. Stawy - potorfia znajdujące się pomiędzy Bolkowem i Łęgami, ze względu na duży stopień unaturalnienia i ostoję fauny, powinny pozostawać w stanie naturalnym.
6. Użytkowane stawy rybne k/Stolca wymagają poprawy jakości wód w celu wyeliminowania zagrożenia zanieczyszczenia wód Gunicy i jez. Świdwie (bezpośredni kontakt hydrauliczny podczas wysokich stanów wody w stawach).
7. Zachować naturalne zbiorniki wodne we wsiach, na ogół zanikające w wyniku zarastania lub wysychania (Skarbimierzyce, Lubieszyn, Stolsko, Mierzyn, Kościno) oraz śródpolne i śródleśne oczka wodne odgrywające ważną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów polnych i leśnych.

2.5. Gleby i sposoby ich ochrony

Największy udział w strukturze użytkowania gruntów mają użytki rolne.

Zajmują one 6,9 tys. ha, tj. 62 % powierzchni geodezyjnej gminy (wg Pow. ODGK w Policach - 1999 r.). W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne (zajmują 4,5 tys.

ha, tj. 66 % powierzchni UR) nad użytkami zielonymi (2,4 tys. ha, tj. 34,2 % powierzchni UR).

Wśród gruntów ornych dominują gleby średnie (IVa, IVb) zajmujące łącznie prawie 42 % ich powierzchni, z przewagą gleb IVa klasy bonitacyjnej. Duży jest udział gleb słabych i b. słabych (V, VI), zajmujących łącznie 40 % powierzchni gruntów ornych, ze znaczną przewagą gleb V klasy bonitacyjnej, stanowiących prawie 30 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Udział gleb dobrych (IIIa, IIIb) wynosi 17 % powierzchni gruntów ornych, z przewagą gleb III klasy bonitacyjnej.

Wśród użytków zielonych dominują gleby średnie (III, IV), zajmujące łącznie 62 % ich powierzchni, ze znaczną przewagą gleb IV klasy bonitacyjnej. Wśród użytków zielonych słabych i b. słabych dominują gleby V klasy bonitacyjnej (32 % powierzchni użytków zielonych).

Największy areal gruntów ornych posiadają obręby: Dobra (591 ha), Rzędziny (360 ha), Kościno (346 ha), Stolec (339 ha) oraz Łęgi (334 ha), w których łącznie występuje prawie 44 % wszystkich gruntów ornych gminy.

Udział użytków zielonych w obrębach: Buk, Dobra, Grzeczka, Sławoszewo i Wołczkowo wynosi około 50 % (od 47,79 % dla Wołczkowa do 54 % dla Grzeczki).

W gm. Dobra zaznaczają się 2 obszary o zróżnicowanych warunkach glebowych, związanych z budową geologiczną, ukształtowaniem terenu, warunkami wodnymi i klimatycznymi. Są to gleby równin jeziorno - zastoiskowych w północnej części gminy (użytki zielone i słabe gleby gruntów ornych) i gleby wysoczyzny morenowej w części południowej (przewaga gleb dobrej jakości na gruntach ornych).

Zasady ochrony gleb

1. Gleby wysokiej jakości (gleby II, IIIa, IIIb, IVa klasy bonitacyjnej), stanowiące rozległe, zwarte kontury, powinny być chronione przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, w tym także na cele inwestycyjne, zwłaszcza pod zabudowę.

2. Strefy gleb wysokiej jakości pokrywają się na ogół z rejonami o korzystnych pod zabudowę warunkach gruntowo - wodnych. Wykorzystując tereny rolnicze pod zabudowę należy w pierwszej kolejności wypełniać wolne działki siedliskowe w obrębie istniejącego zainwestowania.

3. W strefie zagrożenia gleb erozją wodną, wymagane jest stosowanie odpowiednich zabiegów przeciwoerozyjnych. Należy odtwarzać dawne pasy zadrzewień śródpolnych, mogących pełnić funkcje wiatrochronne i przeciwoerozyjne.

4. Gleby o niskiej jakości (V, VI klasa bonitacyjna), mało wydajne powinny być przeznaczone pod zalesienie, w pierwszej kolejności w strefach alimentacji wód podziemnych, na terenach podatnych na erozję gleby, w strefie wododziałowej wód powierzchniowych, na terenach o wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych, a zwłaszcza na obszarach bezpośrednio przylegających do kompleksów leśnych.

5. Na użytkach zielonych powinno być przywrócone użytkowanie rolnicze, zwłaszcza koszenie traw i wypas bydła. Dotyczy to łąk i pastwisk w rozległych dolinach Małej Gunicy i Rowu Wołczkowskiego, gdzie obok funkcji produkcyjnej, wzbogacają bioróżnorodność korytarzy ekologicznych i stref faunistycznych oraz sprzyjają naturalnej retencji wody.

6. Należy zachować wszelkie oczka wodne, tereny podmokłe i torfowiska w obrębie użytków rolnych, jako naturalne zbiorniki wodne o dużym znaczeniu ekologicznym.

2.6. Warunki klimatyczne, atmosfera i zasady jej ochrony

W podziale byłego województwa szczecińskiego na krainy klimatyczne, wg Cz. Koźmińskiego, gm. Dobra należy do VII Krainy Goleniowsko - Pyrzyckiej, obejmującej również obszary położone na zachód od Odry.

Generalnie, klimat tego obszaru kształtuje się pod wpływem częstego napływu oceanicznych mas powietrza. Główne parametry meteorologiczne tej krainy są następujące:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5 - 8,0 °C, w okresie wegetacyjnym 13,6 - 14,0 °C, w okresie V - VII 15,0 - 15,6 °C;
- średnia roczna suma opadów wynosi 500 - 600 mm, w okresie wegetacyjnym 350 - 400 mm;
- długość okresu wegetacyjnego wynosi średnio 217 - 224 dni;
- początek okresu wegetacyjnego przypada średnio na dni 31.III. - 5.IV., a koniec 3 - 5. XI.;
- pierwsze przymrozki średnio występują ok. 25.X., ostatnie ok. 25.IV.;
- długość okresu bezprzymrozkowego wynosi ok. 180 - 185 dni, co w zestawieniu z długością okresu wegetacyjnego stwarza pewne niebezpieczeństwo wymarzania niektórych roślin, szczególnie wczesnych warzyw

Na obszarze gminy dominują w ciągu roku wiatry z kierunku południowo - zachodniego i zachodniego. Najrzadziej notowane są wiatry wschodnie.

Z punktu widzenia stałego przebywania człowieka, najkorzystniejszymi warunkami topoklimatycznymi charakteryzuje się południowa i południowo - wschodnia część gminy. Są to tereny wysoczyznowe, płaskie lub pagórkowate, dobrze nasłonecznione i przewietrzane, o małej wilgotności powietrza.

Północna część gminy (rozległe obniżenia dolin Małej Gunicy, Rowu Wołczkowskiego i misy jez. Świdwie) charakteryzuje się mniej korzystnymi lub niekorzystnymi warunkami topoklimatycznymi.

Istotny wpływ na kształtowanie się niekorzystnych warunków pogodowych, mają zanieczyszczenia gazowe emitowane do atmosfery przez przemysł. Emitorem zanieczyszczeń przemysłowych o zasięgu ponadlokalnym są Z.Ch. „Police”. Podczas wiatrów wiejących z tego kierunku (najczęściej występują wiosną), północna część gminy znajduje się w zasięgu szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń emitowanych przez ten zakład.

2.7. Szata roślinna

2.7.1. Lasy i zadrzewienia poza lasami

Lasy i zadrzewienia zajmują 2 412 ha, w tym lasy 2 357 ha, zadrzewienia 55 ha, tj. 22 % powierzchni geodezyjnej gminy (wg Pow. ODGK w Policach - 1999 r.).

Największe zwarte kompleksy leśne znajdują się w północnej i północno - wschodniej części gminy (na północ od Stolca w kierunku Dobieszczyzna i na północ od Grzecznic w kierunku Węgorzyc). Są to południowe fragmenty Puszczy Wkrzańskiej. Duży kompleks lasu rozciąga się wzdłuż granicy państwowej, od Kościna do Buka. W środkowej części gminy znajdują się niewielkie enklawy lasu :

- wzdłuż dróg Dobra - Wołczkowo i Dobra - Grzecznica
- na zachód od Bezrzecza na piaskach wydmy o pow. ok. 8 ha projektowany jako użytek ekologiczny

Ekosystemy leśne reprezentowane są przez 10 siedliskowych typów lasu:

- siedliska borów: Bśw - bór świeży, Bw - bór wilgotny, Bb - bór bagienny;
- siedliska borów mieszanych: BMśw - bór mieszany świeży, BMw - bór mieszany wilgotny;
- siedliska lasów mieszanych: LMśw - las mieszany świeży, LMw - las mieszany wilgotny;
- siedliska lasów: Lw - las wilgotny, Ols - ols olszowy, Olsj - ols jesionowy

Największą powierzchnię zajmują siedliska borów mieszanych BMśw, dominujące w Puszczy Wkrzańskiej.

Z uwagi na dominujące siedliska gatunkiem dominującym jest sosna. Z gatunków lasotwórczych gospodarcze znaczenie ma: olcha, brzoza, buk, dąb i świerk.

Na rozległych terenach użytków zielonych, nad naturalnymi ciekami i rowami melioracyjnymi w północnej części gminy, zadrzewienie i zakrzaczenie uczestniczy w retencjonowaniu i kształtowaniu bilansu wodnego oraz stanowi ostoję drobnej zwierzyny.

Do ważniejszych skupisk zadrzewień należą:

- a/ starodrzew parkowy w Bezzreczu, Dobrej, Grzepnicy, Koścień, Rzędzinach, Skarbimierzycach, Stolcu;
- b/ zadrzewienie przydrożne - obejmuje kilkadziesiąt odcinków, różnej długości alej i szpalerów, utworzonych przy drogach głównych i śródpolnych. Skład gatunkowy zadrzewień jest bardzo zróżnicowany. Dominują aleje kasztanowców, licznie występują aleje klonowe, lipowe, jesionowe, dębowe, częste są zadrzewienia z gatunków mieszanych, kilka tworzą drzewa owocowe
- c/ starodrzew przykościelny - dominuje drzewostan liściasty. Zachowany jest w części lub w całości w Bezzreczu (kasztanowce, lipy), Buku (lipy), Dobrej (klony, robinie akacjowe), Dołujach (lipy), Mierzynie (lipy, kasztanowce), Stolcu (świerki, robinie akacjowe, na niektórych drzewach bluszcz), Wąwelnicy (kasztanowce, lipy), Wołczkowie (lipy, świerki);
- d/ starodrzew cmentarny - dominuje drzewostan liściasty, w różnym stanie zachowania, głównie lipy i kasztanowce: w Dołujach, Koścień i Wołczkowie. Wiele drzew porasta bluszcz pospolity.

Zasady ochrony

1. Lasy należy użytkować zgodnie z ich funkcją i chronić przed przeznaczeniem na cele nieleśne. W obrębie lasów nie dopuszczać do zainwestowania nie związanego z ochroną i powiększaniem zasobów leśnych. Dopuszcza się przystosowanie enklaw lasów wśród istniejącej zabudowy mieszkaniowej, intensywnie penetrowanych przez mieszkańców (osiedle „Młodość” w Bezzreczu, Mierzyn), do funkcji parkowej i rekreacyjnej.
2. Do zalesienia wskazuje się tereny mało urodzajnych gleb, jeżeli nie zostały uwzględnione w programie zagospodarowania na cele rolnicze lub przeznaczone pod zabudowę, m.in. gleby słabe bonitacyjnie sąsiadujące z kompleksami leśnymi, znajdujące się w strefach alimentacji wód podziemnych, na terenach o wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych, na terenach zagrożonych erozją.
3. Bezwzględnie należy chronić przed zalesieniem śródleśne użytki zielone i torfowiska w celu wzbogacenia bioróżnorodności lasu i zachowania zróżnicowanych ekosystemów stref faunistycznych.
5. Szczególnej ochronie przed swobodną penetracją turystyczną podlegają lasy w strefie ochronnej miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych - dwie ostoje orlika krzykliwego w Puszczy Wkrzańskiej. Obowiązuje tu zakaz dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenie robót melioracyjnych, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.
6. Należy zachować wszelkie zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, śródłukowe, wzdłuż cieków i otaczające oczka wodne, jako ważny element stabilizacji ekologicznej krajobrazu, zwłaszcza na terenach słabo zalesionych (wspomagają naturalną retencję wody, stanowią ostoję drobnej zwierzyny, pełnią funkcję przeciwoerozyjną, wzbogacają monokulturowy krajobraz).
7. Należy zachować wszelkie zadrzewienia przydrożne (okazalsze aleje proponowane są do ochrony, jako pomniki przyrody) oraz wprowadzić lub odtworzyć zadrzewienie wzdłuż dróg: Kościno - Dołuje, Dołuje - Wąwelnica, Dołuje - Stobno, Bezzrecze - Wołczkowo (funkcja wiatrochronna - przeciwoerozyjna, walor krajobrazowy).
8. Należy zachować wszelkie zadrzewienia śródwiejskie. W niektórych wsiach znajdują się pozostałości drzewostanu parkowego ze starodrzewem, stanowiące fragmenty dawnego założenia parkowo - dworskiego (Grzepnica, Buk - obecnie las), okazałe aleje, szpalery drzew i pojedyncze drzewa przy drogach i placach wiejskich - niektóre okazy

proponowane są do uznania za pomniki przyrody. Ochronie podlega starodrzew przykościelny i cmentarny (walory kulturowe, krajobrazowe, ekologiczne).

9. Parki zabytkowe (Bezrzecze, Dobra, Kościno, Rzędziny, Skarbimierzyce, Stolec) wymagają uporządkowania i ochrony według wskazań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Stan zachowania drzewostanu parkowego i występowanie wielu drzew o rozmiarach pomnikowych kwalifikuje te obiekty przyrodnicze do odtworzenia dawnej funkcji.

2.7.2. Zbiorowiska łąkowe oraz murawowe

Zbiorowiska łąkowe i murawowe stanowią jeden z ważniejszych elementów krajobrazu. Największe kompleksy łąk znajdują się między Bolkowem a Łęgami oraz na terenach przylegających do Łęgów a także na północ od Boka. Są dość ubogie pod względem florystycznym.

W obniżeniach terenu wykształcają się łąki umiarkowanie i okresowo wilgotne. Występuje tu zespół ostrożeńca warzywnego i rdestu węzownika z rzadkim gatunkiem roślin jakim jest kozłek lekarski.

Na wschód od Bolkowa znajduje się wilgotna łąka, w obniżeniach której występuje szuwar trzcinowy i szuwar turzycowy. Występują tu różnego rodzaju turzycy w tym turzycy nitkowate – gatunek rzadki.

W bardziej suchych miejscach wykształciły się łąki świeże kośne i pastwiska. Spotkać tu można storczyk krwisty – roślinę chronioną.

Rozległe łąki i pastwiska między Bukiem, Płochocinem, Dobrą, Łęgami i Bolkowem są obecnie nieużytkowane. Występuje tam centuria pospolita – gatunek częściowo chroniony.

Na południe od rezerwatu Świdwie występują rozległe łąki wykształcone na torfowiskach niskich, porośnięte w większości trzciną pospolitą z udziałem pokrzywy zwyczajnej. W obniżeniach oraz przy rowach występuje olsza czarna.

Zasady ochrony:

Objąć ochroną pozostałości ekosystemów łąkowych i mokradłowych: torfowisko koło Stolca

- torfowisko wysokie koło Rzędzin
- łąka turzycowa koło Płochocina z turzycą dwustronną
- torfowisko wysokie koło Lubieszyna z wełnianką pochwowatą

2.8. Fauna

Przeprowadzona inwentaryzacja faunistyczna w gminie Dobra (dane z „Waloryzacji przyrodniczej gminy Dobra” z 1999 r) dowodzi, że w jej obrębie istnieje kilka obszarów charakteryzujących się bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi. 15 gatunków bezkręgowców i kręgowców znajduje się na Europejskiej Czerwonej Liście Zwierząt a 46 gatunków – na Polskiej Czerwonej Liście Zwierząt. Większość z nich to gatunki objęte ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz prawo łowieckie i o rybactwie śródlądowym.

Najcenniejszymi elementami fauny na terenie gminy Dobra są awifauna oraz gady i płazy.

Na obszarze gminy wyodrębniono 33 elementarne strefy faunistyczne, mające istotne znaczenie dla:

- bezkręgowców - m.in. ważki, motyle, prostoskrzydłe, pajęczaki
- ichtiofauny - zaobserwowano 12 gatunków ryb
- herpetofauny - stwierdzono występowanie 11 gatunków płazów i 5 gatunków gadów
- awifauny lęgowej, przelotowej i zimującej - na obszarze gminy gniazduje, bytuje lub pojawia się w trakcie migracji lub sporadycznie co najmniej 214 gatunków ptaków
- teriofauny - stwierdzono występowanie co najmniej 49 gatunków ssaków

Niektóre z tych stref wzajemnie się nakładają lub uzupełniają dlatego też wyodrębniono 11 węzłowych zbiorczych stref faunistycznych.

Zbiornice strefy faunistyczne:

1. Jezioro Świdwie wraz z wpadającą do niej i wypływającą rzeką Gunicą oraz kompleksem lasów Puszczy Wkrzańskiej i gruntów ornych otaczających rezerwat
2. Jezioro Stolsko wraz z otaczającym go pasem lasów Puszczy Wkrzańskiej
3. Stawy rybne w Stolcu
4. Jezioro Pepowo
5. Tereny podmokłe leżące na obszarze Puszczy Wkrzańskiej, obejmujące jeziora, oczka śródpolne, śródleśne, glinianki, tereny podmokłe śródleśne, ciek wodny
6. Nieużytkowane stawy rybne oraz śródpolne i śródleśne oczka wodne położone w dolinie Małej Gunicy w sąsiedztwie Lubieszyna, Dołuj, Kościna, Dobrej, Buku, Rzędzin i Łęgów
7. Jezioro Kościno wraz z oczkami wodnymi śródleśnymi położonymi pomiędzy Lubieszynem i Kościem
8. Dawne stawy rybne położone pomiędzy Bolkowem i Łęgami
9. Obszar oczek wodnych śródpolnych w sąsiedztwie Bezrzecza, Skarbimierzyc i Mierzyna
10. Kompleks lasów Puszczy Wkrzańskiej pomiędzy Węgorzycami a Grzecznicą
11. Tereny rolnicze wokół Stolca i Rzędzin

W obszarze gminy można wyróżnić kilka korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym, regionalnym lub ponadregionalnym ważne dla poszczególnych grup zwierząt:

- rzeka Gunica – korytarz lokalny (od jez. Stolsko poprzez jez. Świdwie dalej Gunicą do Odry) odgrywający ważną rolę, łącząc dolinę Odry z terenami gminy a w szczególności z jez. Świdwie oraz z doliną Randawy
- system Małej Gunicy – od Kościna przez Lubieszyn, Dobrą, Łęgi i Bolków
- system kanałów od Wąwelnicy i Dołuj przez Wołczkowo do Sławoszewa
- rzeka Bukowa - ciek łączący obszar gminy z doliną Odry; jedno ze źródeł rzeki Bukowej (ważny korytarz ekologiczny Szczecina) znajduje się w okolicach Mierzyna
- Puszcza Wkrzańska – korytarz lokalny, regionalny i ponadregionalny (gmina leży na obrzeżu Puszczy)

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 obwody łowieckie, w których występuje wiele gatunków łownych.

2.9 Ochrona środowiska przyrodniczego w gminie Dobra

2.9.1 Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną

Znaczna część obszaru gminy objęta jest różnymi formami ochrony środowiska, na podstawie ustawy o ochronie przyrody, o lasach, prawie wodnym i o ochronie dóbr kultury.

1. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

R – I rezerwat przyrody „Świdwie”

powołany na podstawie Zarządzenia MLiPD nr. 9 z 14.01.1963 r i MOŚiZN z dnia 17.11.1988 r (M.P. Nr 32, z dnia 12.12. 1988, poz. 292), o łącznej powierzchni 891,28 ha.

Obejmuje obszar płytkiego, zarastającego trzciną jeziora eutroficznego oraz przylegające do nich trzcinowiska i łąki, niewielkie obszary pól uprawnych a także obszar zbiornika „Żurawie”. W granicach gminy Dobra znajduje się zachodnia część rezerwatu.

Jest to ważny teren lęgowy ptactwa wodno-błotnego (23 gatunki zaliczone do Europejskiej i Polskiej Czerwonej Listy Zwierząt) oraz miejsce bytowania 2 gatunków ssaków z Czerwonych List Zwierząt; 1 gatunek ważek i 6 gatunków motyli (z Europejskiej i Polskiej Czerwonej listy Zwierząt).

Wskazania konserwatorskie i planistyczne:

- należy sporządzić plan ochrony rezerwatu
- zachowanie zarastającego jeziora Świdwie oraz przyległych lasów i innych gruntów, stanowiących ostoję licznych gatunków ptaków
- poszerzyć obszar istniejącego obiektu i połączyć z rezerwatem po niemieckiej stronie granicy

Pomnik przyrody :

obejmuje grupę drzew w parku zabytkowym w Kościele (26 dębów szypułkowych z czego 11 obumarłych, 4 buki zwyczajne).

Pomnik powołany na podstawie Orzeczenia Nr 23/55 Prezydium WRN w Szczecinie, z dnia 12.03.1955 (Dz. U. WRN w Szczecinie Nr 5, z dnia 01.04.1955 r, poz. 28)

Miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych strefowo:

Zarządzeniem Nr 178/99 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 23.01.1999 r ustanowione zostały 2 obszary dla ochrony gniazd orlika krzykliwego, w kompleksie leśnym Puszczy Wkrzańskiej, na wschód od Stolca i na północ od Grzeczny.

Obowiązuje:

zakaz wycinania drzew i krzewów prowadzenia robót melioracyjnych, wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych

2. Obszary chronione na podstawie ustawy o lasach :

Lasy o statusie ochronnych (Nadleśnictwa Trzebież) w kategoriach :

- lasy chroniące środowisko przyrodniczo, w tym lasy położone w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast, liczących ponad 50 tys. mieszkańców – wszystkie lasy Nadl. Trzebież na obszarze gm. Dobra
- lasy chroniące środowisko przyrodnicze, w tym lasy stanowiące ostoję zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – 2 ostoje w lasach Puszczy Wkrzańskiej
- lasy wykazujące uszkodzenia drzewostanów na skutek gazów i pyłów emitowanych przez zakłady przemysłowe – lasy położone w północno-wschodniej części gminy (Płochocin – Grzeczna – Sławoszewo – Węgorz)

3. Obszary chronione na podstawie ustawy o prawie wodnym:

Strefa ochrona pośrednia komunalnego ujęcia wody podziemnej „Świerczewo” w Szczecinie – ustanowiona Rozporządzeniem Nr 2/2002 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 19 listopada 2002 r. (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego. Nr 87, poz. 10000 z dnia 29 listopada 2002 r.)

Na terenie ochrony pośredniej ujęcia wody zabronione jest:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi,
- 2) rolnicze wykorzystanie ścieków i gnojowicy
- 3) gromadzenie ścieków bytowo-gospodarczych oraz odpadów bytowo-gospodarczych, bezpośrednio na gruncie bez utwardzonego i uszczelnionego podłoża,
- 4) gromadzenie ścieków i odpadów przemysłowych oraz odpadów promieniotwórczych,
- 5) lokalizowanie magazynów substancji ropopochodnych i innych substancji mogących stanowić zagrożenie dla jakości ujmowanej wody, a także rurociągów do ich transportu, za wyjątkiem stacji paliw, wykonanych zgodnie z obowiązującymi przepisami dla tego typu obiektów,
- 6) lokalizowanie nowych ujęć wody podziemnej, które mogą niekorzystnie wpływać na jakość wody i wielkość jej poboru,
- 7) lokalizowanie ferm chowu oraz hodowli zwierząt,
- 8) lokalizowanie cmentarzy,
- 9) grzebanie zwłok zwierzęcych.

4. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie dóbr kultury:

Na podstawie ustawy o ochronie dóbr kultury, podlegają ochronie następujące obiekty przyrodnicze wpisane do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego:

- 6 parków – Bezzręcze, Dobra, Kościno, Rzędziny, Skarbimierzyce, Stolec,
- cmentarz ze starodrzewiem w Kościnie, cmentarz w Stolcu.

5. Obszary chronione na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska:

Na podstawie art. 135, ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska utworzono Uchwałą Nr XL/260/2002 Rady Powiatu Polickiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. obszar ograniczonego użytkowania dla oczyszczalni ścieków w Mierzynie.

W obszarze ograniczonego użytkowania zakazuje się:

1. Uprawy roślin służących do bezpośredniego spożycia w stanie surowym.
2. Uprawy roślin, a zwłaszcza owocujących w ziemi do spożycia po ugotowaniu.
3. Lokalizacji i wznoszenia obiektów budownictwa mieszkaniowego i użyteczności publicznej oraz innych przeznaczonych do stałego przebywania ludzi.
4. Przebywania ludzi w terenie obszaru w celach rekreacyjnych oraz urządzania parkingów i obozowisk.

OCHRONA REZERWATOWA

R – II proponowany rezerwat „Pepowo” - w pasie przygranicznym przy drodze Stolec – Buk

Obejmuje zanikające jeziora Pepowo, oczka wodne, tereny bagienne i podmokłe, kępy ols i zadrzewień. Występują tu chronione gatunki płazów i gadów oraz kilkudziesięciu gatunków ptaków tworzących jeden z cenniejszych obszarów faunistycznych w gminie. Celem ochrony jest zachowanie zbiornika wodnego, będących ostoją wielu rzadkich i chronionych gatunków płazów, gadów i ptaków.

Po niemieckiej stronie granicy państwowej przylega obszar o podobnych walorach przyrodniczych, który również proponowany jest do objęcia ochroną rezerwatową. Docelowo oba obiekty mogłyby tworzyć transgraniczny rezerwat przyrody.

Wskazania konserwatorskie i planistyczne:

- chronić przed pogorszeniem stosunków wodnych (osuszeniem terenu)
- wyłączyć z gospodarki leśnej
- zlikwidować niezalegalizowaną eksploatację piasku i zrehabilitować wyrobisko
- tymczasowo powołać na tym terenie użytek ekologiczny

UŻYTKI EKOLOGICZNE

obiekty proponowane do ochrony ze względu na florystyczne bogactwo występowania chronionych, rzadkich lub zagrożonych gatunków roślin oraz zróżnicowanie i unikatowość siedlisk będących ostojami dla fauny.

UE 1 – torfowisko koło Stolca

Torfowisko z oczkiem wodnym przy drodze Stolec – Bolków o pow. 1.2 ha (oczko wodne – 100 m²).

Siedlisko łąkowe wraz z wysychającym oczkiem wodnym.

Wskazania:

- nie naruszać stanu równowagi biocenotycznej, nie odwadniać
- nie prowadzić wypasu bydła: ekstensywne użytkowanie kośne
- nie zanieczyszczać

UE 2 – zarastające oczka koło Stolca

Dwa oczka wodne połączone kanałem, przy drodze Stolec – Rzędziny o pow. 2,2 ha.

Cel ochrony jest zachowanie zarastających oczek wodnych z roślinnością wodną i przybrzeżną oraz otaczających je terenów podmokłych, z cennymi stanowiskami florystycznymi, stanowiących ostoję różnych gatunków fauny.

Wskazania:

- sporadyczne użytkowanie kośne
- nie odwadniać
- nie zanieczyszczać

UE 3 – torfowisko koło Rzędzin

Osuszone torfowisko wysokie z licznymi potorfiami oraz oczko wodne (poeksploatacyjne), położone na północ od Rzędzin o pow. 0,6 ha.

Zagrożeniem jest pobór torfu, składowanie kamieni i śmieci komunalnych.

Wskazania:

- nie odwadniać
- nie zanieczyszczać
- zabezpieczyć przed eksploatacją

UE 4 – oczko wodne i aleja dębowa

Zarastające oczko śródpolne, aleja okazałych dębów szypułkowych.

Wskazania:

- nie odwadniać
- nie zanieczyszczać
- zabezpieczenie przed eksploatacją

UE 5 – Łęgi

Duży kompleks torfowisk wykorzystywanych w przeszłości jako łąki kośne, leżący pomiędzy Rzędzinami i Łęgami. Miejsce rozrodu cennych gatunków płazów, gadów i ptaków.

Zagrożeniami są:

- melioracje prowadzące do zmiany stosunków wodnych
- zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej (wypasu koni i bydła oraz wykaszania trawy i trzciny)
- budowa obiektów nie związanych z funkcją przyrodniczą terenu
- wysypywanie śmieci i innych nieczystości
- zwiększenie antropopresji

Wskazania:

- przywrócenie działalności rolniczej
- preferowanie na terenie hodowli zwierząt (koni, krów, owiec) i gospodarkę kośno-pastwiskową
- nie dopuszczenie do zakrzaczenia i zadrzewienia
- podjęcie działań w celu zagospodarowania przyrodniczo-turystycznego

UE 6 – łąka turzycowa koło Płochocimia

Wilgotna łąka na złożu torfowym położona na południe od Płochocimia o pow. 3,0 ha. Zbiorowisko turzycowe z turzycą dwustronną (gatunek zagrożony wyginięciem na Pomorzu).

Wskazania:

- nie naruszać stanu równowagi biocenotycznej
- nie odwadniać
- nie zanieczyszczać

UE 7 – jezioro Kościno

Teren położony pomiędzy Kościnem i Lubieszynem, przy granicy państwa; jezioro Kościno (o pow. 1,86 ha) oraz tereny bagien i torfowisk z oczkami wodnymi; miejsce rozrodu, żerowania i zimowania wielu gatunków fauny, w tym ptaków chronionych.

Zagrożeniami są:

- spadek poziomu wód i osuszenie terenu
- melioracje prowadzące do zmiany stosunków wodnych
- budowa obiektów nie związanych z funkcją przyrodniczą terenu
- wysypywanie śmieci i innych nieczystości

Wskazania:

- nie odwadniać, utrzymać obecny charakter siedlisk poprzez odpowiednią meliorację
- nie zanieczyszczać

UE 8 – oczko Kolonia

Oczko z zagłębieniem nitrofilnym na południe od Dołuj, otoczone zadrzewieniem i zakrzewieniem, stanowiących ostoję wielu gatunków zwierząt.

Wskazania:

- nie naruszać stanu równowagi biocenotycznej
- nie zanieczyszczać
- chronić przed zainwestowaniem

UE 9 – rozlewiska koło Dołuj

Teren położony na południowy - wschód od Dołuj, po obu stronach drogi Dołuje - Stobno. Celem ochrony jest zachowanie śródpolnych oczek wodnych oraz terenów użytków zielonych, okresowo zalewanych wodami wiosennymi, będących siedliskiem bytowania wielu rzadkich i ginących płazów, gadów i ptaków.

Zagrożeniami są:

- melioracje prowadzące do zmiany stosunków wodnych
- składowanie śmieci i innych nieczystości
- budowa obiektów nie związanych z funkcją przyrodniczą terenu

Wskazania:

- objąć ochroną
- nie dopuścić do wykorzystywania jako wysypisko śmieci
- chronić przed zmianą użytkowania, a zwłaszcza przed zabudową, chronić przed pogorszeniem stosunków wodnych i przed dewastacją
- podjąć działania w celu zagospodarowania przyrodniczo-turystycznego

UE 10

Śródpolne oczko wodne, otoczone drzewami, przy drodze Rzędziny – Stolec.

Zagrożeniami są:

- melioracje prowadzące do zmiany stosunków wodnych
- składowanie śmieci i innych nieczystości

Wskazania:

- chronić przed wycinką
- nie zanieczyszczać

UE 11

Podmokłe tereny z wytopiskami wodnymi, położone na południe od Kościna.

Obszar cenny krajobrazowo.

Zagrożeniami są:

- melioracje prowadzące do zmiany stosunków wodnych
- składowanie śmieci i innych nieczystości

ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE

ZPK I – „Wzgórze Bezrzeckie”

Celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych w urozmaiconym krajobrazowo terenie, położonym na południe od Bezzrecza, wzdłuż drogi Bezzrecze - Skarbimierzyce. Zespół obejmuje kompleks leśny (przewaga drzewostanu sosnowego z domieszką dębu, brzozy, olchy), grunty orne uprawne oraz nieużytkowane z krzewami żarnowca, śródpolne zadrzewienia i zakrzaczenia oraz oczka wodne z zadrzewieniem, drobne cieki. Obszar znajduje się na wierzchołku Wału Bezzrecze - Siadło (kulminacja na obszarze gminy wynosi 67,6 m n.p.m. i znajduje się w pobliżu Bezzrecza). W zachodniej części obszaru znajdują się punkty widokowe na rozległą panoramę zachodniej, północnej i południowej części gminy.

Obszar proponowanego zespołu znajduje się w strefie intensywnego przekształcania terenu w wyniku rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Zagrożony jest znacznym uszczupleniem terenów proponowanych do ochrony, ze względu na planowane w krótkim czasie kolejne realizacje budownictwa mieszkaniowego oraz budowę drogi Mierzyn - Bezzrecze. Jedynie lasy oraz proponowane użytki ekologiczne mają szansę na ochronę przed zabudową.

Zagrożenia:

- rozbudowa osiedli mieszkaniowych na Bezzreczu i w Mierzynie.

Wskazania ochronne:

- przeprowadzić szczegółowe badania florystyczne,
- nie naruszać stanu równowagi biocenotycznej,
- nie zanieczyszczać,
- bezwzględnie chronić przed dewastacją i zainwestowaniem kompleks leśny (jedyne zespoły zieleni w bliskim otoczeniu rozwijających się dzielnic mieszkaniowych Bezzrecza);

ZPK II – dawne stawy rybne położone pomiędzy Bolkowem a Łęgami.

Przedmiot ochrony:

- zbiorcza strefa faunistyczna,

Wskazania konserwatorskie:

- przeprowadzić szczegółowe badania florystyczne,
- nie naruszać stanu równowagi biocenotycznej,
- nie zanieczyszczać.

Obszary Chronionego Krajobrazu – **OCHK** to wielkopowierzchniowa forma ochrony, wprowadzana w miejscach o wysokich walorach krajobrazowych i zachowanych różnorodnych ekosystemach. Ustanowienie OCHK nie wyklucza działalności człowieka na obszarze chronionym, jednakże musi być ona uwarunkowana potrzebami przyrody. Należy podkreślić, że jest to bardzo korzystne dla człowieka i przyrody rozwiązanie umożliwiające zachowanie walorów krajobrazowych i środowiskowych chronionego terenu i tym samym stanowiąc o jego ciągłej atrakcyjności.

Celem powołania obszarów chronionego krajobrazu jest:

- Zatrzymanie procesu degradacji środowiska i zachowanie równowagi ekologicznej,
- Utrzymanie dotychczasowych wartości krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- Tworzenie osłony dla obszarów o surowszych rygorach ochrony,

Proponowany na terenie gminy OCHK obejmuje ekosystemy leśne „Puszczy Wkrzańskiej” pomiędzy Węgorznicą i Grzepnicą a także obszary łąk pomiędzy Wołczkowem a Grzepnicą będące miejscem rozrodu i żerowania, a także zimowania dla płazów, gadów, ptaków wodno – błotnych oraz ssaków.

INNE OBIEKTY CENNE PRZYRODNICZO

Poza proponowanymi wyżej obszarami chronionymi wydzielono tereny ważne dla zachowania różnorodności biologicznej fauny i flory. Są to strefy faunistyczne będące często miejscem rozrodu i stałego przebywania zwierząt w tym gatunków chronionych i równocześnie miejscem występowania roślin gatunków chronionych.

Strefy faunistyczne obejmują obszary leśne, użytki zielone, tereny podmokłe i torfowiska a także oczka wodne oraz renaturalizujące się stawy rybne i potorfia.

Tereny te powinny być zachowane i chronione przed zmianą użytkowania, pogorszeniem stosunków wodnych a zwłaszcza przed zabudową, groźeniem i dewastacją.

3. Kształtowanie krajobrazu

Wytyczne kształtowania krajobrazu przedstawiono oddzielnie dla terenów otwartych i terenów zabudowanych.

3.1. Krajobraz otwarty

W północno-zachodniej części gminy planuje się wydzielenie Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmującego ekosystemy leśne Puszczy Wkrzańskiej pomiędzy Węgornikiem i Grzepnicą oraz obszar łąk pomiędzy Wołczkowem a Grzepnicą.

Przedmiotem ochrony jest krajobraz oraz 2 zbiorcze strefy faunistyczne.

Zakłada się:

- działalność człowieka na obszarze chronionym uwarunkowana zachowaniem walorów krajobrazowych i środowiskowych; zagospodarowanie przestrzeni - podporządkowanie celom ochronnym bez naruszania struktury krajobrazu,
- zakaz naruszania stanu równowagi biocenotycznej,
- zakaz zanieczyszczania terenu.

3.2. Krajobraz zabudowany

Obejmuje się ochroną:

- krajobraz zabudowany w strefach „A” i „B” konserwatorskiej ochrony układów przestrzennych,
- zespoły pałacowe, cmentarze, aleje i grupy drzew objęte strefą „K” ochrony konserwatorskiej.

Zakłada się:

- zachowanie układów przestrzennych i harmonijnej zabudowy,
- rewaloryzację zabudowy dysharmonijnej,
- ochronę kompozycji i składu gatunkowego zieleni.

4. Środowisko kulturowe

4.1. Strefy ochrony konserwatorskiej; zasady ochrony

W studium uwzględniono materiały instytucji związanych z ochroną dóbr kultury jako obligatoryjne wytyczne (na podstawie przepisów dotyczących warunków ochrony konserwatorskiej obszarów i obiektów chronionych) do opracowywania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, przy określaniu innych praw miejscowych i przepisów gminnych, wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu oraz dotyczących sposobu użytkowania i eksploatacji obiektów a także gospodarki terenami.

Tereny chronione ze względu na wartości kulturowe:

Strefy ochrony konserwatorskiej:

- A – strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- B – strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
- K – strefa ochrony krajobrazu,

- E – strefa ochrony ekspozycji,
Obiekty wpisane i zakwalifikowane do rejestru zabytków,
Obiekty w ewidencji konserwatorskiej.

Strefa „A” – ścisłej ochrony układów przestrzennych:

- Bezrzecze: działka kościelna z murowanym XV-wiecznym kościołem – kościół wpisany do rejestru pod nr 873,
- Buk: działka kościelna z XIII-wiecznym kościołem – kościół wpisany do rejestru pod nr 93, cmentarz przykościelny z zachowanymi relikami nagrobków i pomnikiem ofiar I Wojny Światowej wraz z zachowanym liściastym starodrzewiem,
- Dobra: działka kościelna z XIII-wiecznym kościołem – kościół wpisany do rejestru pod nr 177 wraz ze starodrzewiem,
- Mierzyn:
 - działka kościelna wraz z przykościelnym cmentarzem – kościół wpisany do rejestru pod nr 133, ochronie podlega również starodrzew i kamienny mur,
 - działka wiatraka koźlaka z wiatrakiem wpisanym do rejestru pod nr 544
- Skarbimierzyce: zespół dworsko – pałacowy w granicach historycznego założenia – park wpisany do rejestru zabytków pod nr 866, dwór zakwalifikowany do wpisu,
- Stolec: zespół pałacowo – parkowy wraz z kościołem i cmentarzem przykościelnym – pałac wpisany do rejestru zabytków pod nr 545, park wpisany do rejestru pod nr 836, kościół wpisany do rejestru pod nr 380,
- Wąwelnica: działka kościelna z murowanym XV-wiecznym kościołem – kościół wpisany do rejestru pod nr 548,
- Wołczkowo: działka kościelna usytuowana na terenie nawsia z XIII-wiecznym kościołem – kościół wpisany do rejestru pod nr 151.

Obowiązuje:

- Trwałe zachowanie elementów historycznego układu przestrzennego,
- Konieczność uzyskiwania każdorazowo zezwolenia służb ochrony zabytków na wszelkie prace remontowo – budowlane,
- Uzyskiwanie opinii służb ochrony zabytków przed wydaniem warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i uzgodnienia dokumentacji projektowej,
- Uzgodnienie sposobu użytkowania obiektów zabytkowych ze służbą ochrony zabytków i powiadomienie o zmianie właściciela,
- Opracowanie projektów rewaloryzacji obszaru objętego strefą,
- Zabudowa uzupełniająca winna nawiązywać do skali i charakteru zabudowy historycznej (gabarytami, usytuowaniem, ukształtowaniem elewacji).

Strefa „B” - ochrony układów przestrzennych

- Dołuje: obejmuje centralną część historycznego układu przestrzennego wsi,
- Skarbimierzyce: obejmuje zespół zabudowań gospodarczych dawnego folwarku,
- Wołczkowo: obejmuje historyczny układ przestrzenny wsi owalnicowej.

Obowiązuje:

- Zachowanie zasadniczych elementów układu przestrzennego,
- Utrzymanie skali i charakteru zabudowy uzupełniającej,
- Uzgodnienie ze służbą ochrony zabytków dokumentacji projektowej i prac remontowo – budowlanych.

Strefa „K” - ochrony krajobrazu

- Bezrzecze: park pałacowy –wpisany do rejestru zabytków pod nr 863,
- Buk:
 - teren poewangelicznego cmentarza,

- aleja kasztanowców w kierunku Lubieszyna,
- Dobra:
 - teren parku podworskiego – wpisany do rejestru zabytków pod nr 867,
 - teren dawnego cmentarza ewangelickiego,
 - aleja kasztanowców przy drodze do Grzecznic,
- Dołuje: teren cmentarza ewangelickiego – cmentarz zakwalifikowany do wpisu do rejestru zabytków,
- Grzecznic: aleja klonów przy drodze wzdłuż dawnego folwarku,
- Kościno:
 - park pałacowy - wpisany do rejestru zabytków pod nr 865,
 - teren cmentarza ewangelickiego - wpisany do rejestru zabytków wraz z kaplicą cmentarną pod nr 1138,
- Łęgi: obsadzenia dróg prowadzących do wsi,
- Rzędziny:
 - historyczne założenie parkowe - wpisane do rejestru zabytków pod nr 864,
 - aleja kasztanowców na ptn. od zespołu folwarcznego,
- Skarbimierzyce: aleja kasztanowców prowadząca do zespołu folwarcznego,
- Stolec: trzy aleje (kasztanowców i lipowa) prowadzące do wsi,
- Wąwelnica: teren cmentarza ewangelickiego,
- Wołczkowo: teren obecnego cmentarza komunalnego, założonego na dawnym cmentarzu ewangelickim.

Obowiązuje:

- Zachowanie elementów układu przestrzennego,
- Pielęgnacja zachowanego drzewostanu,
- Uzgodnianie z PSOZ wszelkich prac budowlanych i inżynierskich planowanych w sąsiedztwie zachowanych wysadzeń,
- Uzupełnienie nasadzeń w uzgodnieniu z PSOZ,
- Zabezpieczenie i nie dopuszczenie do dewastacji zachowanych nagrobków (dotyczy terenów istniejących cmentarzy).

Strefa „E” - ochrony ekspozycji

- Buk: ekspozycja kościoła od strony ptn. pld.,
- Mierzyn:
 - ekspozycja kościoła od strony zachodniej,
 - ekspozycja wiatraka koźłaka od strony zachodniej i wschodniej,
- Wąwelnica: ekspozycja kościoła od strony południowej,
- Wołczkowo: ekspozycja kościoła od strony wschodniej i zachodniej.

Obowiązuje:

- Wyłączenie terenu spod zabudowy kubaturowej, ujemnie wpływającej na ekspozycję obiektu zabytkowego.

Miejscowości, w których wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej „A”, „B”, „K”, „E”

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	STREFY
1.	Bezrzecze	„A”, „K”
2.	Buk	„A”, „K”, „E”
3.	Dobra	„A”, „K”
4.	Dołuje	„B”, „K”
5.	Grzecznic	„K”
6.	Kościno	„K”
7.	Łęgi	„K”
8.	Mierzyn	„A”, „E”, „K”
9.	Rzędziny	„K”
10.	Skarbimierzyce	„A”, „B”, „K”

11.	Stolec	„A”, „K”
12.	Wąwelnica	„A”, „K”, „E”
13.	Wołczkowo	„A”, „B”, „K”, „E”

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Bezrzecze:
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 873,
 - park pałacowy wpisany do rejestru zabytków pod nr 863,
- Buk:
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 93,
- Dobra:
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 177 wraz ze starodrzewiem,
 - teren parku podworskiego – wpisany do rejestru zabytków pod nr 867,
- Kościno:
 - park pałacowy - wpisany do rejestru zabytków pod nr 865,
 - teren cmentarza ewangelickiego - wpisany do rejestru zabytków wraz z kaplicą cmentarną pod nr 1138,
- Mierzyn:
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 133,
 - wiatrak koźlak wpisany do rejestru pod nr 544,
- Rzędziny:
 - historyczne założenie parkowe - wpisane do rejestru zabytków pod nr 864,
- Skarbimierzyce:
 - park wpisany do rejestru zabytków pod nr 866,
- Stolec:
 - pałac wpisany do rejestru zabytków pod nr 545,
 - park wpisany do rejestru pod nr 836,
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 380,
- Wąwelnica:
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 548,
- Wołczkowo:
 - kościół wpisany do rejestru pod nr 151,

Obiekty zakwalifikowane do wpisu do rejestru zabytków:

- Dołuje: teren cmentarza ewangelickiego,
- Skarbimierzyce: dwór z poł. XIX w.,
- Stolec: dom rządcy w płd. części podwórza gospodarczego.

Obowiązuje:

- trwałe zachowanie obiektu w zakresie:
 - ukształtowania bryły obiektu,
 - materiału budowlanego i rodzaju pokrycia dachu,
 - kompozycji elewacji,
 - detalu architektonicznego,
 - układu i wystroju wnętrza,
- ochrona bezpośredniego otoczenia obiektu,
- prace remontowo - konserwatorskie powinny być:
 - poprzedzone wytycznymi konserwatorskimi i zezwoleniem służb ochrony zabytków,
 - prowadzone przez firmy / osoby posiadające stosowne uprawnienia.

Obiekty w ewidencji konserwatorskiej:

- Bezrzecze:
 - rządówka – na terenie dawnego folwarku,
- Buk:
 - budynki mieszkalne: nr 4, 7, 12, 38, 39,
- Dobra:
 - gorzelnia pofolwarczna,
 - dawny młyn pofolwarczny,
 - budynki przy ul. Granicznej nr 10, 15, 30, 33a, 34,
 - budynki przy ul. Szczecińskiej nr 5, 7, 9, 15, 17, 25, 29,
- Dołuje:
 - budynki mieszkalne z końca XIX i pocz. XX w. nr 2, 4, 7, 8, 9, 16, 22, 23, 57, 61,
- Grzeczka:
 - Zespół budynków leśniczówki,
 - spichlerz pofolwarczny,
- Kościno:
 - dom rządcy w zespole folwarcznym,
- Mierzyn:
 - zabudowa przy ul. Długiej nr 2, 6, 8,
 - zabudowa przy ul. Wieleckiej nr 3, 12, 15, 18, 23, 25, 27, 28, 29, 35, 36, 37, 51,
 - szkoła – ul. Wielecka 30,
 - budynek mieszkalny przy ul. Wierzbowej 2,
- Rzędziny:
 - dom rządcy i robotników folwarcznych,
 - stajnia folwarczna,
 - gorzelnia,
- Skarbimierzyce:
 - stajnia, dwie obory, dwie stodoły – w obrębie strefy „B”,
- Stolec:
 - stajnia folwarczna,
 - trzy obory folwarczne,
 - kuźnia / warsztat folwarczny,
 - budynek szkoły – obecnie biblioteka,
 - remiza,
 - czworak folwarczny nr 1-4,
 - dom mieszkalny nr 17,
 - ogrodzenie i brama zespołu pałacowo – parkowego,
 - ogrodzenie i brama w murze przykościelnym,
- Wąwelnica:
 - budynki mieszkalne nr 1, 2, 9, 12, 23,
 - zabudowa zagrody nr 16,
- Wołczkowo:
 - budynki mieszkalne nr 1, 2, 3, 14, 16, 17, 23, 24, 25, 27, 32, 34, 44, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 62, 63,
 - budynek inwentarski z 1908 r.,
 - budynek szkoły – nr 51.

Obowiązuje:

- zachowanie elementów obiektu (ukształtowania bryły, kompozycja elewacji oraz detal architektoniczny),
- uzgadnianie prac remontowo - budowlanych ze służbą ochrony zabytków,
- w przypadku rozbiórki obiektu należy opracować dokumentację fotograficzną lub inwentaryzację.

4.2. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych - zasady ochrony

Strefy ochrony archeologicznej

W I - pełnej ochrony,

W II - częściowej ochrony,

W III - ograniczonej ochrony.

Zasady ochrony archeologicznej w poszczególnych strefach

Strefa „W I” – pełnej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną.

Obowiązuje:

- Zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi;
- Zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektem ujętym w rejestrze zabytków i ewidencji;
- W przypadku podjęcia jakiejkolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu, obowiązuje występowanie o wytyczne do odpowiednich służb ochrony zabytków.

Strefa „W II” – częściowej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami.

Obowiązuje:

- Zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby konserwatorskiej;
- Uzgodnianie i opiniowanie wszelkich inwestycji inżynierskich, budowlanych i innych związanych z pracami ziemnymi przez służby ochrony zabytków. Obowiązuje występowanie o wytyczne konserwatorskie i opinię przed podjęciem jakichkolwiek działań inwestycyjnych;
- W przypadku podjęcia realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy, obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt Inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji;
- Inwestorzy i użytkownicy terenu zobowiązani są do zawiadomienia odpowiednich służb ochrony zabytków o podjęciu działań inwestycyjnych z wyprzedzeniem 3 - miesięcznym, w celu umożliwienia wykonania archeologicznych badań ratunkowych oraz zsynchronizowania robót inwestycyjnych z pracami archeologiczno-konserwatorskimi. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy, w okresie od maja do końca września,
- rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia służb ochrony zabytków.

Strefa „W III” – ograniczonej ochrony archeologicznej, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania działań inwestycyjnych lub remontowych związanych z robotami ziemnymi.

Obowiązuje:

- Uzgodnienie i opiniowanie wszelkich prac inżynierskich, budowlanych i innych podejmowanych w obrębie stanowiska, przez służby ochrony zabytków;
- W przypadku podjęcia realizacji inwestycji obowiązuje prowadzenie interwencyjnych badań archeologicznych na koszt Inwestora;
- Inwestorzy i użytkownicy terenu zobowiązani są do zawiadomienia służb ochrony zabytków o podjęciu działań inwestycyjnych związanych z robotami ziemnymi, z wyprzedzeniem min. 2-tygodniowym,
- Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od służb ochrony zabytków.

5. Stan zagospodarowania terenu

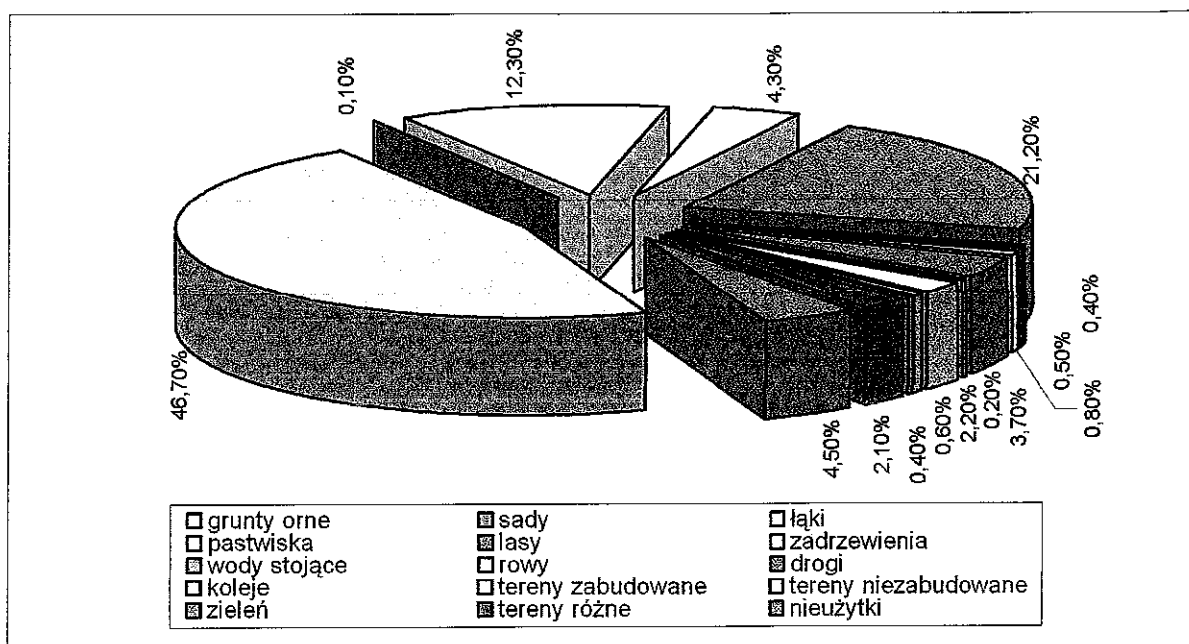
5.1. Użytkowanie terenu

Wg danych ewidencyjnych (GUS – 1996) powierzchnia gminy Dobra wynosi 11027 ha. Największy udział w strukturze użytkowania mają użytki rolne, obejmują one teren 6897 ha, co stanowi 62,60 % całej powierzchni gminy. Wśród nich dominują grunty orne zajmujące powierzchnię 4501 ha, tj. 40,85 % obszaru gminy.

Lasy zajmują powierzchnię 2417 ha czyli 21,94 % całego obszaru gminy.

Wykaz gruntów w gminie (2002 R)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	POWIERZCHNIA (ha)	UDZIAŁ(%)
1.	Użytki rolne - razem	7294	63,5%
	grunty orne	5364	46,7%
	sady	17	0,1%
	łąki	1416	12,3%
	pastwiska	497	4,3%
2.	Lasy	2494	21,7%
	lasy	2438	21,2%
	zadrzewienia	56	0,5%
3.	Wody	144	1,3%
	stojące	50	0,4%
	płynące	3	0,0%
	rowy	91	0,8%
4.	Użytki kopalne	-	-
5.	Drogi	424	3,7%
6.	Koleje	21	0,2%
7.	Tereny zabudowane	363	3,2%
	tereny zabudowane	249	2,2%
	tereny niezabudowane	68	0,6%
	zieleni	46	0,4%
8.	Tereny różne	239	2,1%
9.	Nieużytki	512	4,5%
	Razem:	11017 + 10	100%

Struktura użytkowania gruntów cechuje się:

- przewagą użytków rolnych średnich i słabych klas
- położeniem gleb wysokiej jakości w strefie podmiejskiej Szczecina (Wołczkowo - Wąwelnica - Skarbimierzyce - Mierzyn), w rejonach o korzystnych pod zabudowę warunkach gruntowo - wodnych oraz intensywnym rozwoju budownictwa mieszkaniowego co powoduje znaczne zmniejszenie areálu dobrych gleb i przeznaczanie ich na cele budowlane.

5.3. Główne elementy zagospodarowania terenu

5.3.1. Rolnictwo

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa:

- dominacja gleb średnich klas bonitacyjnych - IVa, IVb, zajmujących ok.. 42 % powierzchni gruntów ornych
- położenie gleb wysokiej jakości (17 % powierzchni gruntów ornych) w rejonach o korzystnych pod zabudowę warunkach gruntowo - wodnych oraz w strefie przylegającej bezpośrednio do miasta Szczecina

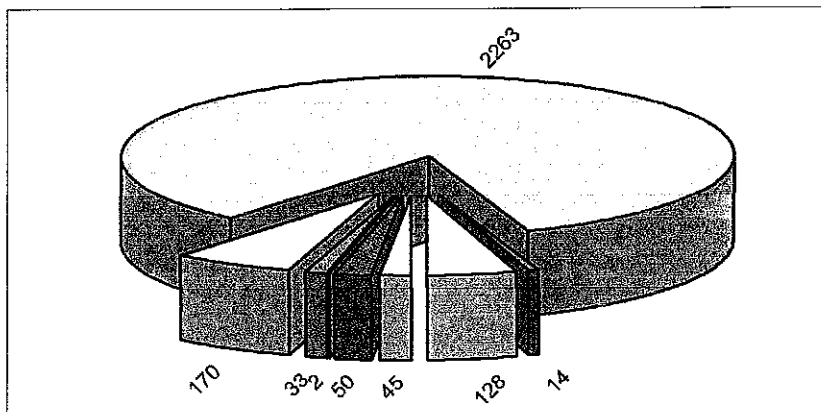
5.3.2. Leśnictwo

Lasy i grunty leśne wg stanu na 31. 12. 2002 na terenie gminy Dobra zajmowały 2494 ha tj. ok. 23% powierzchni gruntów gminy. Największy areal lasów posiadają obręby: Grzeczka (608 ha), Dobra (545 ha), Stolec (526 ha) i Dołuje (301 ha), charakteryzując się równocześnie najwyższą lesistością. Natomiast trzy obręby: Mierzyn Nr 1, Mierzyn Nr 2 oraz Skarbimierzyce nie posiadają żadnych lasów i zadrzewień. Wiąże się to z występowaniem tam bardzo dobrych gleb.

Wskaźnik lesistości gminy kształtuje się poniżej średniej dawnego woj. szczecińskiego, wynoszącej 26,7 %.

Gospodarkę leśną na obszarze gminy prowadzi Nadleśnictwo Trzebież. Zgodnie z ewidencją gruntów Lasy Państwowe w dniu 1. 01. 1998 zajmują powierzchnie 2706 ha, w tym:

Lasy i grunty leśne	2263 ha
Grunty zadrzewione i zakrzaczone	14 ha
Użytki rolne	128 ha
Grunty pod wodami	45 ha
Tereny komunikacyjne	50 ha
Tereny zabudowane	2 ha
Tereny różne	33 ha
Nieuzytaki	170 ha

Lasy nadleśnictwa Trzebież należą do leśnictw: Dobra, którego grunty znajdują się w całości w granicach gminy oraz Zalesie. Siedziba tego pierwszego znajduje się w Grzeczniczy. Obszar nadzorczy nadleśnictwa Trzebież obejmuje całą gminę, a obwody nadzorcze pokrywają się z granicami leśnictw.

Gospodarka leśna prowadzona jest wg planu urządzania lasu (III rewizja na okres 1. 01. 1997 - 31. 12. 2006), poza tym poszczególne wsie posiadają uproszczone plany urządzania lasu na okres 1. 01. 1995 - 31. 12. 2004.

Pod względem kategorii użytkowania, lasy gminy należące do Nadl. Trzebież mają status lasów ochronnych:

- na całej powierzchni, jako lasy chroniące środowisko przyrodnicze, położone w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast, liczących ponad 50 tys. mieszkańców;
- w części Puszczy Wkrzańskiej, jako lasy chroniące środowisko przyrodnicze, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;
- w północno - wschodniej części gminy, jako lasy wykazujące uszkodzenia drzewostanów na skutek zanieczyszczeń przemysłowych.

Lasy charakteryzują się dominacją sosny, z innych gatunków lasotwórczych znaczenie gospodarcze posiadają: olcha, brzoza, buk, dąb oraz świerk.

W ostatnich kilku latach nadleśnictwo przejęło 171,39 ha gruntów, przede wszystkim od AWRSP. Są to różne użytki, w tym lasy byłych PGR-ów.

Wykaz gruntów przekazanych nadleśnictwu Trzebież na obszarze gm. Dobra

Obręb	Nr działki	Powierzchnia (ha)	Rok przekazania	Dotychczasowy sposób użytkowania
Buk	101	8,06	1997	Las
	107	0,14	1997	Las
	159	0,30	1995	Las
Grzepnica	86	22,21	1996	Łąka
	654/2	2,31	1996	Łąka
	690/2	0,63	1996	Łąka
Łęgi	142	7,19	1996	Nieużytek, pastwisko, las
	145	29,23	1996	Nieużytek, grunt orny, las, pastwisko
	146/17	3,73	1997	Łąka, pastwisko, zadrzewienie
	147	25,09	1995	Łąka, grunt orny
	170/1	1,89	1997	Las
Rzędziny	145	48,82	1996	Nieużytek, zadrzewienie, las
	147	2,84	1996	Nieużytek
	167	0,45	1995	Las
	185/2	18,50	1996	Łąka, grunt orny

Należy w najbliższej przyszłości dokonać całościowej oceny warunków ekologicznych w celu wykonania racjonalnych zalesień na terenie gminy Dobra Szczecińska.

Zasady prowadzenia gospodarki leśnej

1. Zachowanie i utrzymanie funkcji ochronnej lasów
2. Użytkować lasów zgodnie z ich funkcją i ochrona przed przeznaczeniem na cele nieleśne.
3. Wprowadzanie zalesień na mało urodzajnych glebach (m.in. na glebach słabych bonitacyjnie sąsiadujących z kompleksami leśnymi, w strefach alimentacji wód podziemnych, na terenach o wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych oraz zagrożonych erozją.
4. Gospodarkę leśną prowadzić według zasad ustalonych w planie urządzania lasu oraz w uproszczonych planach urządzania lasu dla poszczególnych wsi.

5.3.3. Przemysł, zakłady produkcyjno - handlowe

Na terenie gminy funkcjonują głównie zakłady rzemiosła produkcyjnego, budowlane, hurtownie skupione w kilku miejscowościach tj. w Dobrej, Bezrzeczu, Lubieszynie, Mierzynie, Wołczkowie. Pojedyncze zakłady rzemieślniczo - usługowe zlokalizowane są również w Dołujach, Buku, Wąwelnicy.

Brak jest dużych zakładów przemysłowych. Nieliczne zakłady przemysłowe to: piekarnia w Dobrej, masarnia, Zakład Produkcyjny „Jumar” (produkcja kontenerów), Zakład Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych „Maru” w Mierzynie oraz zakład obróbki papieru „Arno” w Bezrzeczu.

Uwarunkowania

Korzystne warunki do rozwoju funkcji produkcyjno-usługowej ze względu na:

- położenie przy granicy państwa oraz przy istniejącej drodze krajowej nr 10,
- planowana w obszarze gminy trasa obwodnicy zachodniej Szczecina oraz linii kolejowej,

- położenie przy granicy miasta Szczecina,
- możliwość wykorzystania nieużytkowanych obiektów produkcji rolniczej,
- dobre wyposażenie terenu gminy w zakresie infrastruktury technicznej.

Ograniczenia rozwoju funkcji wynikające z:

- uwarunkowań przyrodniczych, występujących na znacznej części gminy: istniejący i proponowany rezerwat przyrody, proponowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- braku ustanowienia stref ochrony zasobowej ujęć wód podziemnych funkcjonujących na terenie gminy Dobra,
- położenia przeważającej części gminy w zasięgu obowiązującej strefy ochrony zasobowej dla ujęć komunalnych miasta Szczecina,
- intensywnego rozwoju osiedli mieszkaniowych szczególnie w zachodniej części gminy.

5.3.4. Turystyka i rekreacja

Na terenie gminy funkcjonują boiska sportowe w miejscowościach: Dobra, Mierzyn, Skarbimierzyce, Grzeczka, Kościno, Wołczkowo.

W Bezzeczu działa Konny Ośrodek Jeździecki (prywatny).

W Dobrej, Mierzynie i Skarbimierzycach znajdują się tereny ogrodów działkowych.

Uwarunkowania

Obszarem atrakcyjnym do rozwoju funkcji rekreacyjnej, jest północny rejon gminy (walory przyrodnicze) ze względu na:

- rezerwat przyrody „Świdwie” z zagospodarowaniem przyrodniczo - edukacyjnym
- Puszcza Wkrzańska na północ od Stolca - siedliska lasów i borów mieszanych ze starodrzewem (cel penetracji turystycznej, zwłaszcza w okresie grzybobrania)
- jezioro Stolsko
- park zabytkowy nad jez. Stolsko,
- XVIII-wieczny pałac w parku w miejscowości Stolsko *Stolec*
- brak przemysłu i usług uciążliwych

Intensywny rozwój funkcji mieszkaniowej na terenie gminy, który spowoduje w przyszłości zapotrzebowanie na wszelkiego rodzaju usługi rekreacyjne.

Ograniczenia rozwoju funkcji:

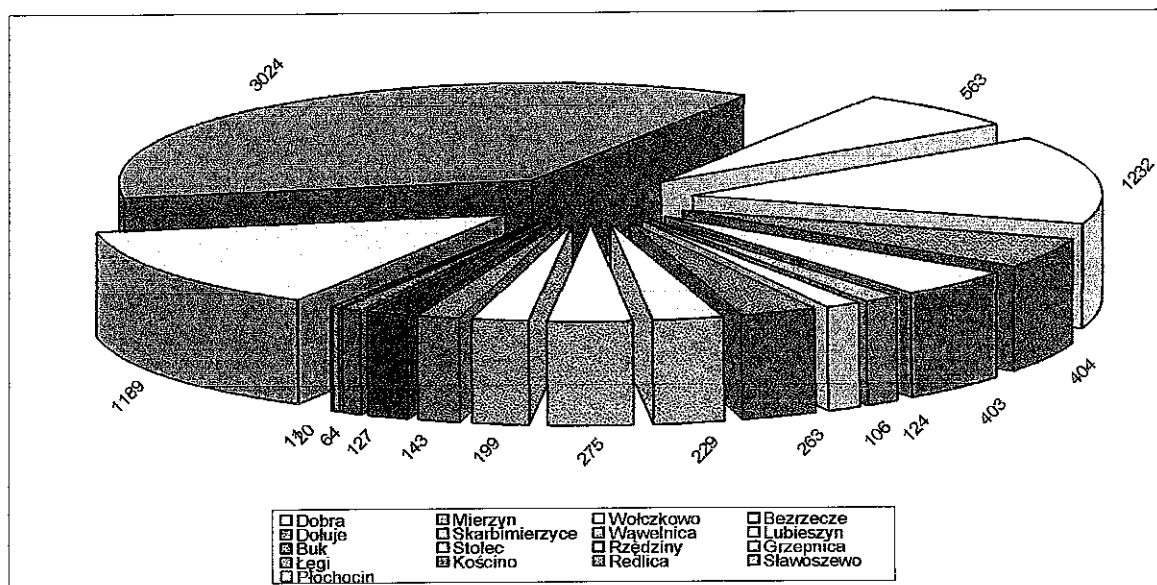
1. Brak większych jezior (poza jez. Stolsko) i cieków na obszarze gminy (niesprzyjające warunki do rozwojowi rekreacji pobytowej).
2. Niedostępny brzeg jez. Stolsko na przeważającej długości linii brzegowej
3. Bliskość granicy państwowej ograniczająca swobodną penetrację turystyczną lasów
4. Brak odpowiedniego zagospodarowania turystycznego lasów
5. Ograniczenia z tytułu ochrony przyrody w obrębie istniejących i proponowanych terenów chronionych i stref faunistycznych.

6. Warunki życia mieszkańców

6.1. Zaludnienie

Ludność gminy Dobra wg miejscowości (stan na grudzień 2001)

LP	MIEJSCOŚĆ	Liczba ludności
	Dobra	1189
	Mierzyn	3024
	Wołczkowo	563
	Bezzecze	1232
	Dołuje	404
	Skarbimierzyce	403
	Wąwelnica	124
	Lubieszyn	106
	Buk	263
	Stolec	229
	Rzędziny	275
	Grzepnica	199
	Łęgi	143
	Kościno	127
	Redlica	64
	Sławoszewo	20
	Płochocin	11
	Razem	8047

Między 1970 rokiem a 1999 nastąpił wzrost liczby ludności gminy o ok. 48%, głównie w rejonie graniczącym z miastem Szczecinem tj. w miejscowościach Bezzecze, Mierzyn, Skarbimierzyce oraz w miejscowości gminnej Dobra.

Liczba mieszkańców Gminy na 31.12.2002 wynosi 9522 osoby, a gęstość zaludnienia w gminie – 87 osoby/km²

6.2. Prognozy demograficzne

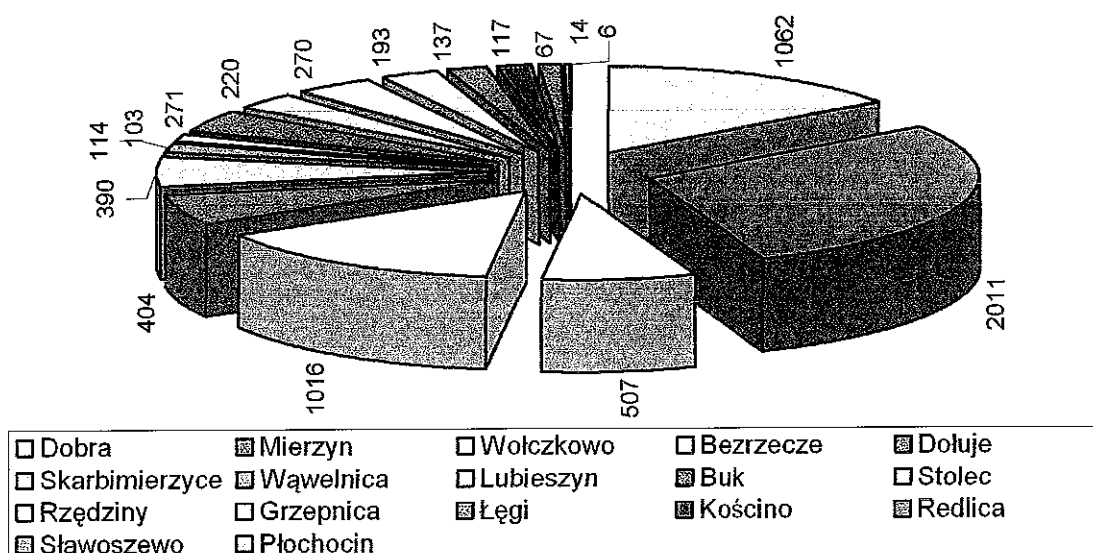
W obliczeniach przewidywanego rozwoju demograficznego gminy pominięto wariant wg wzrostu biologicznego, gdyż nie odzwierciedla on faktycznych tendencji w rozwoju gminy. Prognozę rozwoju ludnościowego przyjęto na podstawie obliczeń chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w obowiązującym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra (zachowuje się tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe), na podstawie zgłoszonych do studium wniosków oraz przewidywanych przez projektantów uzupełnień w istniejącej zabudowie.

Zachodzące i przyszłe procesy demograficzne (prawie dziesięciokrotny wzrost liczby mieszkańców w gminie Dobra), wynikają z migracji mieszkańców Szczecina wykupujących systematycznie ziemie przylegające do granic miasta z zamiarem realizacji budynków mieszkalnych przede wszystkim jednorodzinnych.

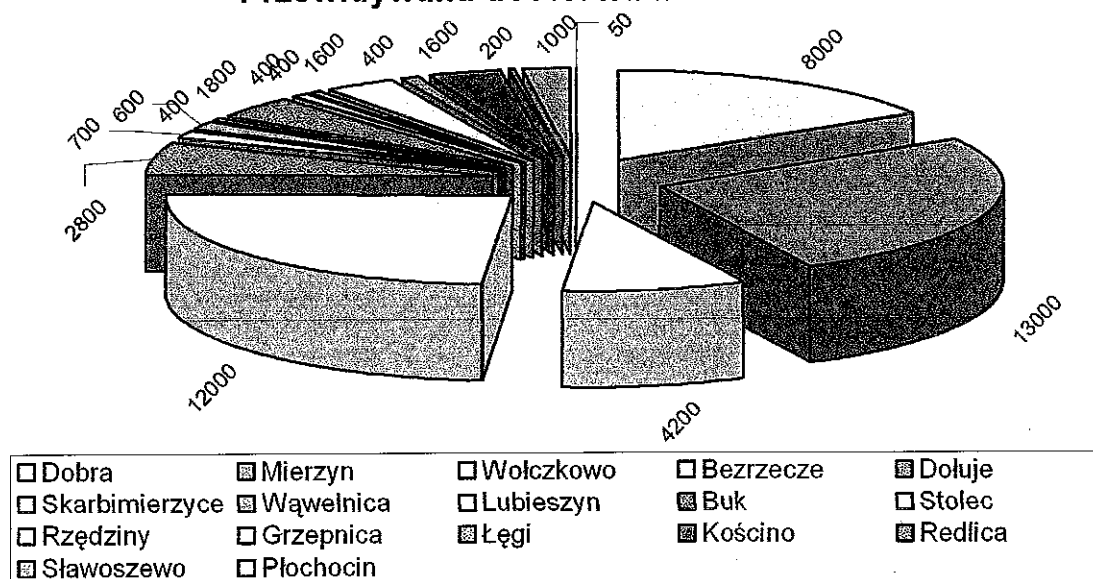
PROGNOZA DEMOGRAFICZNA W UKŁADZIE PRZESTRZENNYM

LP	MIEJSCOWOŚĆ	LUDNOŚĆ STAN ISTNIEJĄCY – 1998 R.	PRZEWIDYWANA, DOCELOWA LICZBA LUDNOŚCI
1	Dobra	1062	8000
2	Mierzyn	2011	13000
3	Wołczkowo	507	4200
4	Bezrzecze	1016	12000
5	Dołuje	404	2800
6	Skarbimierzyce	390	700
7	Wąwelnica	114	600
8	Lubieszyn	103	400
9	Buk	271	1800
10	Stolec	220	400
11	Rzędziny	270	400
12	Grzeczka	193	1600
13	Łęgi	137	400
14	Kościno	117	1600
15	Redlica	67	200
16	Sławoszewo	14	1000
17	Płochocin	6	50
Razem		6902	49350

Ludność stan 1998 r.

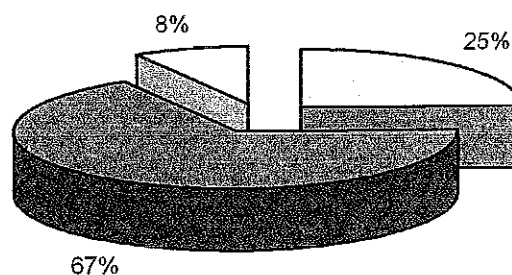
Przewidywana docelowa liczba ludności

DOCELOWA STRUKTURA WIEKU PRZY PRZEWIDYWANEJ LICZBIE LUDNOŚCI OK. 50000 OSÓB

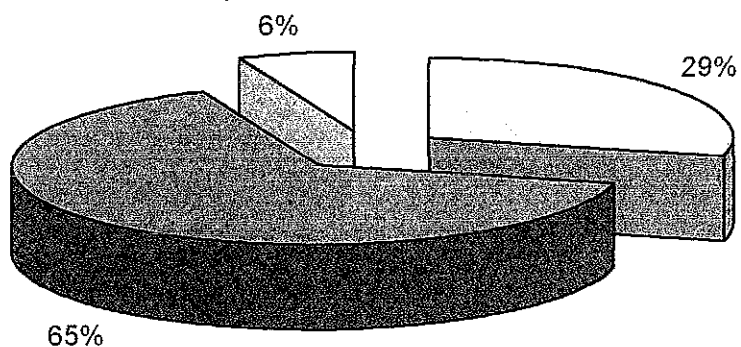
L.P.	PRZEDZIAŁY WIEKOWE	Liczba ludności (31.12.2002 r)	(%)	Liczba ludności (2020 r)	(%)
1	0 – 2	369	3,9	1800	3,6
2	3 – 6	509	5,3	2700	5,4
3	7 – 14	1069	11,2	7100	14,2
4	15 – 17	418	4,4	2900	5,8
5	Wiek przedprodukcyjny 0 – 17	2365	24,8	14500	29,0
6	Wiek produkcyjny 18 – 59/64	6374	66,9	32500	65,0
7	Wiek poprodukcyjny 60/65 +	783	8,2	3000	6,0
		9522	100,0	50000	100,0

Sytuacja demograficzna na 31.XII.2002

□ Wiek przedprodukcyjny ■ Wiek produkcyjny □ Wiek poprodukcyjny

Planowana sytuacja demograficzna [2020 r.]

□ Wiek przedprodukcyjny ■ Wiek produkcyjny □ Wiek poprodukcyjny

Struktura wieku ludności na terenie gminy Dobra charakteryzuje się większym, procentowym udziałem grupy przedprodukcyjnej (24,8%) i produkcyjnej (66,9%) niż średnie województwa zachodniopomorskiego.

Tendencje te będą się dalej utrzymywać lub zwiększać, ze względu na znaczny napływ ludność spoza gminy głównie w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym

W obliczeniach przewidywanego rozwoju demograficznego gminy pominięto wariant wg wzrostu biologicznego, gdyż nie odzwierciedla on faktycznych tendencji w rozwoju gminy. Prognozę rozwoju ludnościowego przyjęto na podstawie obliczeń intensywności zabudowy mieszkaniowej wynikającej z obowiązującego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra (zachowuje się tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe), na podstawie zgłoszonych do studium wniosków oraz przewidywanych przez projektantów uzupełnień w istniejącej zabudowie.

PRZEWIDYWANA LICZBA LUDNOŚCI

LICZBA LUDNOŚCI	MIEJSCOWOŚCI
Do 500	ŁĘGI, LUBIESZYN, REDLICA, PŁOCHOCIN, STOLEC, RZĘDZINY
500 - 1000	SKARBIMIERZYCE, WAWELNICA, SŁAWOSZEWO
1000 - 3000	DOŁUJE, BUK, GRZEPNICA, KOŚCINO
3000 - 10000	DOBRA, WOŁCZKOWO
Powyżej 10000	MIERZYN, BEZRZECZE

6.3. Zatrudnienie

Na ogólną liczbę mieszkańców 9522 w 2002 roku, przypadało 7268 osób w wieku produkcyjnym tj. 76,3%.

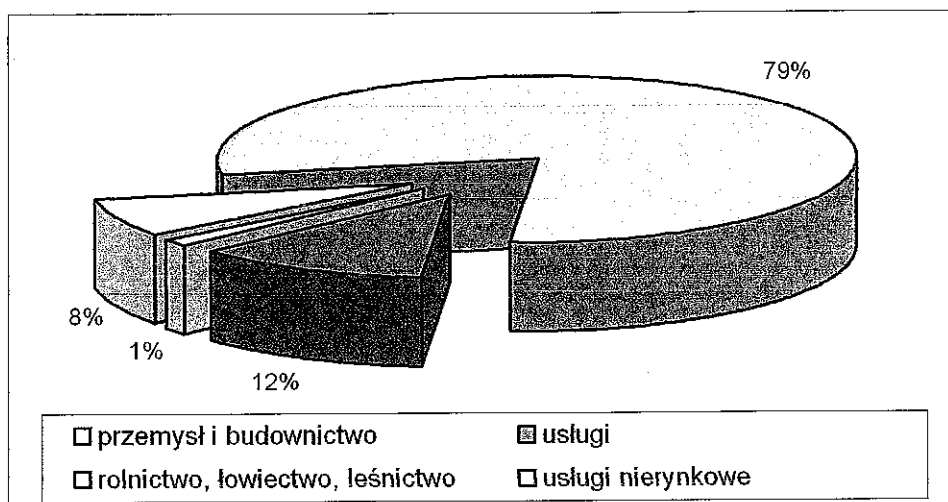
W 2002 r zarejestrowano 836 bezrobotnych.

Stopa bezrobocia liczona wg liczby ludności w wieku produkcyjnym wynosiła 18,2 %.

W ciągu ostatnich lat zatrudnienie w rolnictwie znacznie się zmniejszyło. Dynamika wzrostu gospodarczego opiera się na zwiększeniu udziału usług, rzemiosła i przemysłu. Tendencja ta będzie się dalej utrzymywać ze względu na korzystne uwarunkowania sprzyjające rozwojowi tych funkcji.

Ilość podmiotów gospodarki narodowej
(stan na dzień 31.12.2002 r.)

	Gmina Dobra	
	ilość	(%)
Ogółem:	2566	100,0
ści ogółem przypada na:		
- przemysł i budownictwo	2031	79,2%
- usługi	306	11,9%
- rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	35	1,4%
- usługi nierynkowe	194	7,6%

6.4. Warunki mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe w gminie Dobra - (stan w dniu 31.12.2002)

Liczba mieszkań ogółem – 3061

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie – 3,01

7. Sieć osadnicza i obsługa ludności

7.1. Kształtowanie sieci osadniczej

Sieć osadnicza gminy składa się z 17 jednostek osadniczych rozmieszczonych w 10 sołectwach

Lp	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1	Bezrzecze	Bezrzecze
2	Buk	Buk
3	Dobra	Dobra
4	Dołuje	Dołuje, Kościno, Skarbimierzyce
5	Grzepnica	Grzepnica, Płochocim, Sławoszewo
6	Łęgi	Łęgi
7	Mierzyn	Mierzyn
8	Rzędziny	Rzędziny, Stolec (Bolków- osada bez stałych mieszkańców)
9	Wąwelnica	Wąwelnica, Lubieszyn, Redlica
10	Wołczkowo	Wołczkowo

Pod względem zaludnienia największymi wsiami gminy są: Dobra, Mierzyn, Bezrzecze, w których następuje dalszy intensywny rozwój.

7.2. Infrastruktura społeczna

Usługi

W zakresie usług ponadlokalnych ludność gminy Dobra korzysta z ośrodków zlokalizowanych na terenie miasta Szczecina.

Na terenie gminy obsługę zapewniają:

a/ w zakresie obsługi ogólnej:

Urząd Gminy – Dobra

Urzędy Pocztowe w Dobrej, Dołujach, Bezrzeczu

Komisariat Policji – Mierzyn

Ochotnicza Straż Pożarna – Dobra, Wołczkowo

b/ w zakresie oświaty i wychowania:

- Szkoły Podstawowe: Dobra, Dołuje, Bezrzecze, Mierzyn, Rzędziny

c/ w zakresie kultury:

Gminny Ośrodek Kultury wraz z Gminną Biblioteką Publiczną w Dobrej oraz Biblioteka Publiczna w Dołujach

Kluby i świetlice w: Wołczkowie, Wąwelnicy

d/ w zakresie obsługi ogólnej o zasięgu ponadlokalnym:

- Na terenie gminy funkcjonuje jednostka straży granicznej przy przejściu granicznym w Lubieszynie.

Poprawa jakości życia mieszkańców

Formułuje się następujące zasady rozwoju gminy, których realizacja zapewni poprawę warunków życia mieszkańców:

- 1/ W miejscowościach, w których przewidywany jest największy rozwój ludności, utworzenie ośrodków usług skoncentrowanych
- 2/ Zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki gminy poprzez wyznaczenie stref różnych form działalności i określenie zasad rozwoju, w dostosowaniu do walorów obszaru oraz istniejącego zainwestowania i użytkowania
- 3/ Podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez uzyskanie następującego poziomu wskaźników:
 - ochrona zdrowia - 1 placówka lecznicza we wsiach usług podstawowych
 - szkolnictwo podstawowe - 25 uczniów na 1 oddział, nauka na jedną zmianę
 - przedszkola - dla 60 % dzieci w wieku 3 - 6 lat (łącznie z prywatnymi)
 - handel - 450 m² powierzchni użytkowej na 1000 mieszkańców
 - gastronomia - 50 miejsc konsumpcyjnych na 1000 mieszkańców
 - kultura elementarna - 1 obiekt w każdej wsi powyżej 100 mieszkańców
 - sport - 1 urządzenie sportowe w każdej wsi powyżej 100 mieszkańców
- 4/ Zwiększenie ilości miejsc pracy przede wszystkim w usługach, drobnym przemyśle, rekreacji, gospodarce żywnościowej

Perspektywiczny rozwój oświaty to:

- 1/ W wychowaniu przedszkolnym, za obligatoryjne uznaje się funkcjonowanie przy wszystkich szkołach podstawowych, oddziałów przedszkolnych dla sześciolatków oraz przewiduje wszelkie formy placówek opieki przedszkolnej (gminne, prywatne, rodzinne)
- 2/ W szkolnictwie przewiduje się dalsze funkcjonowanie szkół podstawowych w Dobrej, Wołczkowie, Rzędzinach, Dołujach, Bezrzeczu, Mierzynie (w trzech ostatnich miejscowościach planuje się budowę większych szkół na nowych terenach) oraz realizację gimnazjum w Dobrej
- 3/ W przypadku znacznego wzrostu liczby ludności wskazana jest również realizacja gimnazjum w Mierzynie oraz liceum ogólnokształcącego w Dobrej

Perspektywiczny rozwój służby zdrowia to:

Utrzymanie istniejącego stanu zainwestowania (Ośrodek Zdrowia w Dobrej, Dołujach, Mierzynie) oraz w miarę wzrostu liczby ludności tworzenie nowych placówek opieki zdrowotnej.

8. Inżynieria

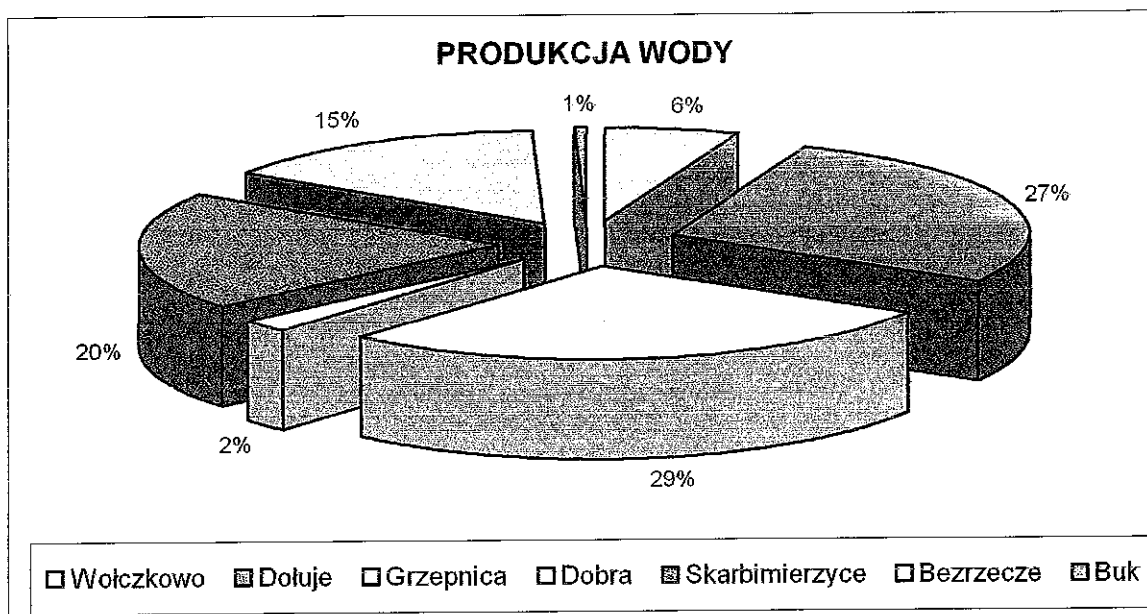
8.1. Zaopatrzenie w wodę

Obszar gminy różnicuje się pod względem warunków hydrogeologicznych. W płn części gminy użytkowy poziom wodonośny występuje płytko, w powierzchniowych osadach wodonośnych i z reguły nie posiada warstwy izolacyjnej. Pozostałą część gminy zajmują powierzchniowo osady słaboprzepuszczalne, izolujące warstwy wodonośne. Ze strefą alimentacji wiąże się występowanie stref o bardzo wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych. W Grzeczynie znajduje się ujęcie, którego produkcja wody zapewnia zaopatrzenie dla Dobrej, Stolca, Rzędzin, Łęgów i Sławoszewa. Studnie tego ujęcia zabezpieczone są strefą ochrony bezpośredniej, brak jest natomiast opracowanej i ustanowionej strefy ochrony pośredniej. W północnej części gminy jeszcze ujęcie w Buku jest istotne w bilansie zaopatrzenia w wodę. Ujęcie to nie posiada ustanowionych stref ochronnych. Zaopatrzenie w wodę Dobrej Szczecińskiej wspomagane jest pracą komunalnego ujęcia o wydajności 52 m³/h. Ujęcie to również nie posiada ustanowionych stref ochronnych. W południowej części gminy ujęciami liczącymi się w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę są ujęcia w Dołujach i Skarbimierzycach. Ujęcie w Dołujach zaopatruje w wodę miejscowości: Dołuje, Wąwelnicę, Redlicę, Kościno i Lubieszyn. Ujęcie to wymaga rozbudowy i ustanowienia stref ochronnych. Ujęcie w Skarbimierzycach zaopatruje w wodę Skarbimierzycę i Mierzyn. Brak ustanowionej strefy ochronnej dla tego ujęcia. Na terenie gminy zlokalizowane są również ujęcia zaopatrujące poszczególne miejscowości (wod. zbiorowe): Wołczkowo i Bezzręcze. Oba te ujęcia powinny być rozbudowane i opracowane dla nich łącznie strefy ochronne. Po rozpoznaniu hydrogeologicznym należy rozważyć reaktywowanie i skomunalizowanie tych ujęć. Z wymienionych powyżej uwarunkowań wynika konieczność opracowania programu zaopatrzenia gminy w wodę pitną z uwzględnieniem źródeł zewnętrznych. Rozbudowa wymienionych ujęć, wprowadzenie stref ochronnych i wynikające z nich właściwe zagospodarowanie rejonu ujęć, warunkuje odpowiednią jakość zaopatrzenia gminy w wodę.

WYKAZ UJĘĆ WODY

Wodociąg	Zasilane miejscowości	Studnie; wydajność (m ³ /h)	Pozwolenie na eksploatację	Strefy ochronne (m)	Produkcja wody (m ³ /rok)	Długość sieci (km)
Wołczkowo	Wołczkowo	Nr 1 - 30 Nr 2 - 45 Nr 3 - 59	jest	bezpośrednia 10	34248	14.5
Dołuje	Dołuje Wąwelnica Redlica Kościno Lubieszyn	Nr 1 - 45 Nr 2 - 45	jest	bezpośrednia 10	151717	12
Grzeczyna	Grzeczyna Łęgi Rzędziny cz. Dobra Stolec Płochocin Sławoszewo	Nr 1a - 36 Nr 2a - 26 Nr 3 - 32	jest	bezpośrednia 10	156917	23.7
Dobra	cz. Dobra	Nr 1 - 26 Nr 2 - 52	jest	bezpośrednia 10	12500	0.2
Skarbimierzycy	Skarbimierzycy Mierzyn	Nr 1 - 29 Nr 3 - 44	jest	bezpośrednia 10	112907	9.2

Bezzrecze	Bezzrecze	Nr 1a - 30 Nr 2 - 30	jest	bezpośrednia 10	83516	3.6
Buk	Buk	Nr 2 - 40	jest	bezpośrednia 10	3450	1.5

Część obszaru gminy położona jest w strefie ochronnej pośredniej komunalnego ujęcia wody podziemnej „Świerczewo” w Szczecinie ustanowionej Rozporządzeniem Nr1/2002 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 19 listopada 2002 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 87, poz.1748). Obowiązują ograniczenia i zakazy wg. przytoczonego rozporządzenia. Zasięg tej strefy pokazano w części graficznej studium.

Wobec gwałtownego procesu urbanizacji gminy Dobra, istotnym problemem do rozwiązania staje się możliwość zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy. Po uwzględnieniu wniosków zgłoszonych do studium, liczba mieszkańców wzrośnie do ok. 50 tys. Może się okazać że po uporządkowaniu wymogów formalnych ujęcia te nie są w stanie zaspokoić takich potrzeb. W celu zobrazowania wielkości potrzeb, dla poszczególnych miejscowości sporządzono szacunkowy bilans zaopatrzenia w wodę, dla którego przyjęto średnie zużycie na mieszkańca – 166dm³/d/M.

PROGNOZA ZUŻYCIA WODY NA TLE AKTUALNYCH MOŻLIWOŚCI UJĘĆ WODY

Miejscowość	Liczba mieszkańców w (w tys.)	Prognoza zużycia wody (m ³ /d)	Istniejące wodociągi; wydajność (m ³ /d)	Uwagi
Dobra	8000	1328	1248	do rozbudowy
Mierzyn, Skarbimierzyce	13700	2274	1200	do rozbudowy
Wołczkowo	4200	697	1776	do rozbudowy
Bezzrecze	12000	1992	1032	do rozbudowy
Dołuje + Kościno	4400	730	1320	do rozbudowy

Wawelnica + Redlica	800	133		
Lubieszyn	400	66		
Buk	1800	299	960	do rozbudowy
Stolec	400	66		
Rzędziny	400	66		
Grzeczica + Płochocin	1650	274	1632	do rozbudowy
Łęgi	400	66		
Sławoszewo	1000	166		
RAZEM	49150	8157	9168	

Z tego zestawienia wynika że rezerwy w zasobach wody pitnej są niewielkie i z jednej strony po opracowaniu operatów wodnoprawnych może się okazać że wydajności tych ujęć ulegną zmniejszeniu, z drugiej zaś dynamika przyrostu liczby mieszkańców gminy sugeruje że przyjęty w opracowaniu wariant 50 tys. mieszkańców może ulec nawet znacznemu zwiększeniu. Studium zakłada, że po uzupełnieniu wymogów formalnych i rozbudowie, ujęcia te będą współpracować ze sobą połączone siecią wodociagową, co zapewni dostawę wody wszystkim odbiorcom. Z wodociągu korzystać będzie 100% mieszkańców.

W odniesieniu do gospodarki wodnej w gminie ustala się:

- wyłącznie zorganizowany sposób zaopatrzenia w wodę bazujący na komunalnych ujęciach wody,
- uporządkowanie stanu formalno - prawnego ujęć służących zaopatrzeniu ludności w wodę,
- opracowanie i ustanowienie stref ochronnych dla eksploatowanych ujęć komunalnych. W pierwszej kolejności strefy te winny być ustanowione dla ujęć w Grzeczycy, Dołujach, Skarbimierzycach, a następnie w Buku, Dobrej, Wołczkowie i Bezrzeczu,
- wypracowanie programu zaopatrzenia gminy w wodę z uwzględnieniem sytuacji nadzwyczajnych (wojna, klęski żywiołowe),
- rozbudowę istniejących ujęć komunalnych,
- integracja istniejących systemów wodociagowych w jeden obsługujący wszystkie miejscowości w gminie,
- modernizację istniejącej sieci magistralnej z uwzględnieniem większych średnic i bezpiecznych materiałów,
- likwidacja nieczynnych ujęć na podstawie projektu, po uzgodnieniu z Starostwem Powiatowym,
- zaopatrzenie ludności w wodę, w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych z systemu awaryjnych studni publicznych.

8.2. Odprowadzenie ścieków

Na 16 miejscowości w gminie tylko w 3 zlokalizowane są oczyszczalnie ścieków, są to:

- Lubieszyn typ „Bioclere”, $Q=80\text{m}^3/\text{d}$ odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest Mała Gunica,
- Mierzyn typ „BIS 400” $Q=400\text{m}^3/\text{d}$ odbiornikiem jest rów melioracyjny
- Redlica – oczyszczalnia gminna o docelowej przepustowości $8000\text{m}^3/\text{d}$.

Stan ten ma niekorzystny wpływ na jakość wód powierzchniowych. Cieki gminy są głównymi drogami migracji zanieczyszczeń odprowadzając je docelowo do jez. Świdwie, które jest częścią Rezerwatu przyrody „Świdwie”. Na terenie gminy realizowany jest program kanalizacji, który zakłada, że ścieki z obszaru gminy odprowadzane będą siecią grawitacyjno - tłoczną na oczyszczalnię ścieków w rejonie Redlicy. Do tej oczyszczalni podłączonych będzie większość miejscowości. Z własnych oczyszczalni korzystać będzie

część Mierzyna i Lubieszyna (rejon przejścia granicznego), z pozostałych obszarów tych miejscowości ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Redlicy. Oczyszczalnia w Redlicy powinna docelowo osiągnąć przepustowość około 8000 m³/d. Istniejąca oczyszczalnia w Mierzynie o przepustowości Q=400m³/d, obsługująca również Skarbimierzycę może okazać się niewystarczającą. Nadmiar ścieków należy przepompowywać na oczyszczalnię w Redlicy.

W zakresie odprowadzania ścieków ustala się:

- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntowych,
- na obszarze gminy obowiązywać będzie wyłącznie zorganizowany sposób odprowadzania ścieków,
- utrzymanie funkcji gminnej oczyszczalni ścieków w Redlicy obsługującej następujące miejscowości: Stolec, Rzędziny, Łęgi, Grzecznicę, Sławoszewo, Płochocin, Dobra, Wołczkowo, Bezrzecze, Buk, Redlicę, Dołuje, Wąwelnicę, Kościno, część Mierzyna i Lubieszyna,
- utrzymanie istniejących oczyszczalni w Mierzynie i w Lubieszynie,
- budowę kanalizacji deszczowej w głównych ciągach komunikacyjnych i parkingach i odprowadzenie ich po podczyszczeniu do cieków.

8.3. Usuwanie odpadów

Na obszarze gminy funkcjonuje miejski system gromadzenia odpadów. Odpady komunalne z terenu gminy wywożone są na podstawie indywidualnie zawartych umów - zorganizowanym transportem na składowisko odpadów w Sierakowie (gm. Police). Do podstawowych problemów związanych ze sprawnie działającą gospodarką odpadami jest brak programu zintegrowanej gospodarki odpadami i wynikające z niego finansowanie takiej inwestycji. Opracowanie takiego programu, którego efektem będzie zminimalizowany strumień odpadów zagospodarowywanych na składowisku, pomoże ubiegać się o finansowanie ze źródeł krajowych i zagranicznych. Dobrze widziana jest współpraca przy tworzeniu takiego programu z sąsiadującymi gminami. Bardzo ważnym elementem przy wdrażaniu takiego programu jest informacja i edukacja społeczności lokalnych. Odpady płynne odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej.

W zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- zmianą dotychczasowej technologii gromadzenia odpadów na selektywną zbiórkę „u źródła”, poprzedzona edukacją społeczeństwa,
- wypracowanie programu zagospodarowania odpadów z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych,
- utrzymanie miejskiego systemu gromadzenia odpadów,
- wypracowanie programu zagospodarowania i wykorzystania osadów pościekowych,
- nieczynne składowisko odpadów przemysłowych w Dołujach należy zlikwidować i zrehabilitować,

8.4. Regulacja stosunków wodnych

Gmina Dobra położona jest prawie w całości w dorzeczu Odry, w polu zlewni nr 123, obejmującej zlewnię rz. Gunicy. Przeważający obszar gminy odwadniany jest przez Gunicę i jej prawobrzeżne dopływy: Małą Gunicę i Rów Wołczkowski. Charakterystyczna jest znikoma ilość zbiorników wodnych, pozwalających na retencjonowanie wód. Wody powierzchniowe zajmują 149ha, tj. 1,4% obszaru gminy. Całość obszaru odwadnianego jest systemami melioracyjnymi powiązanymi z dwoma głównymi kanałami. Kanałem Wołczkowskim i kanałem „BY” (Mała Gunica). Pozostałe rowy powiązane są z powyższymi kanałami i z rzeką Gunicą. Północna część gminy położona jest w zlewni jez. „Świdwie”, które jest częścią rezerwatu o tej samej nazwie. Spływ wód w ciekach i kanałach melioracyjnych generalnie odbywa się w kierunku północnym. Mała powierzchnia zlewni Gunicy oraz jej nizinny charakter z niewielkimi różnicami wysokości powoduje, że spływ jest minimalny. Tylko w niektórych kanałach utrzymuje się całoroczny przepływ. System

dróg wodnych był wielokrotnie przekształcany, poprzez roboty melioracyjne mające na celu utrzymanie bazy do produkcji rolnej na użytkach zielonych i gruntach ornych. Odcięcie dopływu wód ze znacznej cz. zlewni jez. Świdwie spowodował zachwianie bilansu wodnego jeziora i znaczne odwodnienie jego zlewni. Z uwagi na występujące niedobory wody, dla jez. Świdwie zbudowano zbiornik retencyjny „Żurawie” o powierzchni 70 ha. Zbiornik ten ma pełnić funkcję buforu dla substancji biogenych spływających do jez. Świdwie, oraz umożliwić regulację poziomu wody w jeziorze. Studium uwzględnia zamierzenie związane z przerzutem wody z rzeki Odry do zlewni rzeki Gunicy. W cz. graficznej pokazano (na podstawie opracowania „Przerzut wody Odra-Gunica – Aktualizacja Studium koncepcyjnego” trasę przerzutu z możliwością zlokalizowania sztucznego zbiornika wodnego w rejonie Lubieszyna. Realizacja tego projektu zapewni praktycznie „nieograniczone” ilości wody dla tego obszaru. W kontekście sąsiedztwa rezerwatu „Świdwie” ważną jest ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami. Realizowany program kanalizacji stopniowo wyeliminuje zanieczyszczenia.

W odniesieniu do regulacji stosunków wodnych ustala się:

- przedsięwzięcia dotyczące regulacji rzek i kanałów powinny być rozwiązywane kompleksowo w układzie zlewni z utrzymaniem i modernizacją budowli wodnych (obwałowania przepompownie itp.),
- pozostawienie pasa technicznego wzdłuż rzek i kanałów o szerokości 6.0 m,
- modernizacja istniejących systemów melioracyjnych celem dostosowania ich do aktualnych potrzeb,
- istniejące na obszarze gminy systemy rurociągów drenarskich do zachowania, w przypadku kolizji należy wykonać obejście obiektu budowlanego tak by zachować drożność odpływu wód gruntowych,
- wszelkie działania związane z regulacją stosunków wodnych na obszarze zlewni jez. Świdwie powinny być poprzedzone prognozą skutków oddziaływania na środowisko,
- realizację zamierzenia pod nazwą „Przerzut wody Odra - Gunica”,
- w ramach realizacji programu „Przerzut wody Odra-Gunica” rozbudowa systemu małej retencji poprzez wybudowanie na cieku Mała Gunica w rejonie Lubieszyna zbiornika wodnego o maksymalnym poziomie spiętrzenia 25,00 m npm.

8.5. Elektroenergetyka

Uwarunkowania ponadgminne

Przez południowo - wschodnią część gminy Dobra przechodzą linie napowietrzne NN (220 kV) i WN (110 kV) o znaczeniu wojewódzkim i ponadgminnym. Są to:

- linia 220 kV – Krajnik (gm. Gryfino) - Glinki (m. Szczecin);
- linia 110 kV – Pomorzany (m. Szczecin) - Glinki;
- linia 110 kV – Gumieńce (m. Szczecin) - Polmo (m. Szczecin).

Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobra należy uwzględnić, oprócz potrzeb własnych, również możliwości funkcjonowania i rozwoju sieci elektroenergetycznych rangi ponadgminnej i wojewódzkiej. Wzdłuż ww. linii przyjęto obszary ograniczonego użytkowania, zabezpieczające przed wpływem promieniowania niejonizującego w postaci pól elektromagnetycznych o częstotliwości 50 herców (Hz), wytwarzanego przez linie NN, WN i szkodliwego dla ludzi oraz środowiska. Przyjęcie stref wprowadza ograniczenia w zagospodarowaniu terenu objętego nimi. W strefie ochronnej dopuszcza się okresowe przebywanie ludzi, związane np. z prowadzeniem działalności gospodarczej, rekreacyjnej itp., natomiast zabrania się lokalizować budynki mieszkalne i inne obiekty przeznaczone na stałe przebywanie ludzi.

Celem pokrycia zakładanego, wzrastającego zapotrzebowania mocy i prawidłowego zasilania terenów rozwojowych, w zakresie sieci wysokiego napięcia przewiduje się:

- możliwość poboru mocy z planowanego GPZ, zlokalizowanego w rejonie ul. Wronej na terenie m. Szczecina, tuż przy granicy z gminą Dobra;
- rezerwację terenu pod GPZ zlokalizowany na terenie gminy, na północ od miejscowości Redlica. GPZ mógłby być wpięty w istniejącą linię 110 kV Pomorzany - Glinki.

Uwarunkowania wewnętrzne

Aktualnie gmina Dobra zasilana jest siecią napowietrzną średniego napięcia (15 kV) z systemu elektroenergetycznego m. Szczecina. Część linii 15 kV (szczególnie w północnych rejonach gminy) ma długości na granicy lub powyżej wartości optymalnych (12,5 - 15 km), co kwalifikuje obszary te, do obszarów o słabych warunkach zasilania.

Część linii SN ma powiązania z sieciami gmin sąsiednich, stwarzając w ten sposób możliwość dwustronnego zasilania. Część linii funkcjonuje w układzie promieniowym, co stanowi system niekorzystny, gdyż nie zapewnia ciągłości dostaw energii w przypadkach awarii na liniach. Na terenach położonych w bezpośredniej bliskości m. Szczecina (Mierzyn, Bezzrecze) sieć średniego napięcia funkcjonuje jako kablowa.

Na obszarze gminy Dobra zlokalizowanych jest około 150 stacji transformatorowych 15/0,4 kV, ich ilość ciągle wzrasta.

Rozmieszczenie stacji w miejscowościach, przyjmując promień obsługi 500 m, jest w zasadzie dobre. Oceniając wskaźnik mocy zainstalowanej w stacjach transformatorowych do liczby odbiorców obsługiwanych przez te stacje można uznać, że aktualnie sytuacja jest korzystna.

Na okres perspektywiczny, mając na uwadze zakładany (bardzo znaczący) wzrost liczby mieszkańców w gminie, należy przewidywać znaczny przyrost ilości stacji transformatorowych 15/0,4 kV w miejscowościach i dalszy wzrost poboru mocy.

Zużycie energii elektrycznej na jednego odbiorcę w Powiecie Polickim (2002 r.) wynosiło ok. 1 933 kWh/rok, co stanowi ok. 55 % średniej krajowej i około 30 % średniej zachodnioeuropejskiej. Wzrost zużycia tej energii zależał będzie od wielu czynników, m.in. od relacji cen w stosunku do cen energii w innych nośnikach. Zachowując daleko posuniętą ostrożność, na perspektywę roku 2010 przewiduje się zużycie energii elektrycznej na mieszkańca, rzędu 3 000 - 4 000 kWh/rok, co oznacza zbliżenie się poziomu zużycia do obecnych wartości w wybranych krajach europejskich.

Dla sprawnego funkcjonowania sieci średniego napięcia na terenie gminy i przeniesienia wzrastającego obciążenia przewiduje się:

- pełne wykorzystanie wszystkich tras linii 15 kV na terenie gminy;
- modernizację sieci, np. przez zwiększanie przekroju przewodów lub zastępowanie linii napowietrznych liniami kablowymi o większych przekrojach;
- zmianę konfiguracji sieci SN w związku z zakładaną lokalizacją nowego GPZ - tu;
- systematyczne przekształcanie sieci 15 kV do modelu układu pierścieniowego;
- realizację stacji transformatorowych 15/0,4 kV, stosownie do potrzeb wynikających z programów zagospodarowania;
- realizację sieci niskich napięć, stosownie do potrzeb.

Kierunki i zasady rozwoju sieci elektroenergetycznych

1. Utrzymanie istniejących linii NN i WN wraz z obszarami ograniczonego użytkowania o szerokościach: dla linii 220 kV – 70 m, dla linii 110 kV – 40 m.
2. Rezerwacja terenu niezbędnego do realizacji stacji 110/15 kV oraz tras linii zasilających WN.
3. Systematyczne przekształcanie sieci 15 kV do modelu układu pierścieniowego oraz ciągła jej rozbudowa, w miarę wzrastających potrzeb.
4. Utrzymanie linii magistralnych średniego napięcia (15 kV), z zachowaniem generalnych kierunków połączeń i możliwością korekty fragmentów tras, wzdłuż naturalnych granic w terenie.
5. Rezerwacja tras dla linii kablowych średniego napięcia na terenie całej gminy.
6. Utrzymanie współpracy sieci 15 kV w gminie Dobra, z sieciami w gminach sąsiednich.
7. Pozostawienie modernizacji odgałęzień od linii magistralnych 15 kV, lokalizacji stacji transformatorowych 15/0,4 kV i sieci niskich napięć, do ustalania w planach miejscowych i w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

8.6. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Dobra gazyfikacją przewodową objęta jest większość miejscowości. Aktualnie gaz przewodowy nie jest doprowadzony tylko do Płochocina i Bolkowa. Gmina generalnie obsługiwana jest gazem średniego ciśnienia, jedynie Mierzyn i częściowo Bezzrecze gazem niskiego ciśnienia. Na jej terenie funkcjonują dwie stacje redukcyjno - pomiarowe II °, zlokalizowane w Mierzynie i Bezzreczu.

Docelowo przyjmuje się zgazyfikowanie 100 % odbiorców zużywających gaz do celów komunalno - bytowych i grzewczych. Zdecydowana część użytkowanego gazu pochłaniana jest przez ogrzewanie. Przewiduje się zużycie gazu w sektorze usług, drobnego przemysłu, szkół itp.

Mieszkania w istniejącym i projektowanym budownictwie wyposażone będą w 100 % w kuchnie gazowe, grzejniki wody przepływowej oraz w piece centralnego ogrzewania, po uzyskaniu przez indywidualnego odbiorcę zapewnienia dostawy gazu do celów grzewczych.

Podmioty prawne lub osoby fizyczne inwestujące w gminie, występując do Zakładu Gazowniczego Szczecin o wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci gazowej czasami otrzymują odmowę, gdyż istniejące sieci średniego ciśnienia pracują już na granicy swoich możliwości. W związku z tym występuje konieczność zaspokojenia ciągle rosnącego zapotrzebowania na energię gazową i rozbudowy istniejącego systemu gazowniczego. Wzmocnienie zasilania gminy Dobra w gaz przewodowy realizowane będzie średnim ciśnieniem z miasta Szczecina.

W zakresie sieci wysokich ciśnień planowany jest gazociąg relacji Bernau – Szczecin o średnicy Dn 700 mm. Gazociąg ten jest jednym z kierunków dywersyfikacji dostaw gazu do Polski. Od tego gazociągu jest m.in. projektowane odgałęzienie do Polic, przebiegający przez teren gminy Dobra. Na obszarze gminy Dobra trasa gazociągu zaprojektowana jest wzdłuż granicy państwa i północnej strony gminy do Polic.

W studium zostały ujęte oba warianty przebiegu. Wzdłuż projektowanego gazociągu należy uwzględnić istnienie strefy ochronnej (kontrolowanej), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30.07.2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 97 poz. 1055). Szerokość tej strefy (jej linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu), w zależności od ciśnienia gazu i średnicy gazociągu wynosi min. od 4 do 12 m. W strefie kontrolowanej nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Dopuszcza się, za zgodą operatora sieci gazowej, urządzenie parkingów nad gazociągiem.

Kierunki i zasady rozwoju sieci gazowych

1. Utrzymanie istniejących stacji redukcyjnych i sieci gazowych na terenie gminy Dobra.
2. Rezerwacja wariantowych tras przebiegu gazociągu wysokiego ciśnienia do gminy Police wraz ze stacją redukcyjno - pomiarową I ° zlokalizowaną na terenie gm. Dobra (odgałęzienie od projektowanego gazociągu w.c. Bernau - Szczecin).
3. Wzmocnienie zasilania gminy gazem przewodowym średniego ciśnienia z miasta Szczecina.
4. Zaopatrzenie w gaz miejscowości nie objętych jeszcze gazyfikacją.
5. Zasilanie odbiorców gazem średniego ciśnienia z zastosowaniem szafkowych węzłów redukcyjnych na ciśnienie użytkowe; w rejonach obsługiwanych przez sieci niskiego ciśnienia – zasilanie odbiorców gazem niskiego ciśnienia.
6. Sieć rozdzielczą lokalizować w istniejących i projektowanych ciągach chodników, pasach zieleni oraz wzdłuż istniejących dróg gruntowych.

8.7. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Dobra nie występują scentralizowane systemy ciepłownicze. Dominuje system źródeł lokalnych, ogrzewających obiekty w które są wbudowane lub obiekty sąsiadujące. Większe źródła ciepła (kotłownie o mocy powyżej 0,5 MW), których jest niewiele, zlokalizowane są w Dobrej, Mierzynie i na Bezzreczu. Do ogrzewania stosuje się paliwa stałe, płynne i gazowe.

Nie przewiduje się realizacji systemów ciepłowniczych zdalaczynnych, obejmujących całość lub część miejscowości. Przyjmuje się ogrzewanie urządzeniami lokalnymi wbudowanymi, zasilającymi w zasadzie obiekty leżące na jednej posesji. Ewentualne wspólne źródła ciepła mogą obejmować kilka sąsiadujących posesji.

Rodzaj ogrzewania obiektów zależy od relacji kosztów pomiędzy różnymi nośnikami energii. Należy zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa (paliwa stałe, oleje opałowe, gaz ziemny, gaz płynny, energia elektryczna), według decyzji odbiorców opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Należy preferować stosowanie paliw niskozasiarczonych, korzystanie ze źródeł niekonwencjonalnych, ekologicznych oraz odchodzenie od stosowania paliw stałych (szczególnie węgla i koksu).

Kierunki i zasady kształtowania systemów ciepłowniczych

1. Na terenie gminy przyjmuje się utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania.
2. Zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa, wg decyzji użytkowników opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Zaleca się sukcesywne zastępowanie paliw stałych paliwami niskozasiarczonymi, ekologicznymi - paliwa ciekłe, energia elektryczna, gaz ziemny, gaz płynny, stosowanie niekonwencjonalnych źródeł ciepła.
3. Nie przewiduje się lokalizacji kotłowni wymagających wyznaczenia stref ochronnych. Istniejące i projektowane źródła ciepła mogą zasilać obiekty na sąsiednich posesjach, wg decyzji użytkowników tych posesji.
4. Ewentualne ograniczenia w kształtowaniu systemów ciepłowniczych, mogą wynikać jedynie z zagadnień ochrony atmosfery przed nadmiernym zanieczyszczeniem spalinami. Należy dążyć do eliminowania źródeł ciepła na paliwa stałe oraz stosować urządzenia zabezpieczające przed zanieczyszczeniem atmosfery.

8.8. Telekomunikacja

Gmina Dobra ma wysoki wskaźnik ilości abonentów na 100 mieszkańców, wynoszący 38,3. W województwie zachodniopomorskim wskaźnik ten wynosił 30,2 ab./100 M (2000 r.).

Obszar gminy obsługiwany jest przez 2 automatyczne centrale telefoniczne, zlokalizowane w Dobrej i Dołujach oraz przez system telekomunikacyjny m. Szczecina (Mierzyn i Bezzrecze). Przez teren gminy przebiegają kable okręgowe i dalekosiężne.

Na terenie gminy został przeprowadzony etap modernizacji sieci telekomunikacyjnej, nastąpiła m.in. wymiana istniejących central na nowe, o większej pojemności. Potrzeby mieszkańców gminy w zakresie telefonii przewodowej zaspokajane są na bieżąco.

Na terenie gminy pracują cztery stacje bazowe telefonii komórkowej, dwie zlokalizowane są w miejscowości Lubieszyn oraz po jednej w Rzędzinach i Mierzynie. Należy dążyć do tego, aby rozwijały się systemy telefonii bezprzewodowej (komórkowej) różnych sieci, również zaspokajające potrzeby mieszkańców w zakresie usług telekomunikacyjnych. Obszar gminy Dobra powinien być w całości objęty zasięgiem wszystkich działających w kraju operatorów sieci komórkowych.

Kierunki i zasady rozwoju sieci telekomunikacyjnych

1. Utrzymanie istniejącego układu sieci telekomunikacyjnych na obszarze gminy Dobra.
2. Realizacja zamierzeń (w miarę wzrastających potrzeb) w zakresie rozbudowy central telefonicznych, systemu abonenckich węzłów dostępowych oraz dalszej budowy abonenckich sieci telekomunikacyjnych.

3. Kształtowanie rozdzielczych sieci abonenckich - do ustalania w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
4. Operatorzy telekomunikacyjni rozwijają sieci telefoniczne w systemie pierścieniowym, zapewniającym możliwości dwustronnej obsługi urządzeń centralowych. Należy zapewnić przestrzenne możliwości prowadzenia sieci międzycentralowych wzdłuż dróg pomiędzy miejscowościami oraz magistralnych sieci abonenckich wewnątrz miejscowości.
5. Dalszy rozwój telefonii bezprzewodowej w oparciu o stacje bazowe lokalizowane na terenie gminy Dobra i gmin sąsiednich.

9. Komunikacja

9.1. Ocena i wnioski ze stanu istniejącego

Główny ruch samochodowy w gminie skupiony jest na obecnej drodze krajowej nr 10. Jest to ruch związany z międzynarodowym przejściem granicznym Lubieszyn - Linken czyli docelowo do m. Szczecina, tranzytowy oraz lokalny przygraniczny związany z usługami i handlem. Według badań ruchu, przeprowadzanych przez GDDP co pięć lat, ruch na drodze ma charakter gospodarczy czyli wahania ruchu są niewielkie tzn. średni dobowy ruch dla poszczególnych miesięcy zbliżony jest do SDR oraz średni dobowy ruch w dni robocze jest większy od średnio dobowego ruchu w dni świąteczne.

W ostatnim pięcioleciu nastąpił ponad dwukrotny wzrost ruchu na drodze nr 10. Według badań ruchu przeprowadzonych przez GDDP w roku 1995 natężenie ruchu wynosiło 7 700 poj. rzecz./dobę. Udział samochodów ciężarowych wynosi 10 %. W roku 1997 przeprowadzono badania ankietowe na przejściu granicznym, z których wynika że: ok. 40 % użytkowników pojazdów osobowych zainteresowanych jest Szczecinem, 10% to ruch tranzytowy, 50% załatwia swoje zakupy pomiędzy Lubieszynem a Szczecinem. Natomiast ok. 50 % pojazdów ciężarowych przejeżdża tranzytem przez Szczecin. Parametry techniczne obecnej drogi krajowej nr 10 nie zapewniają dobrej obsługi komunikacyjnej. Jest to 1 jezdnia szer. ok. 7,3m, szerokość korony drogi ok. 10 m, nawierzchnia bitumiczna, nośność 100kN/oś. Ponieważ pasmo Szczecin-Lubieszyn jest bardzo atrakcyjne dla inwestycji gospodarczych i budownictwa mieszkaniowego, znacznie narasta uciążliwość komunikacyjna związana z obsługą dynamicznie rozwijających się terenów, powiązań ze Szczecinem i dojazdem do międzynarodowego przejścia granicznego.

Pozostałe drogi w gminie to drogi powiatowe i gminne.

Gminę obsługuje gęsta sieć dróg;

Łączna długość podstawowej sieci dróg w gminie wynosi; 74,9 km

Wskaźnik gęstości dróg w gminie wynosi : 68,1 km/100 km²

Wskaźnik gęstości dróg dla województwa wynosi: 65,4 km/100km²

Wnioski:

- gęstość dróg w gminie wskazuje, że istniejąca sieć jest znacznie korzystniejsza niż w województwie
- problemem jest dynamiczny rozwój gminy, zmiana funkcji przestrzennych wiejskich na podmiejskie, nieprzystosowanie istniejącej sieci do przyszłych potrzeb i obsługi nowych inwestycji na obrzeżu m. Szczecina oraz duży i zróżnicowany ruch przygraniczny
- Niezbędna jest przebudowa głównej osi komunikacyjnej gminy tj. drogi krajowej nr 10 oraz rozbudowa układu drogowego i dostosowanie go do przyszłych potrzeb.

Respektowane opracowania :

- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobra Szczecińska /oprac. ARTOP Warszawa marzec 1994r./
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania. przestrzennego miasta Szczecina /oprac.

- MPU Szczecin /grudzień 1994r/
- Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego wsi Lubieszyn /oprac. ARTOP Warszawa lipiec 1994r./
- Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego wsi Mierzyn /oprac. ARTOP Warszawa lipiec 1994r./
- Projekt regionalnych ścieżek rowerowych wojew. szczecińskiego /oprac. Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej w Szczecinie, wyk. grudzień 1998r./
- Projekt międzynarodowej ścieżki rowerowej wokół Zalewu Szczecińskiego /oprac. Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej w Szczecinie, wyk. grudzień 1998r./
- Koncepcja programowa obejścia zachodniego m. Szczecina /oprac. Biuro Studiów i Projektów Rozwoju Przestrzennego Województwa w Szczecinie, wyk. 1992 r. - aktualizacja z 2000 r./

9.2. Uwarunkowania rozwoju

Na proces kształtowania układu transportowego w gminie z racji jej specyficznego położenia mają wpływ czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Do czynników zewnętrznych mających wpływ na układ komunikacyjny gminy należą: funkcjonujące międzynarodowe przejście drogowe Lubieszyn - Linken, usytuowanie dużych i uciążliwych zakładów przemysłowych w Policach, projektowana przeprawa Święte - Police, port w Szczecinie, projektowane graniczne przejście drogowe Dobieszczyń - Hintersee oraz ośrodek o funkcji ponadregionalnej jakim jest miasto Szczecin.

Są to główne generatory ruchu zewnętrznego, ponadgminnego, które należy bezwzględnie uwzględnić w powiązaniach i obsłudze komunikacyjnej wyższej rangi.

Również przygotowanie sieci transportowej do wymagań Unii Europejskiej wymusza konieczność modernizacji sieci drogowej i kolejowej, modernizacji przejść granicznych, zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnej oraz zwiększenie bezpieczeństwa.

Istotnym elementem transportowym uwzględniającym powyższe czynniki jest realizacja kolejowego i drogowego obejścia zachodniego m. Szczecina oraz budowa po nowej trasie drogi krajowej nr 10 doprowadzającej ruch samochodowy do przejścia granicznego w Lubieszynie.

Czynniki wewnątrzgminne, które kształtują sieć obsługi komunikacyjnej w gminie to głównie funkcje przestrzenne. Gmina położona w strefie przygranicznej oraz w sąsiedztwie miasta Szczecina jest atrakcyjna zarówno dla rozwoju inwestycji gospodarczych jak mieszkalnictwa. Wschodnia część gminy przy granicy z miastem Szczecinem jest terenem intensywnego rozwoju budownictwa. Natomiast teren przy granicy państwa to wzmożona aktywność gospodarcza i inwestycyjna również z mieszkalnictwem. Północna część gminy głównie o zainwestowaniu rolniczym to tereny przyległe do Rezerwatu "Świdwie", atrakcyjne turystycznie dla mieszkańców obu stron pogranicza. Powyższe funkcje przestrzenne w zasadniczy sposób wpływają na konieczność rozwoju, budowy i modernizacji sieci dróg niższej rangi i sprawnego powiązania z siecią ulic miejskich Szczecina.

Analiza ruchu na projektowanej głównej sieci drogowej - ROK 2015

Analizą objęto główne drogi gdzie na podstawie posiadanych informacji i badań ruchu można było określić prognozę ruchu na rok 2015. Ze wstępnych ocen prognozy wynika, że realizacja nowej drogi krajowej nr 10 i drogowego obejścia zachodniego jest niezbędna.

Droga nr 10 odcinek Lubieszyn - Szczecin

Natężenie ruchu wg pomiaru generalnego wykonanego w 1995 roku wynosiło w przekroju drogi 7 735 poj. rzecz./dobę /SDR/.

Prognoza dla SDR wg "Transprojektu" wynosić będzie ok. 17700 poj. rzecz./dobę.

Zachodnia obwodnica drogowa

Natężenie ruchu dla drogi określono w oparciu o prognozę ruchu wykonaną w 1992 r. dla projektowanej sieci dróg głównych wojew. Szczecińskiego, analizując i korygując

założenia do wykonanych obliczeń. Należy sądzić, że prognozowane obciążenia obciążenia drogowego wynosić będzie ok. 10 000 do 13 000 poj. rzecz./dobę przy działającej przeprawie przez Odrę Święta-Police i przejściu granicznym drogowym w Dobieszynie. Biorąc pod uwagę długi cykl trwania inwestycji drogowych, trudne obecnie do jednoznacznego zdefiniowania nakłady finansowe przyjęto, że elementy transportu muszą dotyczyć tzw. planowanego okresu docelowego. Propozycje projektowe uwzględniają możliwie wszystkie dostępne informacje i prognozy.

9.3. Kierunki rozwoju sieci transportowej w gminie

9.3.1. Powiązanie gminy z układem dróg zewnętrznych.

Powiązania międzyregionalne zapewni gminie projektowana po nowym śladzie droga krajowa nr 10 i projektowana droga obwodnica zachodnia m. Szczecina.

Do czasu zrealizowania nowego przebiegu drogi krajowej nr 10 do przejścia w Lubieszynie funkcję głównej osi komunikacyjnej pełnić będzie obecna droga nr 10. Drogi tę należy traktować jako główną ruchu przyspieszonego i wszelkie inwestycje lokalizowane w jej sąsiedztwie muszą uwzględniać możliwości obsługi komunikacyjnej na zasadach zgodnych z przepisami szczególnymi, w uzgodnieniu z zarządcą drogi i przy uwzględnieniu jej docelowej roli.

W przypadku uruchomienia przejścia granicznego dla samochodów - Dobieszyn - Hintersee gmina będzie miała również dogodne połączenie z Niemcami poprzez drogi powiatowe nr 41 409 i 41 417.

9.3.2. Sieć drogowa

Schemat funkcjonalny systemu komunikacyjnego w gminie ulega zasadniczym zmianom. Zakłada się podniesienie standardu obsługi komunikacyjnej zewnętrznej i wewnątrzgminnej oraz zmniejszenie uciążliwości związanej z komunikacją.

Do dróg o znaczeniu ponadgminnym należy; projektowana obwodnica zachodnia miasta Szczecina oraz droga krajowa nr 10, obie o nowym przebiegu.

Obie te drogi zostały wcześniej przeanalizowane w oddzielnych opracowaniach specjalistycznych i uzyskały pozytywne opinie gminy oraz m. Szczecina.

Projektowana droga krajowa nr 10 - będzie realizowana w klasie GP (drogi głównej, ruchu przyspieszonego). Obecna droga krajowa, po zrealizowaniu nowego przebiegu, będzie pełniła funkcję drogi zbiorczej, skupiającej ruch lokalny pomiędzy Lubieszynem, Skarbimierzycami, Mierzynem i Szczecinem.

Obsługa terenów przylegających do projektowanej drogi nr 10 będzie się odbywała wyłącznie poprzez drogi wspomagające od istniejących lub projektowanych węzłów drogowych lub ze zjazdów w porozumieniu z zarządcą drogi.

Drogowa obwodnica zachodnia Szczecina - łączyć będzie gminę z drogami ruchu szybkiego w kraju tzn. autostradą A-6 i pośrednio z autostradą A-3, a od strony północnej poprzez przeprawę Police-Święta podłączona będzie do drogi ruchu szybkiego S-3/kierunek Świnoujście/ oraz S-6 /kierunek Gdańsk/.

Obwodnica jest projektowana jako droga szybkiego ruchu w klasie GP (droga główna, ruchu przyspieszonego) - obsługa terenów przylegających do drogi będzie się odbywała wyłącznie poprzez drogi wspomagające od istniejących lub projektowanych węzłów drogowych lub ze zjazdów w porozumieniu z zarządcą drogi.

Dla rozwiązań projektowych uwzględniających powiązania z niższej rangi układem dróg, obsługującym tereny przyległe, należy stosować wymogi i zasady określone w przepisach szczególnych.

Plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów przylegających do dróg muszą uwzględniać możliwości i sposoby obsługi komunikacyjnej oraz ochronę użytkowników dróg i terenów przyległych przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem w zgodzie z przepisami szczególnymi, przy uwzględnieniu klasy i kategorii dróg.

Z uwarunkowań ponadgminnych wynikających z uzgodnień z gminą i zapisanej w ustaleniach planu miejscowego dla sieci ulic m. Szczecina wynika konieczność zaproponowania obejścia Wołczkowa /symbol ustalenia w planie zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecina - KD 13G - projektowane główne podłączenie miasta do obejścia zachodniego/.

Podstawowa sieć dróg w gminie służąca do jej obsługi została wykształcona na bazie istniejącej sieci dróg powiatowych i gminnych. W związku z intensywnym rozwojem gminy konieczna będzie ich modernizacja, częściowo przebudowa lub budowa do odpowiednich parametrów technicznych zapewniających sprawną obsługę komunikacyjną. Główne powiązania poszczególnych miejscowości w gminie zapewniają następujące ciągi drogowe:

- połączenie drogowe Szczecin – Mierzyn - Skarbimierzycze z Lubieszynem; obecna droga DK 10, która po zrealizowaniu nowego przebiegu będzie służyć do powiązań drogowych pomiędzy ww. miejscowościami oraz do dojazdu niższej rangi do Szczecina; droga ta stanowi również jedną z podstawowych ulic miejscowości Mierzyn, Skarbimierzycze i Lubieszyn; główny ruch z przejścia granicznego docelowo do Szczecina będzie obsługiwany przez projektowaną DK 10, natomiast tranzytowy przez drogową obwodnicę zachodnią.
- połączenie drogowe na kierunku północ - południe od Stobna – Dołuje - Dobra Szcz. - Grzeczka - Sławoszewo - przez Bartoszewo do DW 115, zapewniające obsługę jednostki strukturalnej "B", powiązania poszczególnych miejscowości oraz powiązania powiatowe; ciąg drogowy prowadzony jest po śladzie drogi powiatowej nr 41422, nr 41420, na odcinku Wąwelnica - Dobra po śladzie drogi gminnej /konieczna budowa drogi/, następnie po drodze DP nr 41419, nr 41413; ciąg ten wymagać będzie modernizacji.
- połączenie drogowe wzdłuż granicy od Lubieszyna przez Buk - Stolec do proj. przejścia granicznego drogowego w Dobieszynie, dojazd do przejść granicznych drogowych dla ruchu samochodowego oraz dla pieszych i rowerzystów; ciąg ten prowadzony jest po drodze powiatowej nr 41417, nr 41409; w miejscowości Lubieszyn uwzględniono układ dróg wg obowiązującego planu miejscowego wsi Lubieszyn.
- połączenie drogowe wschód - zachód w części północnej gminy to powiązanie miejscowości Buk - Dobra Szcz. - Wołczkowo - Szczecin; na odcinku od Buku do Dobrej jest to droga powiatowa nr 41409, pozostały fragment drogi jest projektowany po nowym przebiegu ze względu na podłączenie tej części gminy do drogowego obejścia zachodniego; obecny przebieg drogi DP nr 41409 na tym odcinku proponuje się jako wewnętrzną obsługę Wołczkowa i Dobrej.
- połączenie drogowe północ - południe w jednostce "A" o intensywnym rozwoju mieszkalnictwa prowadzone jest częściowo po śladzie DP 41418 i drogi gminnej; w związku z założeniami rozwojowymi określonymi na ok. 14 000 mieszkańców na paśmie Wołczkowo - Bezrzecze konieczne będzie przystosowanie tego ciągu do obsługi komunikacyjnej mieszkańców. Wymagana będzie budowa drogi i wykształcenie w dokładniejszej skali systemu obsługi terenu dla tak dużej ilości mieszkańców, w innym przypadku grozi to chaosem komunikacyjnym.

Pozostałe powiązania drogowe stanowią układy wewnętrzne miejscowości.

Konieczna jest weryfikacja ilości mieszkańców ze względu na duże dla gminy, wyprzedzające inwestycje drogowe.

9.3.3. Układ kolejowy

Przez gminę prowadzona jest linia kolejowa lokalna tzw. obwodnica Szczecina. Służyć ma do przewozów ładunków towarowych z Polic z pominięciem węzła w Szczecinie. Czas realizacji trasy kolejowej nie jest określony. Gmina nie ma bezpośrednich innych połączeń. Główny węzeł kolejowy jest w Szczecinie. Bezpośrednia obsługa transportem drogowym.

9.3.4. Układ tras rowerowych

Rozwijana inicjatywa realizacji tras rowerowych widziana jest jako ważny element kreowania rozwoju zrównoważonego gminy. W ramach wdrażania programu rozwoju wybranych sektorów turystyki uznano turystykę rowerową jako tzw. produkt markowy /program finansowany ze środków UE zarządzany przez Fundację Rozwoju Turystyki TOURIN W-WA 1997r. Trasy rowerowe pokazane na mapie Studium zaproponowano przy założeniu że będą służyć do rekreacji oraz częściowo do dojazdów związanych z pracą. Ponadto tworzą one alternatywę dla przemieszczeń samochodem pomiędzy miejscowościami w gminie komunikacją rowerową. System lokalnych ścieżek rowerowych uwzględnia połączenia z międzynarodową ścieżką rowerową wokół Zalewu Szczecińskiego, ze ścieżkami zaplanowanymi w Szczecinie i w gminie Police oraz lokalizację przejść granicznych pieszo-rowerowych w Buku i Bobolicach.

VI. ZASADY ROZWOJU I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. Struktura funkcjonalno – przestrzenna

1.1. Jednostki strukturalno-przestrzenne

Ze względu na zróżnicowanie obszaru gminy pod względem geoprzyrodniczym oraz różnice w przewidywanym rozwoju przestrzennym i funkcjonalnym, wyodrębniono podstawowe jednostki strukturalno-przestrzenne o określonej dominującej funkcji:

- A. Rejon intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, w obrębach geodezyjnych: Mierzyn, Bezrzecze, Wołczkowo, Skarbimierzyce (z wydzieloną strefą intensywniej działalności gospodarczej wokół miejscowości Skarbimierzyce i projektowanego węzła drogowego, przy istniejącej drodze krajowej nr 10). Przylega on bezpośrednio do granic miasta Szczecina i łączy się z położonymi tam osiedlami mieszkaniowymi. Od strony zachodniej obszar zamyka projektowana obwodnica zachodnia Szczecina – drogowa i w części kolejowa.
- B. Rejon rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, położony na zachód od projektowanego obejścia zachodniego miasta Szczecina, w obrębach geodezyjnych Dobra, Grzeczka, Sławoszewo, Dołuje, Kościno, Wąwelnica (z wydzieloną strefą intensywniej działalności gospodarczej w miejscowości Lubieszyn i Wąwelnica), częściowo Buk (w okolicy pieszego przejścia granicznego).
- C. Rejon utrzymania funkcji rolniczej, obejmujący tereny w północno-zachodniej części gminy, w obrębach geodezyjnych Stolec, Rzędziny, Łęgi, częściowo Buk. Jest to również rejon predestynowany do rozwoju funkcji rekreacyjnej, zarówno dla celów ponadgminnych jak i dla intensywnie rozwijających się osiedli mieszkaniowych w pozostałej części gminy, które pozbawione są możliwości rozwoju rekreacji.

We wszystkich wymienionych rejonach występują ograniczenia rozwoju funkcji ze względu na wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu. Do czasu opracowania i zatwierdzenia ostatecznego zasięgu stref ochrony zasobowej dla ujęć wód podziemnych, na terenach objętych proponowanymi na rysunku Studium strefami, ogranicza się lokalizowanie obiektów trwałych a w przypadku ich realizacji konieczne jest odprowadzenie ścieków do kanalizacji sanitarnej oraz ograniczenie zainwestowania do budownictwa jednorodzinnego, rozproszonego o małej intensywności oraz usług nieuciążliwych.

Ograniczeniem w zainwestowaniu terenów jest również dostępność do dróg publicznych oraz zapewnienie możliwości zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną. Przy przeprowadzaniu zmian użytkowania terenów rolnych na funkcje mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe wskazane jest dokonywanie tych zmian, w pierwszej kolejności dla terenów o najłatwiejszym dostępie do dróg i infrastruktury technicznej.

Rejon „A” - charakteryzuje się intensywnym rozwojem funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, który będzie kontynuowany w następnych latach. Jest to widoczne w obecnych podziałach geodezyjnych gruntów zarówno na terenach przeznaczonych pod zabudowę, jak również rolniczych. Stopniowo zaniknie funkcja rolnicza. Tereny mieszkaniowe tego rejonu są silnie powiązane z miastem Szczecinem w zakresie korzystania z usług, jak i zatrudnienia w zakładach pracy na terenie Szczecina. W rejonie tym przyjmuje się średnią wielkość działki budowlanej – 1000 m² o maksymalnej wysokości zabudowy mieszkaniowej - 3 kondygnacje (do 10,0 m). Dopuszcza się również wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (o wysokości jak wyżej) w osiedlach jednorodzinnych w wielkości 10 – 20%, każdorazowo przy akceptacji Wójta Gminy Dobra, jako wynik prowadzonej polityki przestrzennej gminy.

Z analizy zgłoszonych wniosków wynika, że rejon ten może docelowo zamieszkiwać

28 000 – 30 000 mieszkańców. Ze względu na ogromne koszty realizacji dróg i infrastruktury technicznej, inwestowanie na tym terenie może odbywać się etapami.

Rejon „B” – w którym przewiduje się również rozwój funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, jednak o mniejszej intensywności niż w rejonie „A”.

Zakłada się średnią wielkość działki mieszkaniowej – 1500 m² oraz wysokość zabudowy mieszkaniowej – 2 kondygnacje (do 7,5 m).

Dopuszcza się również wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w osiedlach jednorodzinnych pod warunkami jak w rejonie „A”.

Funkcja rolnicza zostanie częściowo ograniczona.

Przewiduje się na tym terenie zamieszkiwanie 16 000 – 18 000 ludzi.

Rejon „C” - utrzymanie charakteru rolniczego oraz rozwój funkcji turystycznej.

W rejonie tym zakłada się niewielki wzrost liczby mieszkańców (do około 1500 mieszkańców), w formie uzupełnień istniejącego zainwestowania lub na działkach przyległych.

Wysokość zabudowy mieszkaniowej – 2 kondygnacje, średnią wielkość działki mieszkaniowej – 2500 m².

Jest to również rejon predestynowany do rozwoju funkcji rekreacyjnej, zarówno dla celów ponadgminnych jak i dla intensywnie rozwijających się osiedli mieszkaniowych w pozostałej części gminy, które pozbawione są możliwości rozwoju rekreacji.

1.2. Strefy funkcjonalne

W ramach wszystkich jednostek strukturalnych wydzielono (wg mapy Studium) strefy o różnych, preferowanych na tych terenach funkcjach:

- strefy mieszkalno-usługowe – rozwoju funkcji mieszkalnej jedno- i wielorodzinnej niskiej intensywności z towarzyszącymi usługami komercyjnymi i publicznymi (oświata, zdrowie, kultura, sport, rekreacja) – jednostka A;
- strefy mieszkalno-usługowe – rozwoju funkcji mieszkalnej jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi jak dla jednostki A w zakresie usług publicznych (oświata, zdrowie, kultura, sport, rekreacja) – jednostka B
- strefa rozwoju funkcji komercyjnych i publicznych o znaczeniu gminnym, w tym działalności usługowej i gospodarczej uciążliwej dla otoczenia wraz z towarzyszącymi terenami zieleni izolacyjnej – do czasu zmiany przeznaczenia obszaru w planie miejscowym podstawową funkcją będzie gospodarka rolna przy wykorzystaniu istniejącej bazy - jednostka A;
- strefy rozwoju ogólnodostępnych funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych, sportowych, zieleni urządzonej i izolacyjnej - jednostka A i B;
- strefy rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności i rekreacyjno - turystycznej w granicach rolniczej przestrzeni produkcyjnej - jednostka C;
- tereny chronione w tym tereny wyłączone z zabudowy;

1.2.1. Strefy mieszkalno - usługowe

Obejmują one istniejące tereny mieszkaniowo - usługowe, z możliwością uzupełnień, jak również nowe tereny pod tą funkcję.

Zasady zagospodarowania stref:

- Funkcje terenów:
 - mieszkaniowa,
 - obsługa ludności,
 - zieleni urządzonej,
 - osiedlowe tereny rekreacyjne.
- Wykluczenie funkcji przemysłowej oraz rzemiosła uciążliwego.

- Zanik funkcji rolniczej, zakaz budowy obiektów zagrodowych, ośrodków produkcji rolniczej.
- Wysokość projektowanej zabudowy oraz wielkość działek - według zasad określonych w wyznaczonych jednostkach strukturalno - przestrzennych. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach stosowania dominant architektonicznych dla zabudowy usługowej.
- Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zespołów mieszkaniowych należy przewidzieć minimum 10 % terenu ogólnodostępnego pod zieleni i rekreację osiedlową. Zaleca się również maksymalną powierzchnię zabudowy działki mieszkaniowej - 20%. Zasadę tą należy przestrzegać szczególnie w rejonie „A”, gdzie jest najmniej istniejącej zieleni a następuje najbardziej intensywny rozwój funkcji mieszkaniowej.
- Maksymalne zachowanie istniejącej zieleni wysokiej, zachowanie użytków ekologicznych, oczek wodnych, korytarzy ekologicznych.
- Nasadzenia zieleni izolacyjnej od istniejących obiektów uciążliwych, tras komunikacyjnych, urządzeń rekreacyjnych.
- Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaleca się realizację usług na wydzielonych terenach w formie zespołów usługowych wraz z zielenią towarzyszącą.

1.2.2. Strefy rozwoju funkcji komercyjnych i publicznych

Strefy prowadzenia działalności gospodarczej i usługowej obejmują obszary przewidziane do rozwoju funkcji:

- usługowej, w tym rzemiosła uciążliwego,
- przemysłowej, składowej, transportowej,
- usług o znaczeniu lokalnym i gminnym wraz z towarzyszącymi terenami zieleni izolacyjnej,

Zasady zagospodarowania stref:

- Na terenach usługowych dopuszcza się zabudowę mieszkaniową poza zasięgiem szkodliwego oddziaływania obiektów uciążliwych, natomiast na terenach przemysłowych – jedynie obiekty socjalne towarzyszące funkcji podstawowej.
- Ograniczenie upraw polowych ze stopniową likwidacją funkcji rolnej na rzecz produkcyjno-usługowej może być wprowadzane po opracowaniu planów miejscowych dla obszarów rozwojowych.
- Uciążliwości planowanych inwestycji powinny zamknąć się w granicach własnych działek.
- Wprowadzenie zieleni wysokiej i niskiej oraz zieleni izolacyjnej – min. 15 % powierzchni terenu.
- W obrębie wydzielonych obszarów możliwe jest przemieszanie ww. funkcji

1.2.3. Strefy rozwoju ogólnodostępnych funkcji rekreacyjnych

Północną i w części centralną część gminy (rejon „C” i „A-B”), ze względu na walory krajobrazowe i położenie, przewiduje się do rozwoju turystyki i rekreacji zarówno lokalnej jak i ponadgminnej.

Miejscowości tego rejonu (Stolec, Łęgi, Rzędziny, Buk) mogą pełnić funkcję ośrodków obsługi ruchu turystycznego wraz z możliwością stworzenia miejsc noclegowych.

Przewiduje się poprowadzenie ścieżek rowerowych, pieszych, turystyki konnej w powiązaniu z terenami rekreacyjnymi przy jeziorze Świdwie oraz w Bartoszewie.

Ponadto w pozostałych rejonach wyznaczono strefy rozwoju funkcji rekreacyjnej dla celów lokalnych - obsługa istniejących i projektowanych terenów mieszkaniowych. Strefy te obejmują projektowane tereny sportowo-rekreacyjne oraz parki i kompleksy leśne położone wśród osiedli mieszkaniowych, które przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (przede wszystkim ochrony drzewostanów) mogą służyć celom rekreacyjnym.

Zasady zagospodarowania stref:

- Należy zachować istniejące boiska sportowe w Dobrej, Mierzynie, Skarbimierzycach, Grzeczynie, Kościecinie, Wołczkowie oraz Konny Ośrodek Jeździecki w Bezzreczu;
- Wskazuje się na potrzebę realizacji obiektów, boisk sportowych w Bezzreczu, Sławoszewie i Buku;
- Przewiduje się lokalizację terenów o funkcji rekreacyjnej (ze szczególnym wskazaniem na rejon „C” i „A-B”), jednak bez wydzielania określonych terenów na rysunku „Studium” (realizacja po opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego); Na ww terenach dopuszcza się lokalizację obiektów trwale związanych z funkcją sportową oraz lokalizację towarzyszących i uzupełniających usług sezonowych;
- Zagospodarowanie wydzielonych enklaw lasów przy terenach mieszkaniowych w Mierzynie, Bezzreczu, Wołczkowie, Dobrej przy zachowania wymogów ochrony środowiska i krajobrazu;
- Zagospodarowanie istniejących parków zabytkowych z zachowaniem wymogów zawartych w ustawie o ochronie dóbr kultury.

1.2.4. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Zasady zagospodarowania stref:

- Wykorzystanie dużych połaci łąk dla rozwoju hodowli bydła w rejonie „B” i „C”; wprowadzenie różnych form specjalistycznej produkcji roślinnej; projektowana zabudowa związana z funkcją rolniczą i obsługą rolnictwa poza wydzielonymi terenami zabudowy mieszkaniowej,
- Realizacja zabudowy związanej z działalnością rolniczą na wydzielonych działkach,
- Zakaz zabudowy gruntów rolnych poza wyznaczonymi strefami rozwoju.

1.2.5. Tereny gospodarki leśnej

- Zachowanie trwałości istniejących zasobów leśnych; ochrona przed przeznaczeniem na cele nieleśne.
- Wprowadzenie zalesień na terenach mało urodzajnych gleb (gleby o niskich klasach bonitacyjnych) sąsiadujących z kompleksami leśnymi, w strefach alimentacji wód podziemnych, na terenach o wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych, na terenach zagrożonych erozją.
- Bezwzględnie należy chronić przed zalesieniem śródleśne użytki zielone i torfowiska w celu wzbogacenia bioróżnorodności lasu i zachowania zróżnicowanych ekosystemów stref faunistycznych. Należy pozostawić je do naturalnej sukcesji leśnej.
- Obszar proponowanego rezerwatu przyrody „Pepowo”, przejęty przez Nadl. Trzebież, należy pozostawić w postaci nieużytku naturogenicznego i chronić przed zalesieniem.
- Niektórym partiom lasów wokół stawów potorfowych, jeziora Łęgowskiego, torfowisk wysokich na południe od Węgorznika, lasów łęgowych „Grzepa” i wokół jez. Kościńskiego należy nadać status lasów wodochronnych.
- Chronić przed swobodną penetracją turystyczną lasy w strefie ochronnej miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych (dwie ostoje orlika krzykliwego w Puszczy Wkrzańskiej). Obowiązuje tu zakaz dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenie robót melioracyjnych, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.
- Parki zabytkowe (Bezzrecze, Dobra, Kościno, Rzędziny, Skarbimierzycy, Stolec) wymagają uporządkowania i ochrony według wskazań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

1.2.6. Zasady gospodarki gruntami

Zasady gospodarki gruntami (zwłaszcza komunalnymi) winny zmierzać do racjonalnych efektów ekonomicznych z gospodarowania majątkiem nieruchomości.

Obecnie gmina posiada niewielki zasób gruntów komunalnych. Są to tereny rolne i zabudowane, wykorzystywane głównie na realizację celów publicznych - boiska sportowe, szkoły, cmentarz.

Dlatego też aktywizacja gospodarki nieruchomościami winna polegać na:

- Stworzeniu warunków do inwestowania;
- Pozyskiwaniu terenów na cele inwestycji o charakterze publicznym;
- Maksymalizacji pozyskiwania dochodów z gospodarowania nieruchomościami na zasadach komercyjnych.

2. Rodzaje i zakres dalszych prac planistycznych

2.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 11 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, gmina Dobra sporządzi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy lub jej części. Działalność inwestycyjna na terenie gminy odbywać się będzie wówczas na podstawie ustaleń tego planu

W przypadku nie opracowania planu zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy lub jej części, działalność inwestycyjna odbywać się będzie na podstawie istniejących (aktualnych) planów gminy lub planów miejscowych (zmian).

W Studium wydzielono w ramach jednostek strukturalno – przestrzennych strefy funkcjonalne, dla obszarów których ze względu na istniejące uwarunkowania oraz przepisy szczególne ustala się potrzebę opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

• W jednostce strukturalnej A:

- dla strefy (miejscowość Mierzyn i tereny sąsiednie - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej niskiej intensywności z towarzyszącymi usługami komercyjnymi i publicznymi,
- dla strefy (miejscowości Bezrzecze i Wołczkowo z otoczeniem - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej niskiej intensywności z towarzyszącymi usługami komercyjnymi i publicznymi,
- dla strefy (miejscowość Skarbimierz i tereny sąsiednie - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji usługowych: komercyjnych – rzemiosło, produkcja, składy, handel oraz publicznych o znaczeniu gminnym – oświaty, kultury, zdrowia, rekreacji i sportu ze szczególnym uwzględnieniem wzajemnego oddziaływania poszczególnych funkcji – ze względu na występujące w granicach strefy uwarunkowania i planowane docelowe zagospodarowanie zaleca się objęcie opracowaniem planistycznym całej strefy a do czasu jego wykonania, z uwagi na wysoką wartość rolniczą gruntów położonych w strefie, jako dominującą ustala się gospodarkę rolną,
- dla strefy (miejscowość Redlica z otoczeniem - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji ogólnodostępnych terenów rekreacji, wypoczynku i sportu wraz z usługami towarzyszącymi;

• W jednostce strukturalnej B:

- dla strefy (miejscowości Dołuże i Kościno z otoczeniem - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami,
- dla strefy (miejscowość Dołuże i tereny sąsiednie - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji usługowych – rzemiosło, produkcja, składy, handel przy uwzględnieniu możliwości wykorzystania terenu dla potrzeb gminnych,
- dla strefy (miejscowości Lubieszyn i Wąwelnica z otoczeniem oraz terenem położonym w sąsiedztwie miejscowości Buk - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji usługowych powiązanych z obsługą ruchu drogowego lokalnego i tranzytowego,
- dla strefy (miejscowość Dobra i tereny sąsiednie - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami komercyjnymi i publicznymi z uwzględnieniem roli miejscowości jako ośrodka gminnego,

- dla strefy (miejscowości Dobra i Buk oraz tereny sąsiednie - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności z towarzyszącymi usługami,
- dla strefy (tereny położone pomiędzy Dobrą, Płochocinem a projektowaną trasą obwodnicy kolejowej i drogowej - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych,
- dla strefy (miejscowości Sławoszewo, Grzepnica i Płochocin oraz tereny sąsiednie - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności z towarzyszącymi usługami ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i wynikających z lokalizacji ujęć wody,
-
- **W jednostce strukturalnej C:**
- dla strefy (miejscowości Łęgi - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności z towarzyszącymi usługami,
- dla strefy (miejscowości Stolec i Rzędziny - wg rysunku Studium) rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności, rekreacyjnej i turystycznej w ramach rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Kolejność opracowań ww planów ustala się wg potrzeb.

2.2. Obligatoryjne opracowanie planów miejscowych dla:

- projektowanej sieci infrastruktury technicznej,
- projektowanej sieci drogowej,
- terenów wymagających opracowania planów miejscowych z uwagi na przepisy szczególne.

2.3. Zadania ponadlokalne

- Opracowanie dokumentacji projektowych umożliwiających realizację drogowej obwodnicy zachodniej miasta Szczecina, drogi krajowej nr 10 o nowym przebiegu oraz obejścia Wołczkowa /symbol ustaleń KD 13G-projektowane główne podłączenie miasta do obejścia zachodniego/.
- Analiza opłacalności realizacji projektowanej linii kolejowej lokalnej tzw. obwodnicy Szczecina; ewentualne prace projektowe.
- Ochrona obszaru chronionego krajobrazu.
- Objęcie ochroną terenów cennych przyrodniczo:
 - istniejących i projektowanych rezerwatów przyrody,
 - użytków ekologicznych,
 - zespołów przyrodniczo- krajobrazowych,
 - parków wiejskich i zabytkowych.
- Ochrona obiektów i układów zabytkowych.

2.4. Opracowania uzupełniające

- Określenie potrzeb kompleksowych, skoncentrowanych usług dla miejscowości gminnej oraz miejscowości o funkcji ośrodków pomocniczych.
- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla projektowanych w Studium dróg o nowym przebiegu lub wskazanych do poszerzenia.
- Program budowy i oznakowanie tras rowerowych.
- Opracowanie programu promowania północnej części gminy dla rozwoju turystyki w powiązaniu z terenami rekreacyjnymi gminy Police (Bartoszewo, rezerwat Świdwie).
- Ustanowienie stref ochrony zasobowej dla ujęć wód podziemnych. Wskazywane obecnie strefy rozbudowy ujęć są propozycją, która wymaga szczegółowej analizy hydrogeologicznej.
- Uporządkowania stanu technicznego oraz prawnego - własnościowego ujęć wód podziemnych.

- Rozpoznanie możliwości rozmieszczenia studni w celu awaryjnego zaopatrzenia ludności w wodę (po przeprowadzeniu badań hydrogeologicznych).
- Program zagospodarowania odpadów.
- Program ochrony i rewitalizacji zabytkowych założeń parkowych.
- Specjalistyczne analizy dotyczące możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- Opracowanie programu zaopatrzenia gminy w wodę przy uwzględnieniu źródeł zewnętrznych z dostosowaniem do sytuacji nadzwyczajnych.

VII. Diagnoza stanu gminy

a. Budżet gminy na rok 2004

1. Prognozowane dochody budżetu Gminy (na 2004 rok) w wysokości z tego:	14.635.643
1.1. dochody związane z realizacją zadań własnych w tym dochody z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych [art.18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości / oraz na korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych . 11 w/w ustawy]	14.062.183 128.000
1.2. dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	573.460
2. Wydatki budżetu gminy (na 2004 rok) w wysokości z tego :	13.515.643
2.1. wydatki związane z realizacją zadań własnych w tym wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	12.942.183 128.000
2.2. wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	573.460
2.3. wydatki na realizację inwestycji (wydatki majątkowe)	1.111.547
3. Nadwyżkę budżetową w wysokości 1.120.000 przeznacza się na spłatę pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska	
3.1 spłata rat pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w wysokości	900.000
3.2 spłata rat pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w wysokości	220.000
4. Ustala się rezerwę ogólną w wysokości	120.000
5. Przychody i wydatki środka specjalnego	
5.1 Przychody własne	18.790
5.2 Wydatki	18.790
6. Przychody i wydatki Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
6.1 Przychody własne	40.000
6.2 Wydatki	40.000

b. Prognozowane dochody i wydatki budżetowe Gminy w 2004 roku

Dział	Nazwa poddziałki klasyfikacji budżetowej	Kwota [PLN] dochody	Kwota [PLN] wydatki
010	Rolnictwo i łowiectwo	150 300	184 100
020	Leśnictwo	2 000	
600	Transport i łączność		1 663 956
630	Turystyka		30 000
700	Gospodarka mieszkaniowa	927 100	237 000
710	Działalność usługowa	15 200	206 900
750	Administracja publiczna	56 800	2 230 700
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 460	1 460
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		110 100
756	Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	9 534 800	145 200
758	Różne rozliczenia	3 307 136	120 000
801	Oświata i wychowanie	2 500	5 024 000
851	Ochrona zdrowia		131 200
852	Pomoc społeczna	320 000	899 380
854	Edukacyjna opieka wychowawcza		22 000
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	315 847	1 567 347
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 500	759 600
926	Kultura fizyczna i sport		182 700
	Nadwyżka budżetowa		1 120 000
		14 635 643	14 635 643

c. Program długu publicznego Gminy Dobra na lata 2004-2020

Prognoza długu publicznego Gminy Dobra na lata 2004-2020

	Przewidywane wykonanie																	TYS. ZŁ
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Wyszczególnienie																		
A. Dochody	15 842	16 910	17 880	19 370	20 230	21 300	22 260	23 290	23 700	24 260	25 360	26 410	27 840	27 900	28 100	28 500	28 800	
z tego																		
Dochody własne	11 453	12 210	13 480	14 740	15 310	16 090	16 750	17 460	17 530	17 830	18 470	19 110	20 110	20 140	20 200	20 600	20 700	
B. Wydatki	14 589	15 690	16 660	18 150	19 010	20 880	21 840	22 870	23 280	23 840	24 960	25 990	27 830	27 900	28 100	28 500	28 800	
z tego																		
Wydatki bieżące	13 297	13 850	14 710	15 870	16 790	17 690	18 000	19 000	20 000	21 000	22 380	23 350	24 330	24 300	24 500	24 700	24 900	
Wydatki majątkowe	1 292	1 840	1 950	2 280	2 220	3 190	3 840	3 870	3 280	2 840	2 580	2 640	3 500	3 600	3 600	3 800	3 900	
C. Rozchody ogółem:	1 120	1 220	1 220	1 220	1 220	420	420	420	420	420	420	420	10					
G. Dług na koniec roku	7 830	6 610	5 390	4 170	2 950	2 530	2 110	1 690	1 270	850	430	10	0					
3. Zaciągnięte pożyczki	7 830	6 610	5 390	4 170	2 950	2 530	2 110	1 690	1 270	850	430	10	0					
H. Wskaźnik długu do dochodu (poz. 23/poz. 1)%	49%	39%	30%	22%	15%	12%	9%	7%	5%	4%	2%	0%	0%					
I. Obciążenie roczne budżetu z tyt. spłat zadłużenia	1 880	1 810	1 722	1 633	1 545	630	597	563	530	496	488	454	11					
J. Wskaźnik rocznej spłaty zadłużenia do dochodu (poz. 35/poz. 1)%	12%	11%	10%	8%	8%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	0%					
Potencjalna kwota zadłużenia	9 505	10 146	10 728	11 622	12 138	12 780	13 356	13 974	14 220	14 556	15 228	15 846	16 704	16 740	16 860	17 100	17 280	
Możliwy dodatkowy kredyt w danym roku lub następnym	1 675	3 536	5 338	7 452	9 188	10 250	11 246	12 284	12 950	13 706	14 798	15 836	16 704	16 740	16 860	17 100	17 280	

UWAGI:

1. Niezależnie od wskaźników zadłużenia ograniczonych przepisami do 60 % dochodu rocznego oraz spłaty rat do 15 % dochodu rocznego należy brać pod uwagę realne możliwości spłaty kredytu.
2. Najkorzystniejsze rozwiązanie, bezpieczne dla płynności finansowej jest kredyt zaciągnięty od 2009 roku.

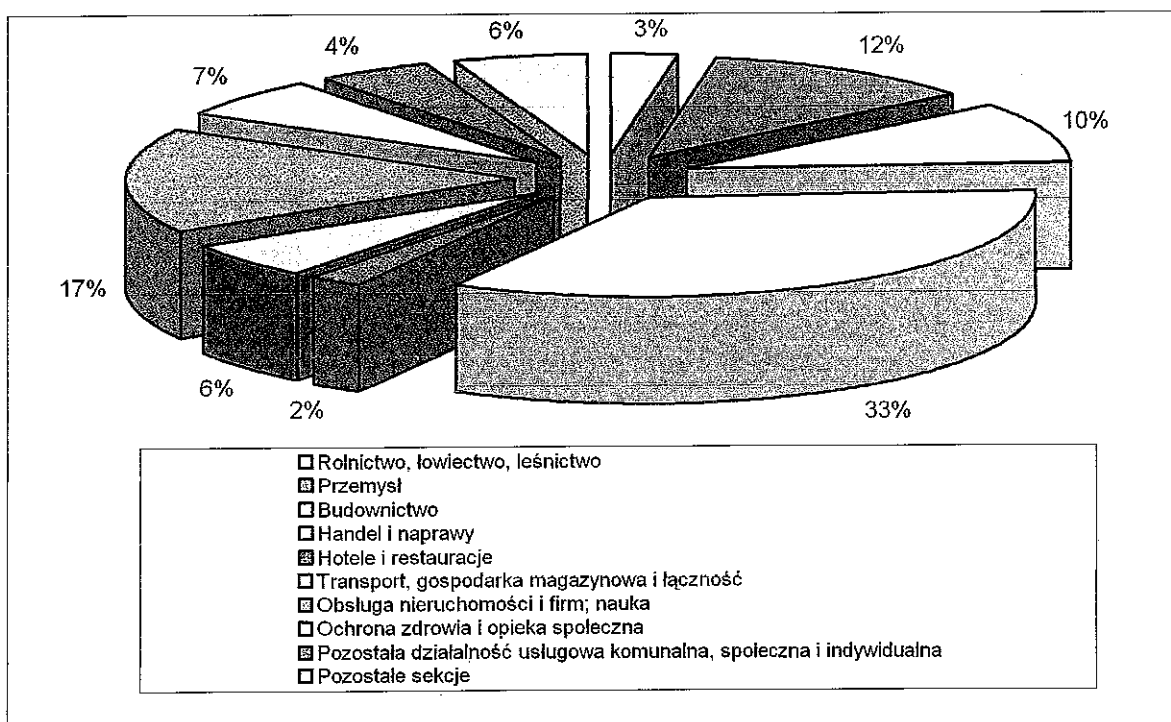
d. Dane statystyczne

GOSPODARKA

Podmioty gospodarki narodowej według sekcji

	2002
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	38
Przemysł	157
Budownictwo	130
Handel i naprawy	457
Hotele i restauracje	27
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	80
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	225
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	89
Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	60
Pozostałe sekcje	76

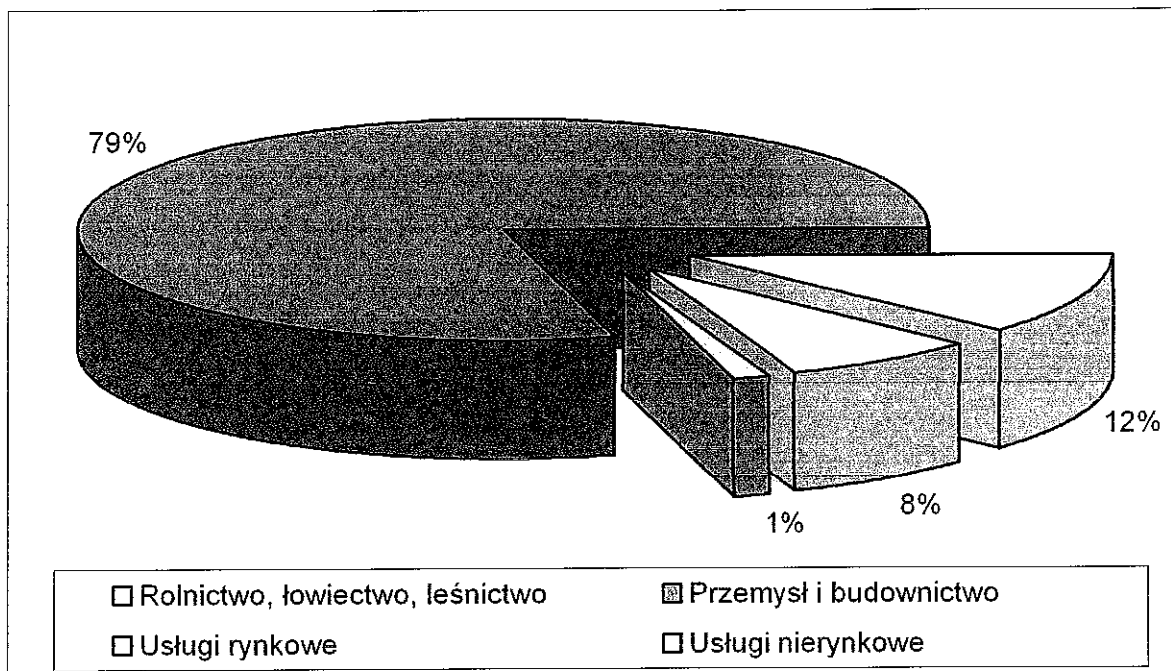
źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Ilość osób zatrudnionych w danych sektorach

	2002
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	35
Przemysł i budownictwo	2031
Usługi rynkowe	306
Usługi nierynkowe	194

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

SFERA SPOŁECZNA – dane na 31.12.2002

Mieszkania zamieszkałe według wyposażenia w wodociąg i ustęp

WYSZCZEGÓLNIENIE m – mieszkania l – ludność		Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:					
			wodociąg			ustęp spłukiwany		
			razem	z sieci	lokalny	razem	z odprowadzeniem	
							do sieci	do urządzenia lokalnego
OGÓŁEM	m	2795	2778	2749	29	2714	2324	390
w tym zamieszkałe na stałe	m	2747	2730	2702	28	2668	2285	383
	l	9222	9156	9068	88	8984	7569	1415

źródło: GUS (na 31.XII.2002)

Mieszkania zamieszkane według sposobu ich ogrzewania

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Centralne ogrzewanie		Piec	Inne	Nie ustalono
			zbiorowe	indywidualne			
OGÓŁEM	m	2795	155	2329	266	45	-
	p	267509	9803	238721	15870	3115	-

źródło: GUS (na 31.XII.2002)

Mieszkania zamieszkane według wyposażenia w łazienkę, ciepłą wodę i gaz

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:					
			łazienkę	ciepłą wodę bieżącą			gaz	
				razem	ogrzewaną			
								poza mieszkaniem
m – mieszkania								
l – ludność								
OGÓŁEM	m	2795	2688	2583	120	2463	2040	469
w tym zamieszkane stale	m	2747	2647	2544	119	2425	2007	467
	l	9222	8898	8497	307	8190	6493	1920

źródło: GUS (na 31.XII.2002)

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku

GRUPY WIEKU	Ogółem	Poziom wykształcenia								
		wyższe	policealne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nieustalony
				razem	ogólnokształcące	zawodowe				
OGÓŁEM	7540	1650	249	2093	774	1319	1235	2043	247	23
19 lat i mniej	967	-	-	103	79	24	43	685	129	7
20-29	1581	322	55	640	330	310	304	251	5	4
30-39	1496	572	47	431	112	319	278	161	5	2
40-49	1557	395	84	428	107	321	371	269	6	4
50-59	1056	246	52	305	81	224	187	258	6	2
60-64	232	48	5	71	20	51	18	82	8	-
65 lat i więcej	651	67	6	115	45	70	34	337	88	4
Wiek nieustalony	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MĘŻCZYŹNI	3676	785	62	984	285	699	756	975	104	10
KOBIETY	3864	865	187	1109	489	620	479	1068	143	13

źródło: GUS (na 31.XII.2002)

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia

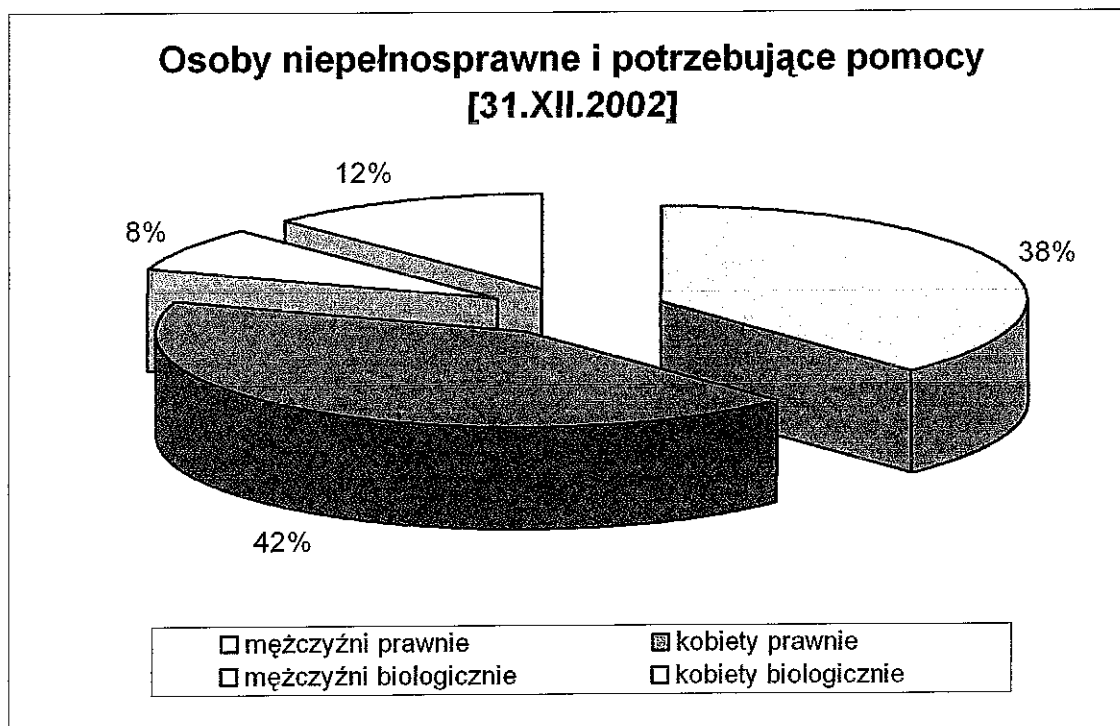
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Stopa bezrobocia %
		razem	pracujący	bezrobotni			
MĘŻCZYŹNI	3539	2501	2065	436	1007	31	17,4
wyższe	785	707	673	34	75	3	4,8
średnie	1046	766	655	111	271	9	14,5
zasadnicze zawodowe	756	616	485	131	133	7	21,3
podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia	942	411	251	160	525	6	38,9
nieustalony	10	1	1	-	3	6	-
Z ogółem w wieku produkcyjnym	3097	2467	2035	432	601	29	17,5
KOBIETY	3729	2093	1693	400	1602	34	19,1
wyższe	865	718	668	50	142	5	7
średnie	1296	757	611	146	526	13	19,3
zasadnicze zawodowe	479	326	241	85	150	3	26,1
podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia	1077	290	171	119	778	9	41
nieustalony	12	2	2	-	6	4	-
Z ogółem w wieku produkcyjnym	2995	2067	1673	394	897	31	19,1

źródło: GUS (na 31.XII.2002)

Osoby niepełnosprawne i potrzebujące pomocy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osoby niepełnosprawne								
	ogółem			prawnie			tylko biologicznie		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	893	407	486	716	339	377	177	68	109

źródło: GUS (na 31.XII.2002)

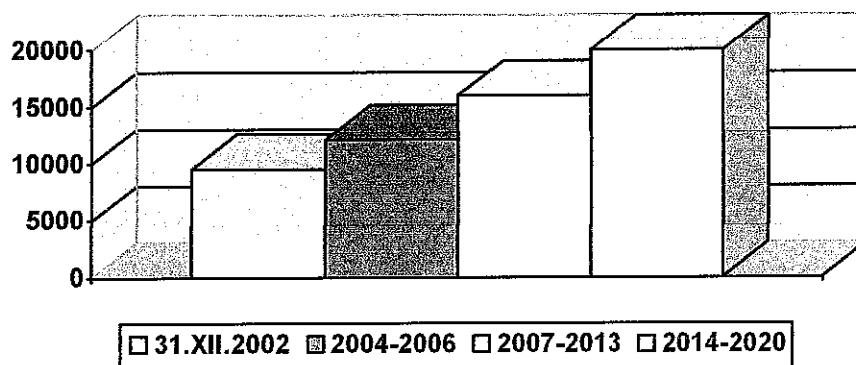

LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

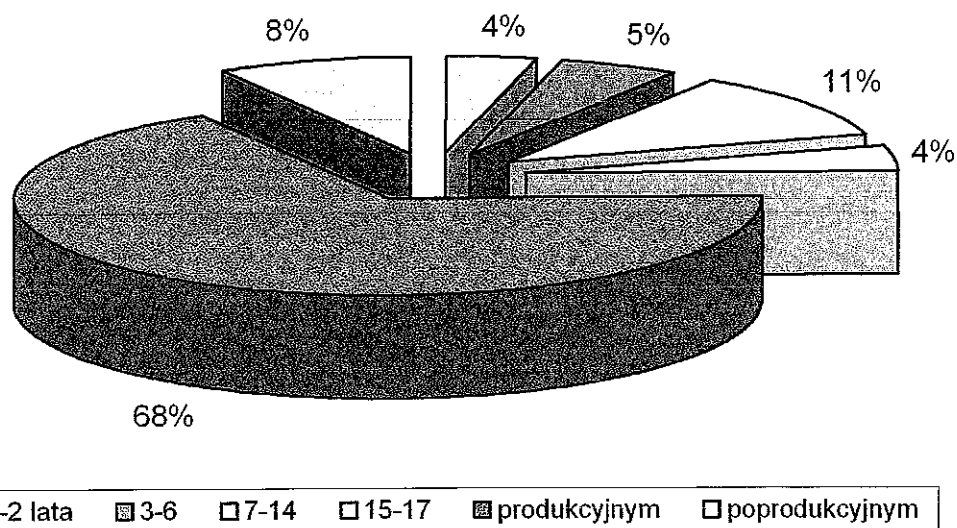
LATA	Ogółem	Ludność w wieku						
		przedprodukcyjnym					produkcyjnym	poprodukcyjnym
		razem	0-2 lata	3-6	7-14	15-17		
31.XII.2002	9522	2365	369	509	1069	418	6374	783
2004-2006	12100	2990	450	670	1344	526	8110	1000
2007-2013	16000	4000	640	888	1777	695	10700	1300
2014-2020	20000	4969	800	1100	2200	869	13371	1660

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Ludność w latach 2002-2020

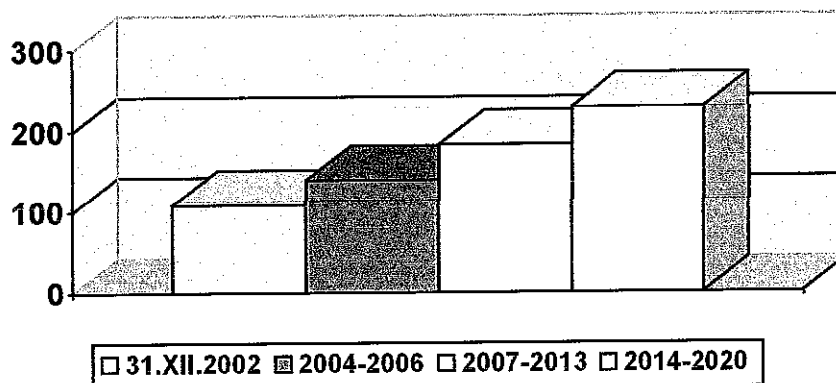
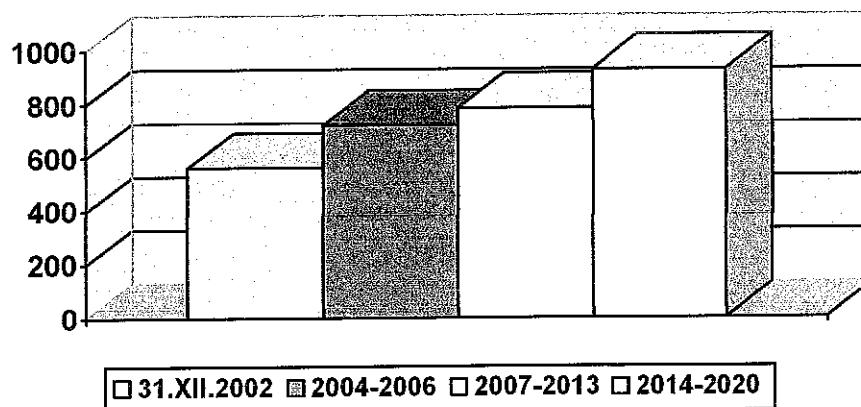
Struktura ludności [31.XII.2002]

MIGRACJE LUDNOŚCI

LATA	Napływ				Odpływ				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
31.XII.2002	562	521	39	2	109	86	23	-	453
2004-2006	720	650	60	10	139	110	20	-	571
2007-2013	785	700	70	15	183	145	36	2	587
2014-2020	927	820	82	25	229	181	45	3	673

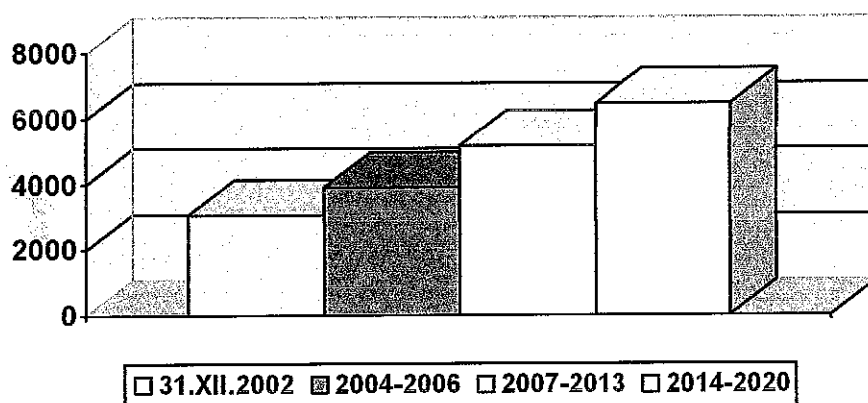
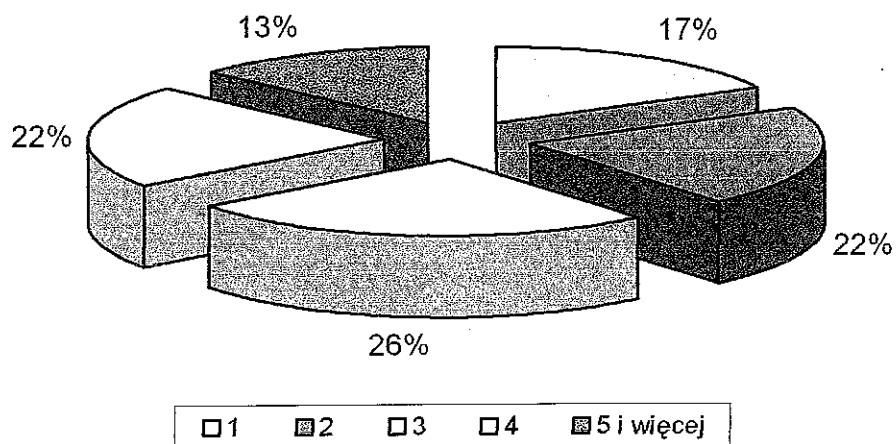
źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Odpływ ludności w latach 2002 - 2020**Napływ ludności w latach 2002 - 2020**

GOSPODARSTWA DOMOWE WEDŁUG LICZBY OSÓB

LATA	Ogółem	O liczbie osób:					Ludność w gospodarstwach domowych	Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym
		1	2	3	4	5 i więcej		
31.XII.2002	3061	532	659	802	669	399	9222	3,01
2004-2006	3900	679	840	1025	852	504	12100	3,1
2007-2013	5161	898	1100	1355	1126	682	16000	3,1
2014-2020	6451	1123	1388	1694	1408	838	20000	3,1

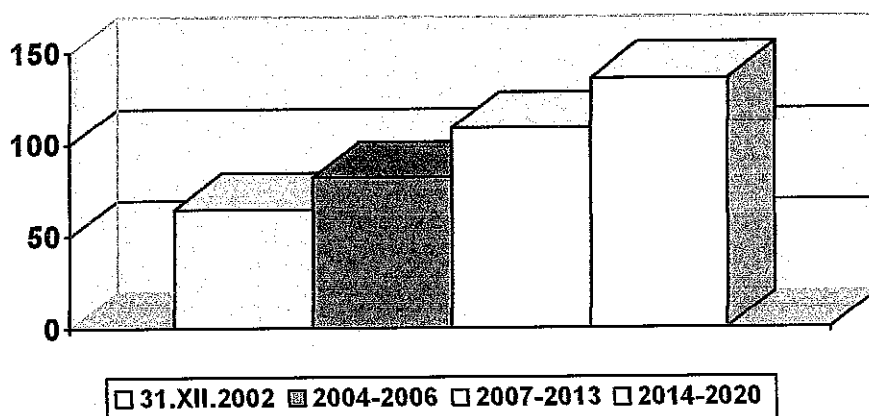
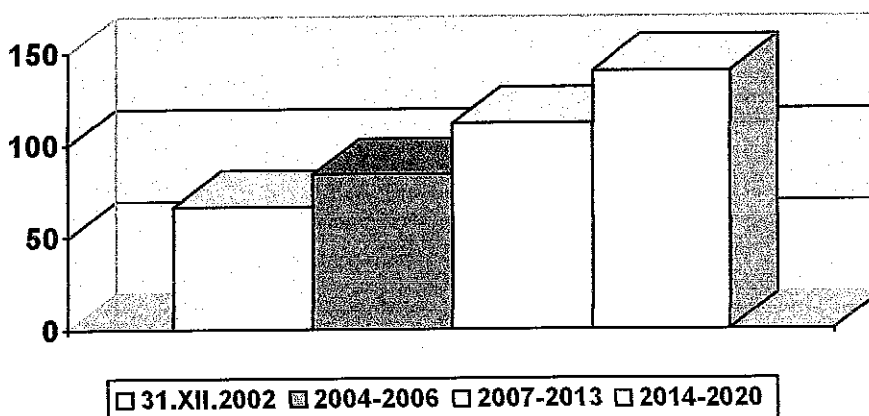
źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Gospodarstwa domowe [ilość]**Liczba osób w gospodarstwie domowym [31.XII.2002]**

WODOCIĄGI I KANALIZACJA

LATA	Sieć w km		Połączenia		Czynne źródła uliczne	Zużycie wody	
	Wodociągowa rozdzielcza	Kanali-zacyjna	Wodociągowe	Kanali-zacyjne		W dm ³	Na jednego mieszkańca w m ³
31.XII.2002	64,7	66,5	1695	931	-	497,6	53,8
2004-2006	82	84	2500	1700	-	636,8	68,3
2007-2013	109	112	2900	2136	-	842,1	90,3
2014-2020	136	140	3800	3030	-	1052,6	112,9

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

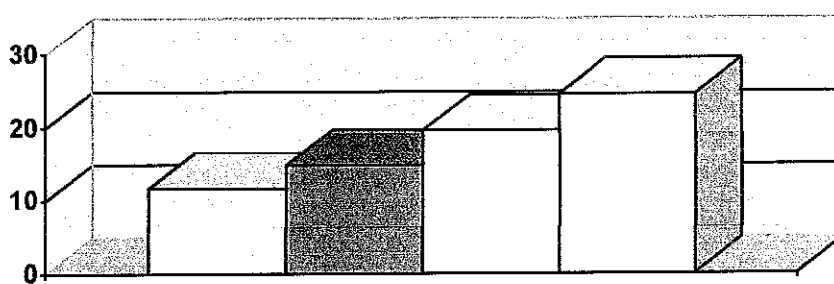
Długość sieci wodociągowej [km]**Długość sieci kanalizacyjnej [km]**

ODBIORCY I ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

LATA	Zużycie energii elektrycznej		
	W GW h	Na jednego mieszkańca	Na jednego odbiorcę
		W KW h	
31.XII.2002	11,7	489,0	2340,0
2004-2006	14,8	621	2973,7
2007-2013	19,6	821,7	3932,1
2014-2020	24,5	1027,2	4915,2

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Zużycie energii elektrycznej [GWh]

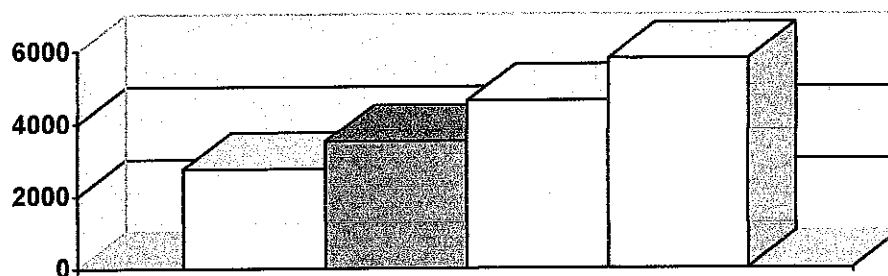
□ 31.XII.2002 ■ 2004-2006 □ 2007-2013 □ 2014-2020

ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE STAŁE

LATA	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Ludność w mieszkaniach	Przeciętna			
					Liczba osób		Powierzchnia użytkowa w m ²	
					W jednym mieszkaniu	Na jedną izbę	Jednego mieszkania	Na jedną osobę
31.XII.2002	2747	11904	263407	9222	3,36	0,77	95,9	28,3
2004-2006	3497	15316	334686	12100	3,66	0,77	95,9	28,3
2007-2013	4624	20253	442560	16000	3,66	0,77	95,9	28,3
2014-2020	5780	25316	553200	20000	3,66	0,77	95,9	28,3

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Zasoby mieszkaniowe [mieszkania]

□ 31.XII.2002 ■ 2004-2006 □ 2007-2013 □ 2014-2020

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2002/03

LATA	Podstawowe						Podstawowe specjalne	
	Szkoły	Pomieszczenia	Nauczyciele	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci	Szkoły	Uczniowie
31.XII.2002	6	42	49	33	574	90	-	-
2004-2006	5	42	60	38	596	91	-	-
2007-2013	5	42	60	40	630	100	-	-
2014-2020	5	60	70	45	720	120	-	-

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2002/03

	Gimnazja						Gimnazja specjalne	
	Szkoły	Pomieszczenia	Nauczyciele	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci	Szkoły	Uczniowie
31.XII.2002	1	-	11	6	108	48	-	-
2004-2006	1	-	12	6	102	40	-	-
2007-2013	1	20	18	8	150	60	-	-
2014-2020	1	20	20	9	270	90	-	-

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA I APTEKI

LATA	Przychodnie i ośrodki zdrowia	Praktyki lekarskie	Udzielone porady			Apteki i punkty apteczne	Liczba ludności na jedną aptekę i punkt apteczny
			Ogółem	Stomatologiczne	Na jednego mieszkańca		
31.XII.2002	-	4	22232	3726	2,4	2	4761,0
2004-2006	-	5	28809	4100	2,38	3	4033
2007-2013	-	6	38095	4700	2,38	4	4000
2014-2020	-	8	47619	5300	2,38	6	3333

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

BIBLIOTEKI PUBLICZNE

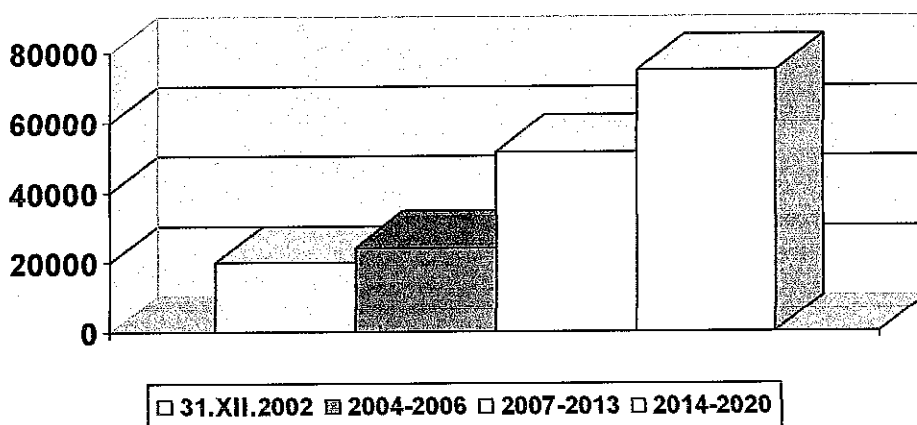
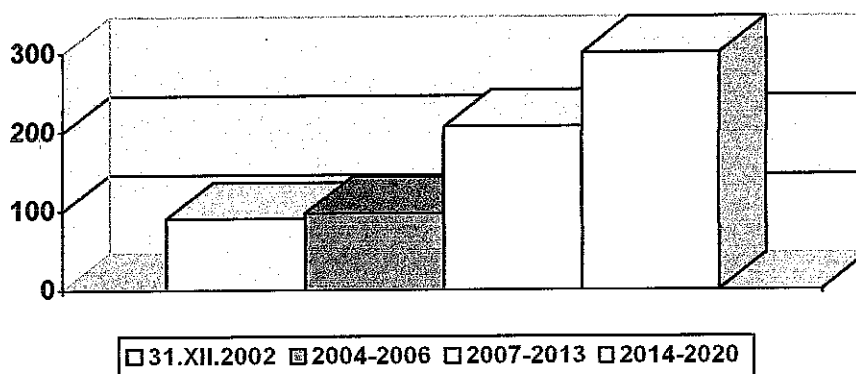
LATA	Placówki biblioteczne			Liczba ludności na jedną placówkę biblioteczną	Księgozbiór		Czytelnicy	Wypożyczenia w tysiącach woluminów
	Ogółem	W tym			W woluminach	Na 1000 ludności		
		Biblioteki	Filie					
31.XII.2002	4	1	3	2380,5	39,4	4133,5	804	14,3
2004-2006	4	1	3	3025	39,8	4175,0	1021	18,1
2007-2013	5	1	4	3200	41,5	4353,3	1351	24,0
2014-2020	6	1	5	3330	42,0	4405,8	1690	30,0

źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI

LATA	Obiekty	Miejsca noclegowe		Korzystający z noclegów		Udzielone noclegi	
		Ogółem	Całoroczne	Ogółem	Turyści zagraniczni	Ogółem	Turystom zagranicznym
31.XII.2002	5	90	90	19800	3960	19800	3960
2004-2006	6	97	97	24250	7275	24250	7275
2007-2013	8	207	207	51750	20700	51750	20700
2014-2020	10	300	300	75000	30000	75000	30000

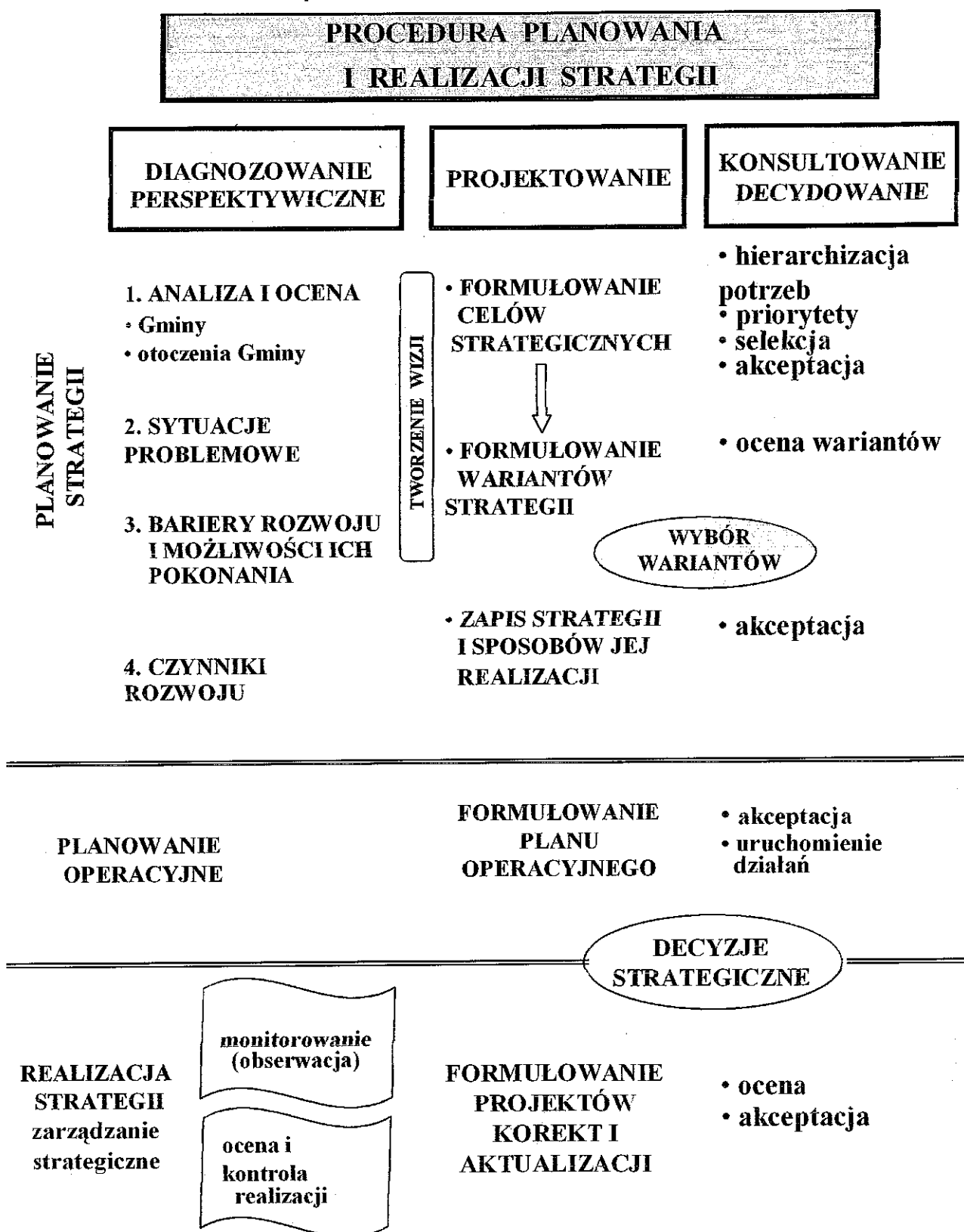
źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

Korzystający z noclegów**Miejsca noclegowe****SKLEPY, PUNKTY SPRZEDAŻY PALIW I TARGOWISKA**

LATA	Sklepy		Punkty sprzedaży paliw		Targowiska			Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. PLN
	Ogółem	Pracujący	Ogółem	Pracujący	Stałe		Sezonowe	
					Ogółem	Powierzchnia w m²		
31.XII.2002	117	271	6	18	5	149900	-	502,5
2004-2006	125	288	7	21	5	149900	-	1047
2007-2013	138	318	8	24	5	149900	-	2120
2014-2020	150	346	9	27	5	149900	-	4200

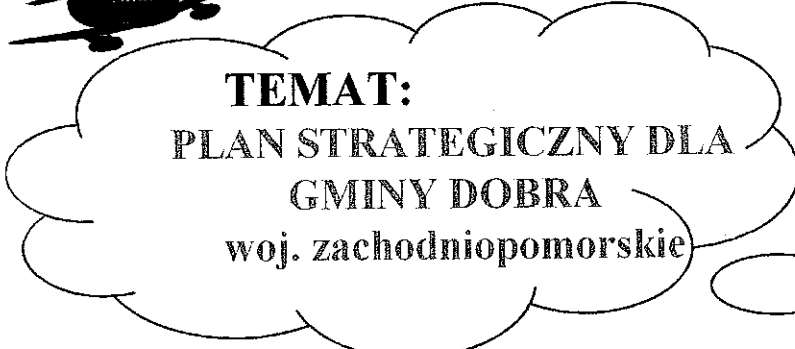
źródło: GUS (na 31.XII.2002) + opracowanie własne

e. Procedura planowania i realizacji strategii

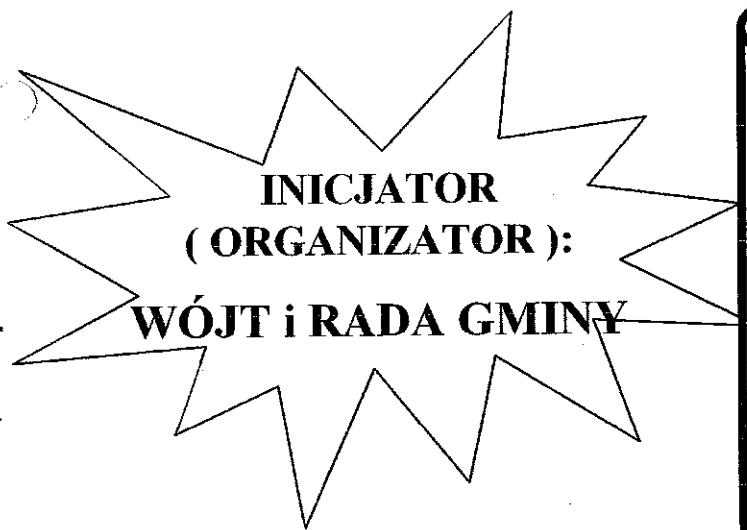

SPOTKANIA
TERMINY SPOTKAŃ:

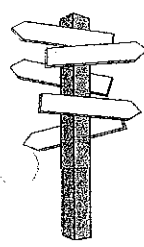
godz. 10⁰⁰ - 03.06.2004
 godz. 10⁰⁰ - 09.06.2004
 godz. 10⁰⁰ - 23.06.2004
 godz. 10⁰⁰ - 08.07.2004
 godz. 10⁰⁰ - 28.07.2004

TEMAT:
 PLAN STRATEGICZNY DLA
 GMINY DOBRA
 woj. zachodniopomorskie

**INICJATOR
 (ORGANIZATOR):**
WÓJT i RADA GMINY

**DORADCY
 i EKSPERCI** →

UCZESTNICY:

- przedstawiciele społeczności, przedsiębiorstw, instytucji i organizacji związanych z Gminą,
- przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych,
- przedstawiciele środowisk politycznych,
- przedstawiciele różnych grup społeczności gminy,
- oraz konsultacje społeczne.

PROWADZĄCY (MODERATOR):

- **ZBIGNIEW J. BOCZEK** Korporacja Majątkowa *CIVILENG* Szczecin

☆ Euroinstytut ☆

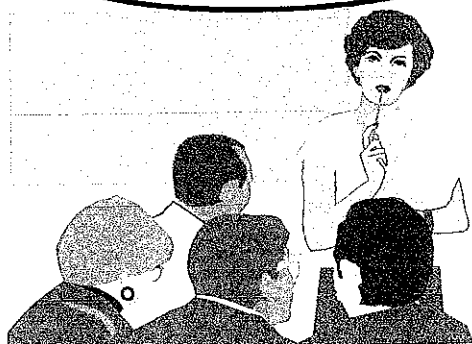
KTO PRZYCZYNIŁ SIĘ DO BUDOWY STRATEGII W GMINIE ?

PRACOWNICY
GMINY

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

MODERATORZY

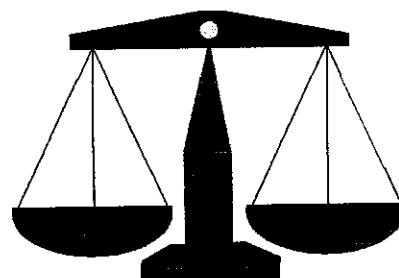
ŻYCZLIWI
EKSPERCI

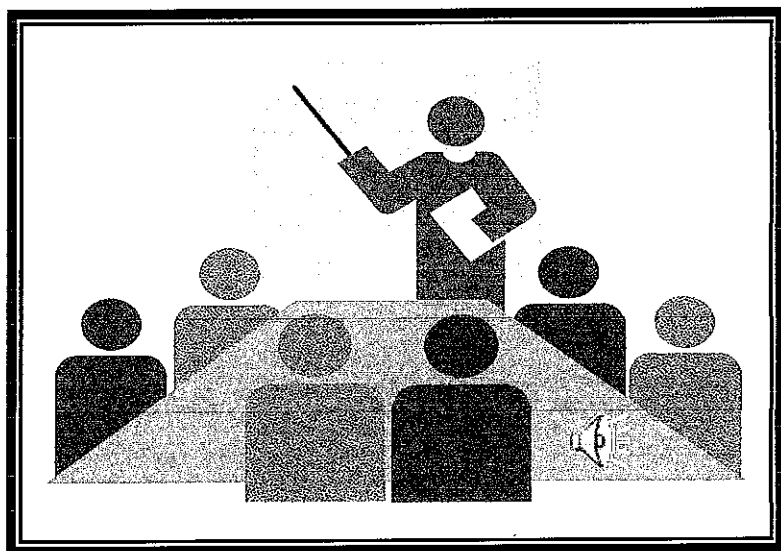
UCZESTNICY BUDOWY
STRATEGII

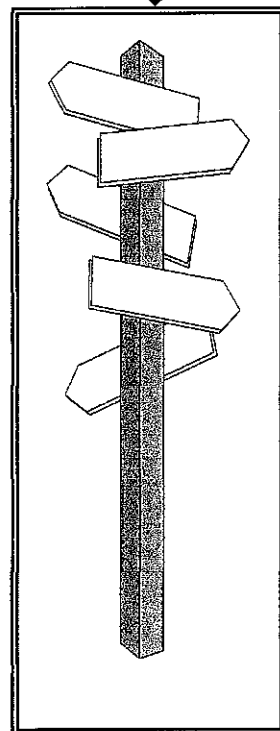
INSTYTUCJE
i ORGANIZACJE SPOŁECZNE

**INFORMACJE
DORADCÓW i EKSPERTÓW
ORAZ PRACOWNIKÓW GMINY**

UCZESTNICY

STRUKTURA GMINY

SKŁADNIKI GMINY

- społeczność (ludzie)
- gospodarstwa domowe
- sfera kulturowa
- środowisko przyrodnicze i krajobrazowe
- działalność gospodarcza
- zagospodarowanie

KRYTERIA OCENY

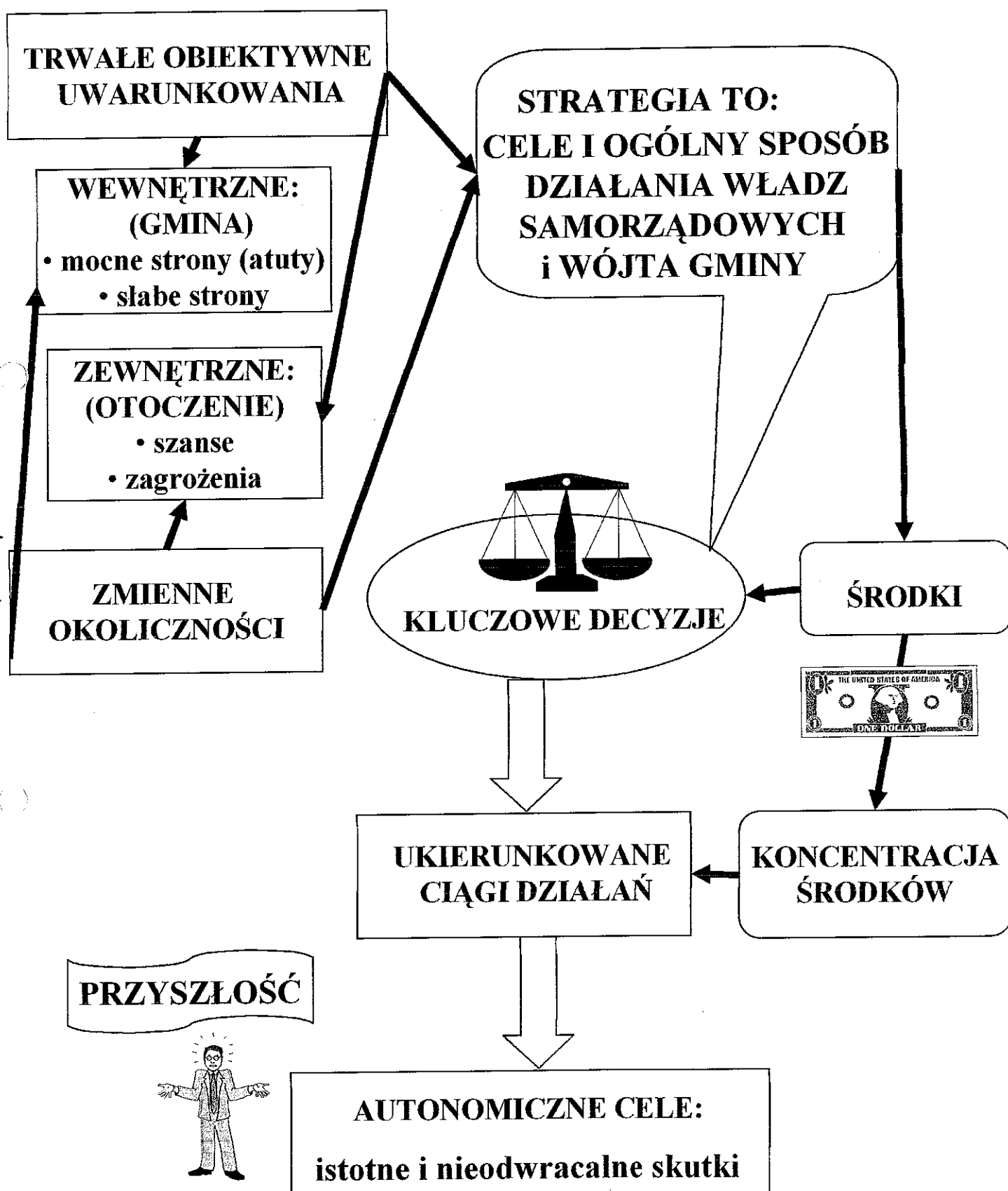
- zaspokojenie potrzeb
- potencjał rozwoju
- oddziaływanie na otoczenie
- oddziaływanie na sferę przyrodniczą (ekologię)
- oddziaływanie na sferę społeczno - kulturową,
- oddziaływanie na sferę ekonomiczno - techniczną (gospodarczą)

OTOCZENIE

- sąsiednie Gminy
- strefa przygraniczna
- Powiat
- Województwo

ISTOTA STRATEGII

NASZ PLAN STRATEGICZNY

Po co istnieje nasza Gmina?

misja

Dokąd zmierzamy?

**nasz cel
nadrzędny**

Co chcemy osiągnąć?

**cele
strategiczne**

W jaki sposób to zrobimy?

**nasza
strategia**

Jaki jest nasz plan działania?

**plan
operacyjny**

ZADANIA PLANU STRATEGICZNEGO**PLAN STRATEGICZNY
GMINY****identyfikuje****Najistotniejsze problemy
rozwoju****Co powinno, a co nie
powinno być robione****formuluje****Misję i cele Gminy****Wariantowe, generalne
sposoby osiągnięcia celów****określa****Kierunki i granice działania
Wójta i Rady Gminy****Zadania operacyjne****Wymusza określone
działania**

KORZYŚCI Z PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

PLANOWANIE STRATEGICZNE

- przygotowuje do stawiania czoła szybko zmieniającemu się otoczeniu
- przewiduje problemy zanim powstaną
- rozwiązuje problemy we właściwym czasie
- konsekwentnie ukierunkowuje działania
- ułatwia dialog polityczny pomiędzy społecznością, a władzami samorządowymi Gminy
- mobilizuje wszystkich do aktywności na rzecz Gminy

PLAN STRATEGICZNY

- podstawa programów i projektów działań gospodarczych i innych
- informuje o konkretnych warunkach prawnych i techniczno - ekonomicznych
- oferta marketingowa dla inwestorów i grup kapitałowych
- formalna i faktyczna podstawa wniosków o finansowanie przez instytucje pomocy (krajowe i zagraniczne)

PUŁAPKI I BŁĘDY W PRACY NAD STRATEGIĄ I JEJ REALIZACJĄ

- **niedostateczna wiedza o Gminie, Powiecie i Województwie**
- **zbyt wiele celów**
- **kompromisy i wynikające z tego tańsze rozwiązania**
- **zaniechanie działań promujących pracę nad strategią**
- **brak znajomości i zrozumienia celów w społeczeństwie i podmiotach realizujących**
- **zignorowanie konieczności komunikacji społecznej od początku prac nad strategią**
- **niewłaściwy dobór kadr zarządzających strategią**
- **niedostateczne kwalifikacje decydentów (niechęć do zmian, nieumiejętne kierowanie procesem i jego oceną)**
- **dopuszczenie do dominacji problemów bieżących**
- **zaniechanie modyfikacji strategii**
- **zaniechanie koordynacji.**

**PRZECIWIENSTWEM PUŁAPEK I BŁĘDÓW
SĄ PRZESŁANKI SUKCESU W REALIZACJI**

PRACA W ZESPOŁACH

1. **SŁUŻBA ZDROWIA (USŁUGI MEDYCZNE), OPIEKA SPOŁECZNA**
2. **OŚWIATA (SZKOLNICTWO), KULTURA**
3. **ROLNICTWO**
4. **BUDOWNICTWO, INFRASTRUKTURA GMINNA, TRANSPORT**
5. **PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, TURYSTYKA, REKREACJA**
6. **EKOLOGIA, GOSPODARKA ODPADAMI,
GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI**
7. **GMINA BEZPIECZNA, BEZPIECZEŃSTWO P.POŻ.**

GLÓWNE ZAŁOŻENIA DO PLANU STRATEGICZNEGO

ZAŁOŻENIE 1

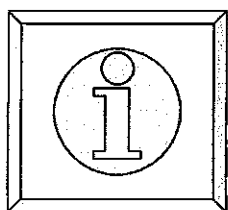
PODMIOTY PLANU:

- **władze samorządowe Gminy, Wójt Gminy**
- **mieszkańcy, przyszłe pokolenia**
- **podmioty instytucjonalne**
- **zewnętrzne podmioty**

ZAŁOŻENIE 2

CZASOKRES PLANU:

- **dla ogólnej wizji Gminy – (2014 – 2020)**
- **dla celów strategicznych - (2004 – 2013)**
- **bieżąca realizacja planu - do roku 2006.**

FUNDUSZE:

- **FUNDUSZE UNII EUROPEJSKIEJ**
- **BUDŻET GMINY**
- **KREDYTY**
- **INNE**

GMINA DOBRA

MISJA:

**ROZWÓJ SPOŁECZNO – GOSPODARCZY
GMINY
WARUNKIEM ROZWOJU
W UNII EUROPEJSKIEJ**

ANALIZA I OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

**MOCNE STRONY
(ATUTY)**

SŁABE STRONY

SZANSE

ZAGROŻENIA

- **CZYNNIKI I UWARUNKOWANIA**
- pozwala ustalić miejsce Gminy, w oparciu o aktualny stan i wewnętrzny potencjał Gminy oraz otoczenie,
- wyznacza możliwości wykorzystania potencjału Gminy dla jej dalszego rozwoju,
- podstawa wyjścia do określenia kierunków rozwoju (tworzenia wizji), których rozwiązanie decyduje o przyszłości.

JAKIE PROBLEMY POWINNY BYĆ ROZWIĄZANE W PLANIE STRATEGICZNYM?

PROBLEMY OBECNE

PROBLEMY PRZEWIDYWANE
W PRZYSZŁOŚCI

- ☐ pozwala zdefiniować problemy wymagające rozwiązania lub likwidacji, którymi zainteresowana jest społeczność,
- ☐ podstawa wyjściowa do określenia kierunków rozwoju, których rozwiązanie decyduje o przyszłości,
- ☐ definicja problemu: „zły istniejący stan wymusza podjęcie działań zmierzających do likwidacji zaniedbań lub poprawy sytuacji”,
- ☐ problemy wynikają m. in. z jakości stanu zagospodarowania oraz stopnia równowagi między sferą społeczną, ekologiczną i produkcyjną. Nierównowaga między tymi sferami powoduje napięcia i konflikty, których należy unikać,
- ☐ problemy rozwoju rozpatruje się w trzech kategoriach :
 - a) zaspokojenia podstawowych potrzeb (likwidacja sfer ubóstwa i zagwarantowanie minimum socjalnego),
 - b) niezawodności funkcjonowania systemów (utrzymanie stanu posiadania, usprawnienie działań oraz zasilenie systemów),
 - c) otwarcia na przyszłość (wykorzystanie istniejących i potencjalnych rezerw oraz dostępnych zasobów).

BARIERY ROZWOJU I MOŻLIWOŚCI ICH POKONANIA

BARIERY ROZWOJU

MOŻLIWOŚCI ICH POKONANIA

- określenie barier rozwoju,
- określenie możliwości (lub braku możliwości) pokonania barier rozwoju,
- jakie bariery mogą wpłynąć na czynniki rozwoju które warunkują dalszy rozwój.

OKREŚLENIE CZYNNIKÓW ROZWOJU

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

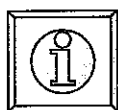
SPRZYJAJĄCE

NIESPRZYJAJĄCE

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SPRZYJAJĄCE

NIESPRZYJAJĄCE

- wskazanie czynników warunkujących dalszy rozwój,
- czynniki wpływające na poziom i kierunki rozwoju dla zaspokojenia potrzeb,
- scenariusze sprzyjające i niesprzyjające wyznaczają pole możliwych przemian i przeobrażeń,
- scenariusze sprzyjające opierają się na wykorzystaniu istniejących i potencjalnych możliwości rozwoju,
- scenariusze niesprzyjające mają charakter ostrzegawczy,
- obydwa scenariusze muszą uwzględniać prawdopodobieństwo przebiegu zdarzeń.

TWORZENIE WIZJI

**KIERUNKI (POTRZEBY)
ROZWOJU**

FORMY REALIZACJI

OMÓWIENIE PODCZAS SPOTKANIA WSZYSTKICH ZESPOŁÓW

- tworzenie wizji to tworzenie kierunków (potrzeb) i form realizacji celów strategicznych rozwoju,
- jakie są zadania, cele, kierunki działania, które powinny być przyjęte przy opracowaniu strategii,
- wskazanie poszczególnych elementów strategii i relacji pomiędzy nimi.

TWORZENIE WIZJI

**KIERUNKI (POTRZEBY)
ROZWOJU**

FORMY REALIZACJI

OMÓWIENIE PODCZAS SPOTKANIA WSZYSTKICH ZESPOŁÓW

- tworzenie wizji to tworzenie kierunków (potrzeb) i form realizacji celów strategicznych rozwoju,
- jakie są zadania, cele, kierunki działania, które powinny być przyjęte przy opracowaniu strategii,
- wskazanie poszczególnych elementów strategii i relacji pomiędzy nimi.

REDAKCJA CELÓW STRATEGICZNYCH

**CELE
GŁÓWNE**

**CELE
SZCZEGÓŁOWE**

**SPOSÓB
REALIZACJI**

**PRIORYTETY
HIERARCHIZACJA
CELÓW**

CZASOKRES PLANU:

- dla ogólnej wizji Gminy – 2014 do 2020
- dla celów strategicznych – 2004 do 2013
- bieżąca realizacja planu - do 2006

- propozycja celów strategicznych ukierunkowujących dalszy rozwój - stan który chcemy osiągnąć w przyszłości,
- określenie sposobów realizacji celów strategicznych,
- priorytety: wysoki priorytet, średni priorytet, niski priorytet.

WYBÓR I AKCEPTACJA WARIANTÓW STRATEGII

- ☐ Ocena wariantów
- ☐ Hierarchizacja potrzeb
- ☐ Priorytety
- ☐ Selekcja
- ☐ Akceptacja

- **różne konfiguracje zaakceptowanych wstępnie celów strategicznych**
- **wskazanie wariantowych kierunków działania uzależnionych od przyjętych priorytetów w celach strategicznych.**

f. Analiza strategiczna

Analiza mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń w gminie.

Służba zdrowia (usługi medyczne), opieka społeczna

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIE
- Wejście do Unii Europejskiej - Możliwość świadczenia Usług podmiotom i sąsiadom unijnym - Wejście kapitału - Wzrost składki na ubezpieczenie społeczne (niekoniecznie z kieszeni pacjenta) - Konkurencja - Rozwój nowych dziedzin - Świadczenia usług medycznych i opiekuńczych - Dzielne domy pobytu (domy społeczne)	- Niestabilna polityka Państwa - Niskie nakłady finansowe - Mała populacja osób w danych miejscowościach - Ubożenie społeczeństwa (bezrobocie, patologie społeczne) - Zanieczyszczenie środowiska - Słaby rozwój przedsiębiorczości (brak nowych miejsc pracy)

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- Podstawowa opieka opiera się na dwóch Przychodniach Medycyny Rodzinnej i rozwijających się Praktykach Prywatnych - Szeroki zakres świadczonych usług (stomatologiczne, dermatologiczne, neurologiczne itp.) (prywatne) - Duża ilość mieszkańców (globalnie) - Dobrze wyszkolona kadra o wysokich kwalifikacjach	- Niezadowalający stan techniczny istniejących budynków (konieczność przeprowadzenia remontów) - Niezadowalające wyposażenie w sprzęt techniczny - Ograniczona dostępność do usług specjalistycznych i opieki nocnej - Etyka zawodowa - Niska świadomość społeczna - Miejscowości o małym zaludnieniu

Oświata (szkolnictwo), kultura

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIA
- Bliskość miasta wojewódzkiego - Kultura, sztuka - Bliskość granicy z Niemcami - Intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego	- Odływ dzieci i młodzieży do przedszkoli i szkół w mieście - Niż demograficzny - Coraz niższa subwencja oświatowa - Prawo oświatowe (wzrost wymagań bez dodatkowych nakładów finansowych) - Normy europejskie (UNII)

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- Liczba szkół (5) - Wykwalifikowana kadra pedagogiczna - Tereny przyszkolne i usytuowanie - Prowadzenie szkół przez organy - Dobra współpraca szkół z organizacjami i instytucjami wspomagającymi ich pracę - Każda szkoła ma pracownię komputerowe z dostępem do internetu - Pedagog w każdej szkole - Logopeda - Kluby (w większości miejscowości)	- Dojazdy uczniów - Baza szkół i placówek - Ilość sal lekcyjnych (niewystarczająca) - Brak sal gimnastycznych i infrastruktury sportowej - Brak stołówek - Brak zaplecza gospodarczego - Brak gimnazjum jako placówki oddzielnej - Brak przedszkoli - Brak świetlic - Brak gabinetów specjalistycznych i wyposażenia - Brak diagnozy potrzeb środowiska lokalnego (tworzenia zespołów pieśni i tańca, teatralnych itp.)

Rolnictwo

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIA
- dopłaty - lokalizacja przy aglomeracji Szczecińskiej i granicy - mechanizacja (nowoczesna) - brak problemu ze zbytem dobrych produktów - powszechny dostęp do technologii i środków produkcji - grupy producencie - stabilność cenowa	- drogi sprzęt – „poza zasięgiem” - zła infrastruktura – problemy transportowe - problemy z kontraktacją - brak możliwości rozwoju ze względu na ceny ziemi

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- ekologiczna produkcja - umiejętność uprawy - elastyczność produkcji	- bardzo małe gospodarstwa - przestarzały sprzęt - niskie zmechanizowanie produkcji - brak wiedzy (umiejętności) obsługi nowych maszyn - nieufność

Budownictwo, infrastruktura gminna, transport**CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE**

SZANSE	ZAGROŻENIA
- Położenie – gmina przygraniczna i sąsiedztwo dużego miasta - Wspólne działanie z gminami - Obwodnica zachodnia miasta Szczecina	- Słaba komunikacja publiczna z miejscowościami powiatu polickiego (Police i Kołbaskowo) - Wyłączenie komunikacji gminnej z sieci komunikacyjnej Szczecina i brak jednego przewoźnika w Szczecinie i Dobrej (5 i 8) - Obwodnica zachodnia miasta Szczecina - Brak koncepcji rozwoju ruchu rowerowego

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- Położenie gminy - Duża ilość terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe - Rozwinięta sieć kanalizacyjna, gazowa i elektryczna - Dobra współpraca z przedsiębiorstwami zajmującymi się dostawą mediów - Istnieje studium uwarunkowań...	- Bardzo zły stan dróg gminnych - Zbyt powolny rozwój sieci wodociągowej - Zły stan budynków szkolnych - Brak sal gimnastycznych - Zła komunikacja autobusowa między miejscowościami gminy - Przestarzała sieć wodociągowa - Brak aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego - Budownictwo wpływające na pogorszenie gospodarki wodnej – brak działań porządkowych w melioracji - Braki w sieci deszczowej - Niskie wpływy z podatków - Brak terenów pod działalność komercyjną i przemysłową - Oświetlenie dróg - Brak zasilania rezerwowego w energię elektryczną

Przedsiębiorczość, turystyka, rekreacja**CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE**

SZANSE	ZAGROŻENIA
- Brak napływu inwestorów zagranicznych - Brak polityki państwa w dziedzinie prawa - Słaba komunikacja - Trudności w sprawnym pozyskiwaniu środków unijnych	- Przygraniczne położenie - Sąsiedztwo miasta Szczecina - Rezerwat Świdwie - Łatwy dostęp do infrastruktury - Współpraca z sąsiadami z Niemiec

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- Opracowanie studium zagospodarowania przestrzennego - Dynamiczny rozwój sektora prywatnego - Aktywność gosp. i społ. mieszkańców - Infrastruktura sprzyjająca powstawaniu firm - Zasoby warunkujące rozwój turystyki - Lasy - Puszcza Wkrzańska - Rezerwat Świdwie - Zabytki kl. „O” - Rozwinięta baza sportowa (boiska)	- Brak zasobów nieruchomości stanowiących własność gminy - Bezrobocie w sektorze po PGR - Brak polityki przekwalifikowania zawodowego - Brak planów zagospodarowania przestrzennego - Brak polityki pro-przedsiębiorczej (np. zwolnienie podatkowe) - Zła infrastruktura drogowa - Brak ścieżek rowerowych - Brak bazy hotelowej i gastronomicznej - Brak bazy turystycznej (pola namiotowe) - Brak zaplecza sanitarno-socjalnego na boiskach sportowych

Ekologia, gospodarka odpadami, gospodarka zasobami naturalnymi

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIA
- Sąsiedztwo: - Niemcy - Szczecin (m.in. Głębokie) - Siedziba Nadleśnictwa - Reszta rezerwatu Świdwie (od. PZ. jako podstawa dla Parku Krajobrazowego) - Leśny kompleks - Lasy szczecińskie	- Brak infrastruktury turystycznej (ścieżki, pola namiotowe, gospodarstwa agroturystyczne) - Brak parkingów leśnych i innych przydrożnych (z wyposażeniem – kosze na śmieci i wywóz, stały nadzór) - Od PZ brak instytucji lokalnej dla ochrony przyrody (Park Krajobrazowy)

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- Warunki przyrodnicze - Lasy - Rezerwat - Krajobraz (rolniczy) - Sozologia - Oczyszczanie ścieków - Zaopatrzenie w wodę, kanalizacja - Brak przemysłu, emiterów - Gazyfikacja - Niesprawny system melioracyjny (od PZ konieczne konsultacje i dyskusje)	- Woda – jakość (Fe, Mn – naturalne zanieczyszczenie wieloletnie) - Śmieci – brak systemu segregacji, brak kontroli przepisów w gospodarce - Śmieci w lasach – niesprawny system kontroli i sprzątania m.in. ze strony mieszkańców - Kradzież torfu, piasku (z lasów i łąk) - Dewastacja zadrzewień, brak pielęgnacji, kradzież i procedury administracyjne - Braki w planowaniu przestrzennym w skali miejscowości - Brak spójnej koncepcji architektury krajobrazu - Brak sanitariatów ogólnodostępnych

Gmina bezpieczna, bezpieczeństwo przeciw pożarowe

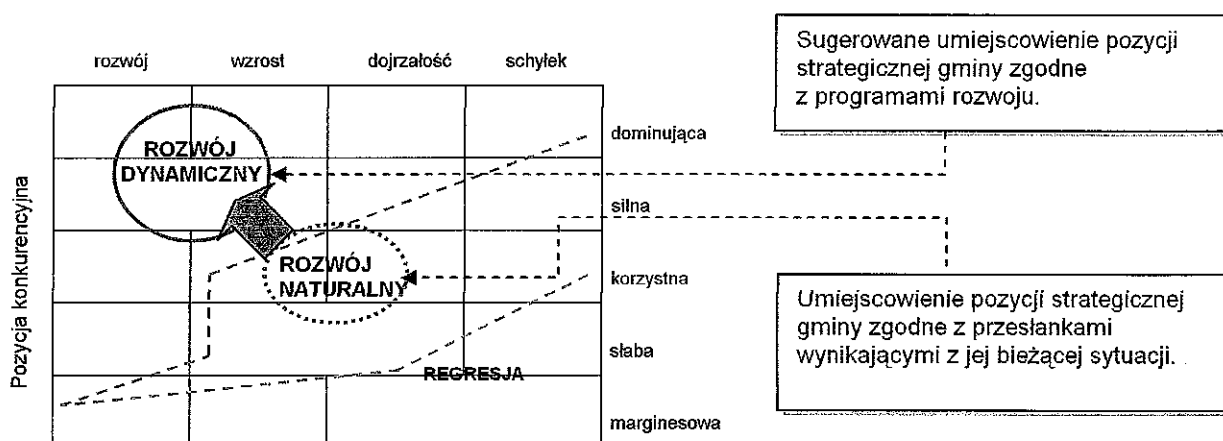
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

SZANSE	ZAGROŻENIA
- środki UNIJNE na bezpieczeństwo - współpraca transgraniczna ze służbami bezpieczeństwa	- przystąpienie do układu z schengen (wzrost przestępczości) - wzrost ilości mieszkańców gminy - transport ładunków niebezpiecznych - zwiększony ruch graniczny (łatwiejsze przekraczanie granicy przez przestępców)

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

Mocne strony	Słabe strony
- siedziby służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo - optymalne rozmieszczenie służb (siedzib) - dobra koordynacja działań pomiędzy służbami a gminą	- braki kadrowe - niedostateczne środki finansowe - wyeksploatowany sprzęt transportowy - duża powierzchnia obszarów niezagospodarowanych - zły stan dróg na terenie gminy - zbyt małe zainteresowanie mieszkańców problemami bezpieczeństwa

g. Bilans strategiczny

Zidentyfikowana pozycja strategiczna sytuuje gminę w przedziale określonym jako pozycja wyjściowa do rozwoju dynamicznego, po okresie rozwoju naturalnego. Stosunkowo korzystna pozycja wyjściowa, przy założonych perspektywach i planach rozwoju, powinna doprowadzić do konkurencyjnej pozycji gminy.

h. Problemy do rozwiązania w gminie

Służba zdrowia (usługi medyczne), opieka społeczna

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Utrudniona mobilność pracowników socjalnych - Bezrobocie – aktywizacja zawodowa - Ograniczona dostępność do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych - Utrudniony dostęp do usług pomocy społecznej	- Starzenie się społeczeństwa - Migracja ludności (zwiększona zachorowalnością np. HIV) - Niewystarczająca ilość wyspecjalizowanej kadry medycznej (podejmowanie pracy poza granicami kraju) - Patologie społeczne

Oświata (szkolnictwo), kultura

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Baza lokalowa - Dowóz dzieci - Wyposażenie placówek w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczno-wychowawcze	- Finanse

Rolnictwo

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Podatki - Utrudniony dojazd do gospodarstw i pól jako wynik złego stanu oraz infrastruktury dróg pomocniczych - Utrudniony zjazd na pola - Trudności w przemieszczeniu sprzętu rolniczego - Ochrona środowiska (dzikie wysypiska)	- Zagospodarowanie odpadów komunalnych

Budownictwo, infrastruktura gminna, transport

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Zaopatrzenie w wodę - Utrudniona mobilność mieszkańców ze względu na niewystarczającą komunikację publiczną - Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego - Utrudnienia w zaopatrzeniu w wodę w przypadku awarii sieci energetycznych - Melioracja	- Zaopatrzenie w wodę – niewystarczająca liczba ujęć - Ograniczone możliwości przesyłowe wody pomiędzy poszczególnymi ujęciami - Pozyskanie terenu pod składowisko odpadów - Utrudnienia komunikacyjne związane z pogarszającym się stanem dróg gminnych

- Infrastruktura sieci kanalizacji deszczowej - Ograniczony rozwój działalności komercyjnej i przemysłowej spowodowany brakiem lokalizacji terenów pod ww. działalność - Trudności w zasilaniu energią elektryczną w sytuacjach awaryjnych - Ciągi pieszo jezdne rowerowe	- Wzrost wypadkowości
--	---

Przedsiębiorczość, turystyka, rekreacja

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Ustalenie planu zagospodarowania przestrzennego - Ograniczone inwestycje produkcyjne i usługowe spowodowane brakiem terenów pod inwestycje - Utrudniony rozwój turystyki ze względu na skromną bazę turystyczną i hotelową	- Ograniczona realizacja zamierzeń komunalnych spowodowana brakiem środków finansowych - Zagospodarowanie istniejących zasobów przyrodniczych - Wzrost bezrobocia - Wykorzystanie terenów mogących stworzyć bazę dla turystów

Ekologia, gospodarka odpadami, gospodarka zasobami naturalnymi

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Ograniczanie inwestycji gminnych spowodowane brakiem funduszy na wkład własny Gminy na ww .cele] - Struktura turystyczna - Utylizacja i wywóz śmieci - Ograniczone wykorzystanie funduszy UE spowodowane brakiem informacji na temat funduszy	

Gmina bezpieczna, bezpieczeństwo przeciw pożarowe

Problemy obecne	Problemy przewidywane w przyszłości
- Dofinansowanie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo - Utrudniona kontrola wzrost przestępczości - Utrudniona współpraca pomiędzy poszczególnymi formacjami służb mundurowych - Bardzo ograniczone zainteresowanie mieszkańców sprawami bezpieczeństwa	- większa liczba przestępców i grup przestępczych międzynarodowych

VIII. Cele strategiczne

GŁÓWNE CELE STRATEGICZNEGO ROZWOJU

1. Poprawa opieki zdrowotnej i opieki społecznej

Wzajemny szacunek, wzajemnie zrozumienie oraz wynikające z tego wspólne działania stanowią niezmierzone źródło efektów rozwojowych, które składać się będą na pomyślność mieszkańców gminy. W podejmowanych działaniach nie powinno zabraknąć pamięci i troski o tych, którzy nie mogą sobie sami poradzić ze swoimi słabościami, nieszczęściem czy przeciwnościami losu. Działania w tzw. sferze solidarności ogólnospołecznej, obejmującej osoby chore, niepełnosprawne, upośledzone, samotne, stare, popadłe w nałóg czy wciągnięte w procesy i struktury patologiczne oraz wszystkie te, które nie mogą sobie poradzić same, powinny stanowić przedmiot szczególnej troski i działań współmieszkańców i władz gminy.

2. Stworzenie warunków bazowo – organizacyjnych i szerokiej oferty kulturalno – oświatowej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

W realizacji tego celu zasadniczą rolę odegrać muszą władze gminy, wspólnoty parafialne, zwłaszcza duchowieństwo, organizacje społeczne, przedsiębiorcy, hobbysci, artyści ludowi, organizacje młodzieżowe, zespoły artystyczne, kluby sportowe oraz poszczególni mieszkańcy. Każda inicjatywa prowadząca do podniesienia poziomu integracji społeczności lokalnej zasługuje na uznanie i poparcie, a gama możliwych do podjęcia działań jest duża. Integracji społeczności lokalnej służyć także będzie skupienie się jej przedstawicieli wokół realizacji strategii rozwoju lokalnego. Realizacja strategii będzie tym większym sukcesem, im więcej mieszkańców gminy, traktując ją jako swoją, uczestniczyć będzie w jej realizacji.

Nic lepiej nie spaja społeczność lokalną jak wzajemne zrozumienie, szacunek, przyjaźń czy wspólny cel działania. Tylko zintegrowana i dobrze rozumiejąca się społeczność lokalna, wolna będzie od konfliktów i napięć. Mieszkańcy gminy muszą poczuć się gospodarzami w miejscu swojego zamieszkania. Muszą jednocześnie zrozumieć, że miejsce tego zamieszkania jest dobrem wspólnym, o które należy się właściwie troszczyć i o stan którego należy zadbać. O nic nie dbamy lepiej jak o to, co jest nasze. Należy dlatego gminę traktować jako coś bardzo osobistego, jako swoją małą ojczyznę.

3. Wykorzystanie gruntów (zasobów) rolnych dla produkcji rolnej wielkotowarowej oraz produkcji ekologicznej

Misja wyraźnie określa charakter gminy i wskazuje jej atuty. Gmina chce jednak również bazować na dotychczasowej tradycji rolniczej, produkcji ekologicznej żywności, oraz turystyce i agroturystyce, które to dziedziny są alternatywą dla mieszkańców wsi i rolników. Zmiany zachodzące w Polsce w ostatnich latach sprawiły, że rolnictwo boryka się z wieloma trudnościami. Tradycje gospodarcze i charakter gminy nie ulegną zmianie, mieszkańcy muszą jednak poszukiwać nowych możliwości zarobkowania i sukcesywnie dostosowywać się do zmieniających się warunków ekonomicznych.

4. Stworzenie lepszych warunków dla harmonijnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

W rozwoju społeczno - gospodarczym gminy wykorzystać należy wszelkie możliwe czynniki i uwarunkowania rozwoju, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne. Chodzi więc przede wszystkim o wykorzystanie miejscowych zasobów rozwojowych, w tym przede wszystkim: ziemi, zainwestowania infrastrukturalnego, posiadanego majątku, ludności z jej kwalifikacjami i pozytywnymi cechami charakteru, istniejącego potencjału gospodarczego oraz poziomu zurbanizowania i zagospodarowania przestrzennego. Nie można ponadto ignorować tak ważkich czynników rozwoju, jakimi są: bliskość Szczecina i możliwość rozwoju współpracy o charakterze komplementarnym lub kooperacyjnym, oraz położenie gminy w przygranicznej części kraju i do tego przy jednym z głównych europejskich szlaków komunikacyjnych.

Niekwestionowany jest taki punkt widzenia, który zakłada, że w lokalnym środowisku życia, a takim środowiskiem jest gmina, powinny zostać zaspokojone i to na możliwie najwyższym poziomie, podstawowe potrzeby społeczności lokalnych. To właśnie dlatego przyjmuje się takie modele rozwoju gminy, które prowadzą do ukształtowania zrównoważonego i efektywnego układu przyrodniczo - społeczno - gospodarczego. Do układu, którego organizacja, struktura i funkcjonowanie zapewniają możliwie najlepsze warunki życia. Takie zaś warunki życia oznaczają czyste i estetyczne środowisko przyrodnicze, możliwość podjęcia pracy w różnych dziedzinach życia gospodarczego oraz w różnym charakterze, wysoki poziom konsumpcji indywidualnej i zbiorowej, dobrą dostępność dóbr i usług oraz warunki rozwoju duchowego i fizycznego.

5. Tworzenie dogodnych warunków do życia mieszkańców i dla rozwoju gospodarki.

Dogodne warunki życia, których powinien doświadczać ogół mieszkańców gminy, traktować należy jako zapewnienie trwałego bezpieczeństwa ekologicznego, społecznego i ekonomicznego oraz standardu cywilizacyjnego, jaki jest charakterystyczny dla współczesnych europejskich demokracji. Warunki w jakich żyjemy posiadają niebagatelny wpływ na nasze zdrowie fizyczne i kondycję psychiczną. Na wartości straciły takie pojęcia czy wartości jak: ojczyzna, patriotyzm, dobro wspólne lub działania szlachetne. Do rangi pierwszoplanowego problemu urasta troska o młode pokolenie, o właściwe jego wychowanie i przygotowanie do życia, o odpowiednie wykształcenie, o dobre zdrowie fizyczne i psychiczne, o obudzenie uśpionej wrażliwości, szlachetności, umiłowania dobra, piękna, o wskrzeszenie uczuć i postaw patriotycznych. Nadchodzące czasy nie są łatwe, a na młodego człowieka czeka wiele niebezpieczeństw mogących go sprowadzić na dno moralne i egzystencjalne lub doprowadzić do tragicznego końca. Z tych to względów wychowanie młodego pokolenia jest tak bardzo ważne, zwłaszcza w lokalnym środowisku. W środowisku które kształtuje charaktery i postawy młodych swoich przedstawicieli i które odbiera efekty "młodzieży chowania".

6. Rozwój przedsiębiorczości i turystyki.

Bez poważnych inwestycji trudno dokonać istotnego postępu w dziedzinie pomnażania lokalnego potencjału gospodarczego oraz jego unowocześnienia. Nie można także efektywnie przeciwdziałać bezrobociu. Z tych to względów podjąć należy realizację programu, którego efektem będzie pozyskanie inwestorów lokujących na terenie gminy nowoczesne obiekty produkcyjne i usługowe. Gmina poprzez swoje położenie geograficzne, zwłaszcza transportowe, oraz ze względu na bliskość Szczecina, jest atrakcyjnym miejscem lokalizacji inwestycji i szansę tę trzeba absolutnie wykorzystać. Położenie gminy, zwłaszcza przy jednym z głównych europejskich szlaków komunikacyjnych i przejściu granicznym oraz w bliskości Szczecina, jest jej największym i najważniejszym czynnikiem rozwoju. W obecnych czasach rozwój oznacza nowoczesność, postęp techniczny i technologiczny, konkurencyjność, efektywność i wiele podobnych, pozytywnie odbieranych cech. W oczekiwaniach społecznych rozwój to nowe miejsca pracy, godziwe zarobki oraz dobre warunki życia. Trudno jest jednak mówić o takim rozwoju bez uruchomienia niezbędnego procesu, jakim jest proces inwestycyjny. Nie ma dziś rozwoju bez inwestowania i dlatego czynić trzeba wszystko, aby zachęcić inwestorów do lokowania kapitału na terenie gminy Dobra. Gmina dysponuje całą gamą czynników rozwojowych, jakie biorą pod uwagę inwestorzy, poszukujący miejsca dla swoich

inwestycji. Najlepszą odpowiedzią na oczekiwania inwestorów jest odpowiednie przygotowanie terenu, który można przeznaczyć pod zabudowę. Gmina musi być wymagającym partnerem dla potencjalnego inwestora. Będzie nim mogła być i będzie mogła stawiać twarde warunki oraz dokonywać selektywnego wyboru, kiedy zaoferuje atrakcyjne miejsce lokalizacji. Korzystne, ogólne warunki lokalizacji już ma, a wynikają one z położenia gminy. O warunki szczegółowe musi zaś zadbać, przygotowując odpowiednią, realną ofertę inwestycyjną. Gmina jest atrakcyjna dla inwestorów. Do tego musi się jednak przekonać sama i dać o tym znać potencjalnym inwestorom. Potrzebny jest zatem marketing gminy i promocja jej walorów.

7. Gmina ekologiczna odpowiadająca wymaganiom jej mieszkańców.

O jakości życia w miejscu zamieszkania decyduje w poważnym stopniu stan środowiska przyrodniczego oraz zagospodarowanie przestrzenne. Występujące czynniki i uwarunkowania rozwoju są tego typu, że sprzyjać będą kształtowaniu rozwoju zrównoważonego, nie tylko w relacjach: przyroda - człowiek - gospodarka, ale także w ramach elementów składających się na podsystem przyrody, społeczeństwa i gospodarki. Sprzyjać temu będzie zrównoważony rozwój w wymiarze przestrzennym, oraz tereny wiejskie gminy.

Jako lokalne środowisko życia, gmina musi być obszarem czystym i estetycznym. Tylko w takim środowisku chce się żyć i pracować. Tylko w środowisku wolnym od brudu, takim gdzie panuje porządek, piękno oraz ład przestrzenny, chce się i można prawdziwie wypoczywać.

8. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

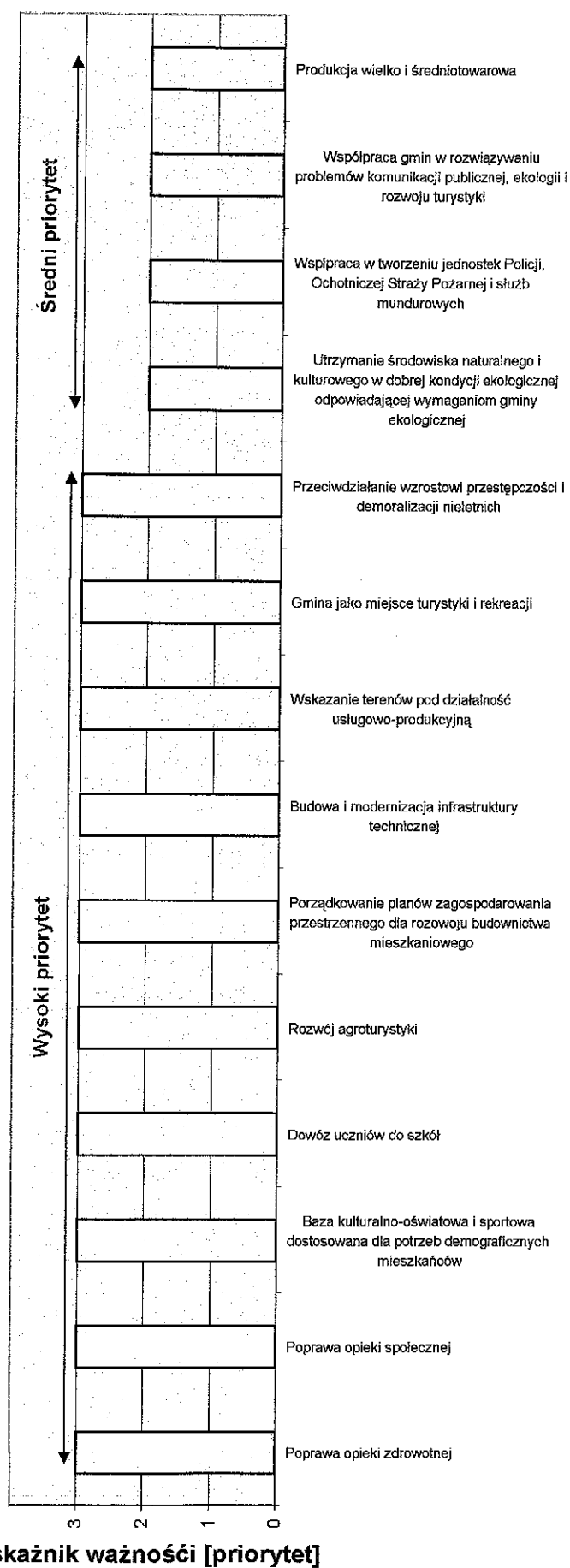
Ogólnie a zarazem szeroko rozumiane bezpieczeństwo jest problemem złożonym i kompleksowym, oraz zadaniem zakrojonym na szeroką skalę działań, w których powinny uczestniczyć władze samorządowe, służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, organizacje społeczne oraz mieszkańcy gminy. Gmina musi być przyjaznym dla mieszkańców, lokalnym środowiskiem życia. Oznacza to, że musi gwarantować swoim mieszkańcom bezpieczeństwo osobiste każdego rodzaju. Żaden mieszkaniec nie może być narażony na niebezpieczeństwo i poniesienie uszczerbku na zdrowiu, życiu i mieniu. Musi być pewien, że bezpieczny jest jego dom oraz dorobek życia. Musi po prostu czuć się bezpieczny na ulicy, w pracy i w domu. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy jest zadaniem najważniejszym. Strach i obawa o bezpieczeństwo własne i osób najbliższych, nie może zdominować życia społecznego i życia każdego z mieszkańców, nie może być realnym zagrożeniem.

9. Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa.

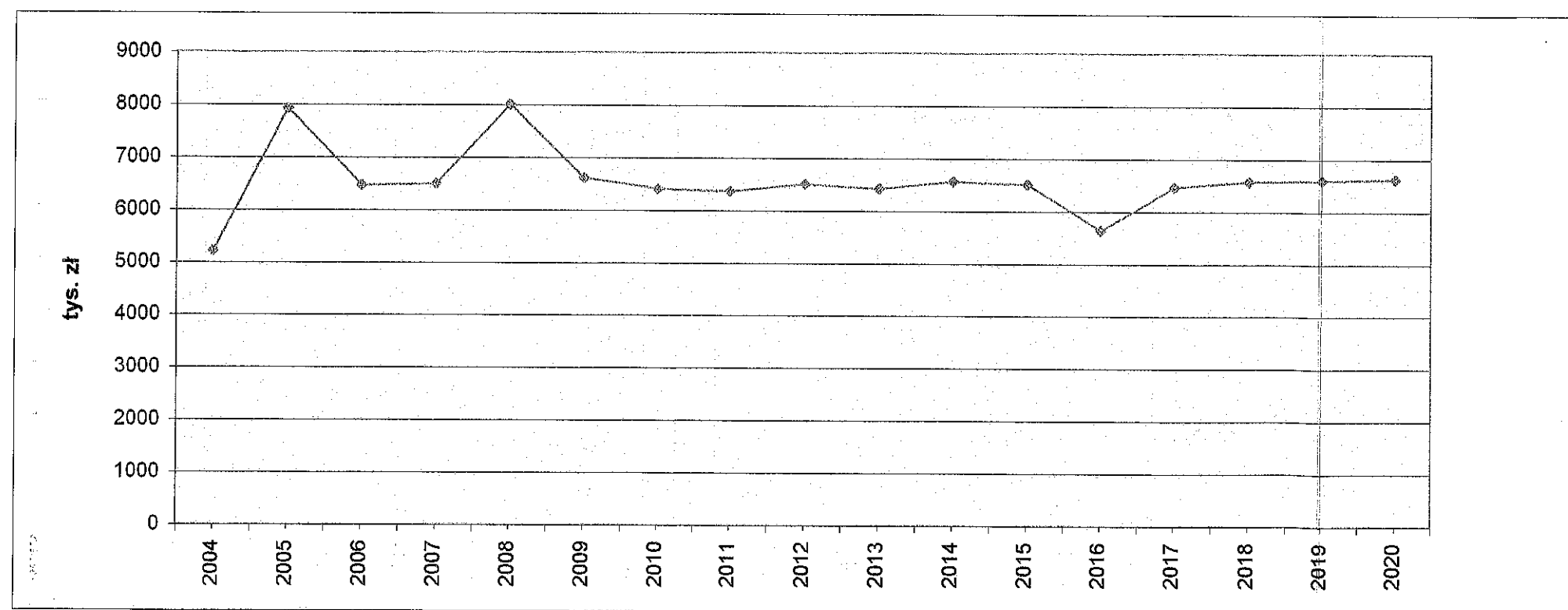
Jednym z czynników rozwoju gminy Dobra, na co już niejednokrotnie zwracano uwagę, jest jej położenie, zwłaszcza w sąsiedztwie Szczecina, a fakt ten jest doskonale rozumiany zarówno przez władze lokalne jak i przez mieszkańców. Gmina musi być odbiorcą korzyści płynących z sąsiedztwa jednego z największych i dynamicznych miast Polski okresu transformacji. Cały problem w gruncie rzeczy sprowadza się do ustalenia odpowiednich relacji ze Szczecinem, przede wszystkim na zasadzie komplementarności, ale także i na zasadzie konkurencyjności. Szczecin nie będzie w stanie przyjąć wszystkich podmiotów gospodarczych pragnących w tym mieście rozwinąć działalność gospodarczą i to rodzi szansę na lokalizację inwestycji poza Szczecinem.

Od kilkunastu lat gmina Dobra pełni funkcję "sypialni" Szczecina i wbrew niektórym poglądom, jest to bardzo korzystna funkcja dla miasta. Gmina może także świadczyć inne usługi dla mieszkańców Szczecina, zwłaszcza w zakresie rekreacji oraz ekologicznej żywności i agroturystyki, co może być dodatkowym czynnikiem rozwoju. Szczecin będzie dla gminy głównym rynkiem pracy, nauki oraz usług wyższego rzędu, co jest rzeczą niezmiernie korzystną biorąc pod uwagę poziom zaspokojenia potrzeb społecznych oraz mając na względzie zasobność własnego budżetu.

Cele szczegółowe

	CEL STRATEGICZNY	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
																				Środki Budżetowe	Kredyty	Dotacje
1	Poprawa opieki zdrowotnej i opieki społecznej	3	85	246	241	153	25	28	28	28	28	32	32	35	35	40	40	45	1124	1124	0	0
2	Stworzenie warunków bazowo - organizacyjnych i szerokiej oferty kulturalno-oświatowej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	3200	3270	3310	3310	3400	3410	3450	3550	3550	3580	3720	3720	2870	3980	3980	4000	4010	12868	12868	0	0
3	Wykorzystanie gruntów (zasobów) rolnych dla produkcji rolnej wielkotowarowej oraz produkcji ekologicznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Stworzenie lepszych warunków dla harmonijnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	0	200	200	200	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1000	1000	0	0
5	Tworzenie dogodnych warunków do życia mieszkańców i dla rozwoju gospodarki.	1370	3450	1700	1750	3210	1900	1900	1900	2000	1900	1900	1800	1800	1500	1600	1600	1600	32880	32880	0	0
6	Rozwój przedsiębiorczości i turystyki	530	805	875	875	915	935	906	777	787	788	798	809	810	830	830	830	830	13930	13930	0	0
7	Gmina ekologiczna odpowiadająca wymaganiom jej mieszkańców	10	10	35	10	12	32	18	0	25	8	0	25	0	10	25	0	12	232	232	0	0
8	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	110	110	112	113	117	117	117	118	120	121	123	123	125	125	128	130	130	2039	2039	0	0
9	Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	SUMA	5223	7930	6478	6499	8007	6619	6419	6373	6510	6425	6573	6509	5640	6480	6583	6600	6627	64073	64073	0	0
	Lata	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17				

CEL STRATEGICZNY

Poprawa opieki zdrowotnej i opieki społecznej

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		Śr. Budżet	Kredyty	Dotacje
1. Poprawa opieki zdrowotnej (WYSOKI priorytet)	- racjonalne zagospodarowanie Istniejącej infrastruktury (przychodnie)	czasokres																		300	300	0	0
		śr. budżet		70	80	70	80																
		kredyty																					
		dotacje																					
	- stworzenie dogodnych warunków poszerzenia specjalistycznych usług medycznych i opieki całodobowej	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- profilaktyka zdrowotna w szkołach	czasokres																		297	297	0	0
		śr. budżet		10	10	15	15	15	18	18	18	18	20	20	20	20	25	25	30				
		kredyty																					
		dotacje																					
	- promowanie zachowań prozdrowotnych	czasokres																		177	177	0	0
		śr. budżet	3	5	6	6	8	10	10	10	10	10	12	12	15	15	15	15	15				
		kredyty																					
		dotacje																					
2. Poprawa opieki społecznej (WYSOKI priorytet)	- stworzenie dogodnych warunków dla inwestorów inwestujących w opiekę społeczną np. domy opieki	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej obsłudze opieki społecznej	czasokres																		350	350	0	0
		śr. budżet			150	150	50																
		kredyty																					
		dotacje																					
	poprawa funkcjonowania systemu pomocy społecznej	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
suma		3	85	246	241	163	25	28	28	28	28	32	32	35	35	40	40	45	1124	1124	0	0	

CEL STRATEGICZNY

Stworzenie warunków bazowo - organizacyjnych i szerokiej oferty kulturalno-oświatowej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		Sr. Budżet	Kredyty	Dotacje
1. Baza kulturalno-oświatowa i sportowa dostosowana dla potrzeb demograficznych mieszkańców (WYSOKI priorytet)	- przemyślane sposoby budowy, rozbudowy, modernizacji bazy kulturalno - oświatowej i sportowej oraz jej obsługi	czasokres																		8810	8810	0	0
		śr. budżet kultura-sport	830	850	870	870	880	890	900	900	900	920	950	950	90	970	970	1000	1000				
		śr. budżet szkoły	1672	1690	1700	1700	1800	1800	1800	1900	1900	1900	2000	2000	2000	2200	2200	2200	2200				
		śr. budżet przedszkola	490	490	490	500	500	500	520	520	520	520	530	530	530	540	540	540	550				
		kredyty																					
		dotacje																					
	- pomoc dla realizacji lokalnych inicjatyw	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- pozyskiwanie środków z innych instytucji wspierających tego typu przedsięwzięcia	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- wyposażenie placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych w odpowiedni sprzęt	czasokres																		182	182	0	0
		śr. budżet	42	50	50	40																	
		kredyty																					
		dotacje																					
	- popieranie przez Urząd Gminy tworzenia klubów zainteresowań, językowych itp.	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
2. Dowóz uczniów do szkół (WYSOKI priorytet)	- zabezpieczenie dojazdu uczniów do szkół – autobusy, minibusy itp.	czasokres																		3876	3876	0	0
		śr. budżet	166	190	200	200	220	220	230	230	230	240	240	240	250	250	250	260	260				
		kredyty																					
		dotacje																					
		suma	3200	3270	3310	3310	3400	3410	3450	3550	3550	3580	3720	3720	2870	3960	3960	4000	4010	12868	12868	0	0

Wykorzystanie gruntów (zasobów) rolnych dla produkcji rolnej wielkotowarowej oraz produkcji ekologicznej

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																		Nakłady całkowite	Sposób finansowania				
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Śr.		Budżet	Kredyty	Dotacje		
1. Rozwój agroturystyki (WYSOKI priorytet)	- pomoc i doradztwo rolnikom i mieszkańcom w pozyskiwaniu funduszy "pomocowych" na rozwój agroturystyki, usług hipoterapii itp.	czasokres																								
		śr. budżet																								
		kredyty																								
		dotacje																								
	- promowanie działań agroturystycznych i rozwoju ekologicznego rolnictwa	czasokres																								
		śr. budżet																								
		kredyty																								
		dotacje																								
2. Produkcja wielko i średniotowarowa (ŚREDNI priorytet)	- pomoc i doradztwo w pozyskiwaniu funduszy "pomocowych" dla rozwoju dróg dojazdowych do pól i infrastruktury obsługującej rolnictwo	czasokres																								
		śr. budżet																								
		kredyty																								
		dotacje																								
	- polityka wspierająca warunki ułatwiające powstanie punktów sprzedaży lokalnej żywności (m.in. żywności z atestem ekologicznym)	czasokres																								
		śr. budżet																								
		kredyty																								
		dotacje																								
suma		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

CEL STRATEGICZNY

Tworzenie dogodnych warunków do życia mieszkańców i dla rozwoju gospodarki.

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		Sr. Budżet	Kredyty	Dotacje
1. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (WYSOKI priorytet)	- rozbudowa infrastruktury technicznej wodno-kanalizacyjnej	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- porządkowanie sposobów odprowadzania wód burzowych (kanalizacja deszczowa)	czasokres																		1150	1150	0	0
		śr. budżet		200	100	100	150	100	100	100	100	100	100										
		kredyty																					
		dotacje																					
	- rozbudowa ujęć i przesyłów wody	czasokres																		2010	2010	0	0
		śr. budżet		200	150	100	1560																
		kredyty																					
		dotacje																					
	- wymiana sieci wodnych azbesto-cementowych	czasokres																		600	600	0	0
		śr. budżet						200	100	100	200												
		kredyty																					
		dotacje																					
	- budowa, modernizacja i remonty infrastruktury drogowej w gminie w oparciu o program rozwoju transportu	czasokres																		28970	28970	0	0
		śr. budżet	1370	3000	1400	1500	1500	1600	1700	1700	1700	1800	1800	1800	1800	1500	1600	1600	1600				
		kredyty																					
		dotacje																					
	- budowa lub rozbudowa obiektów użyteczności publicznej, podporządkowanych celom Gminy	czasokres																		150	150	0	0
		śr. budżet		50	50	50																	
		kredyty																					
		dotacje																					
	suma		1370	3450	1700	1750	3210	1900	1900	1900	2000	1900	1900	1800	1800	1500	1600	1600	1600	32880	32880	0	0

CEL STRATEGICZNY

Rozwój przedsiębiorczości i turystyki

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		Śr. Budżet	Kredyty	Dotacje
1. Wskazanie terenów pod działalność usługowo-produkcyjną (WYSOKI priorytet)	- uporządkowanie planów zagospodarowania przestrzennego ze wskazaniem terenów pod działalność usługowo-produkcyjną	czasokres																		150	150	0	0
		śr. budżet		30	30	30	30	30															
		kredyty																					
		dotacje																					
2. Gmina jako miejsce turystyki i rekreacji (WYSOKI priorytet)	- ulgi podatkowe przy zatrudnianiu mieszkańców gminy	czasokres																		2150	2150	0	0
		śr. budżet	100	120	110	110	120	120	120	120	130	130	130	140	140	140	140	140	140				
		kredyty																					
		dotacje																					
	- współdziałanie dla rozbudowy struktury baz sportowo-rekreacyjnych	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- usprawnianie komunikacji publicznej	czasokres																		10510	10510	0	0
		śr. budżet	400	500	600	600	620	620	620	640	640	640	650	650	650	670	670	670	670				
		kredyty																					
		dotacje																					
	- promocja gminy	czasokres																		290	290	0	0
		śr. budżet	10	15	15	15	15	15	16	17	17	18	18	19	20	20	20	20	20				
		kredyty																					
		dotacje																					
	- pozyskiwanie terenów od podmiotów państwowych	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów rekreacyjnych i turystycznych	czasokres																		790	790	0	0
		śr. budżet		120	120	120	130	150	150														
		kredyty																					
		dotacje																					
	- wspieranie działań koordynacyjnych podmiotów zajmujących się turystyką	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- stworzenie infrastruktury turystycznej umożliwiającej przyjemne spędzanie czasu (ścieżki rowerowe, konne, spacerowe oraz szlaki turystyczne)	czasokres																		40	40	0	0
		śr. budżet	20	20																			
		kredyty																					
		dotacje																					
suma			530	805	875	875	915	935	906	777	787	788	798	809	810	830	830	830	830	13930	13930	0	0

CEL STRATEGICZNY

Gmina ekologiczna odpowiadająca wymaganiom jej mieszkańców

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		Śr. Budżet	Kredyty	Dotacje
1. Utrzymanie środowiska naturalnego i kulturowego w dobrej kondycji ekologicznej odpowiadającej wymaganiom gminy ekologicznej (ŚREDNI priorytet)	- porządkowanie środowiska naturalnego i kulturowego przez uchwalenie nowych planów waloryzacji przyrodniczej	czasokres																		115	115	0	0
		śr. budżet			20			20			25			25			25						
		kredyty																					
		dotacje																					
	- przeanalizowanie „studium” pod kątem terenów pod budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe, usługowe, turystyczne itp.	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- zachowanie szczególnego charakteru przyrodniczo-kulturowego Rezerwatu Świdwie	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- wspieranie działań zwiększających zaangażowanie mieszkańców dla ładu przestrzeni w najbliższym otoczeniu	czasokres																		71	71	0	0
		śr. budżet	5	10	10	10	12	12	12														
		kredyty																					
		dotacje																					
	- współpraca ze służbami państwowymi	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- informowanie społeczeństwa o stanie środowiska, zagrożeniach, oraz konsekwencjach ekonomicznych spowodowanych zanieczyszczeniami	czasokres																		46	46	0	0
		śr. budżet	5		5				6			8					10		12				
		kredyty																					
		dotacje																					
	suma		10	10	35	10	12	32	18	0	25	8	0	25	0	10	25	0	12	232	232	0	0

Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa

[illegible]

CEL STRATEGICZNY

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																		Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Sr. Budżet		Kredyty	Dotacje	
1. Współpraca w tworzeniu jednostek Policji, Ochotniczej Straży Pożarnej i służb mundurowych (ŚREDNI priorytet)	- wskazanie możliwości lokalowych dla policji i służb mundurowych	czasokres																		0	0	0	0	
		śr. budżet																		0	0	0	0	
		kredyty																						
		dotacje																						
	- współdziałanie z organizacjami wspierającymi poprawę bezpieczeństwa w gminie	czasokres																		209	209	0	0	
		śr. budżet	7	7	7	8	10	10	10	10	12	12	14	14	15	15	18	20	20					
		kredyty																						
		dotacje																						
	- podjęcie działań zmierzających do utworzenia fundacji wspierającej poprawę bezpieczeństwa w gminie	czasokres																		0	0	0	0	
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
2. Przeciwdziałanie wzrostowi przestępczości i demoralizacji nieletnich (WYSOKI priorytet)	- wzmocnienie systemu wychowawczego "dom-szkola-organizacje pozaszkolne"	czasokres																	0	0	0	0		
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
	- zwiększenie funkcji wychowawczych szkół samorządowych (indywidualizacja programów wychowawczych)	czasokres																	0	0	0	0		
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
	- tworzenie warunków dla społecznie pożądanых form aktywności młodzieży w czasie wolnym	czasokres																	0	0	0	0		
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
	- pomoc w rozwoju infrastruktury społeczno- rekreacyjnej i klubowej	czasokres																	0	0	0	0		
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
3. Wzmocnienie współdziałania społeczeństwa ze służbami porządkowymi (ŚREDNI priorytet)	- tworzenie klimatu zaufania do służb porządkowych poprzez odpowiednią politykę informacyjną	czasokres																0	0	0	0			
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
4. Rozwój bezpiecznego układu funkcjonalnego i technicznego ulic (ŚREDNI priorytet)	- poprawa parametrów technicznych ulic i chodników oraz organizowanie monitoringu i systemu bezpiecznych parkingów	czasokres																0	0	0	0			
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
	- przystosowanie ulic do ruchu "uspokojonego" m.in. przez korektę poziomej i pionowej geometrii ulic, ukształtowania nawierzchni, zieleni i małej architektury	czasokres																0	0	0	0			
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
5. Przeciwdziałanie zagrożeniom pożarowym, chemicznym, gazowym itp. (WYSOKI priorytet)	- współdziałania z instytucjami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie zagrożeniom	czasokres																0	0	0	0			
		śr. budżet																						
		kredyty																						
		dotacje																						
	- wspieranie działań Ochotniczych Straży Pożarnych	czasokres																1830	1830	0	0			
		śr. budżet	103	103	105	105	107	107	107	108	108	109	109	109	110	110	110	110						
		kredyty																						
		dotacje																						
suma		110	110	112	113	117	117	117	118	120	121	123	123	125	125	128	130	130	2039	2039	0	0		

CEL STRATEGICZNY Stworzenie lepszych warunków dla harmonijnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

CEL SZCZEGÓŁOWY	SPOSÓB REALIZACJI		Termin realizacji i finansowanie																	Nakłady całkowite	Sposób finansowania		
			2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		Śr. Budżet	Kredyty	Dotacje
1. Porządkowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego (WYSOKI priorytet)	- uporządkowanie ładu przestrzennego przez uchwalenie nowych planów lub zmian	czasokres																		1000	1000	0	0
		śr. budżet		200	200	200	200	200															
		kredyty																					
		dotacje																					
	- przeanalizowanie „studium” pod kątem terenów pod budownictwo mieszkaniowe	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	- program rozwoju kultury, oświaty i szkolnictwa	czasokres																		0	0	0	0
		śr. budżet																					
		kredyty																					
		dotacje																					
	suma		0	200	200	200	200	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1000	1000	0	0

X. PROGRAMY ROZWOJU LOKALNEGO

Realizacja programów rozwoju lokalnego sprawi, że gmina Dobra będzie dynamiczną jednostką terytorialną, wysokiej jakości środowiskiem życia mieszkańców, ze zrównoważonym układem przyrodniczo - społeczno - gospodarczym, jednostką terytorialną zamożną pracowitością i odpowiedzialnością mieszkańców, oraz przedsiębiorczością i gospodarnością podmiotów gospodarczych, strukturą przestrzenno - funkcjonalną oferującą wysoki standard życia oraz gwarantującą bezpieczeństwo osobiste, jednostką terytorialną świadomie i szybko reagującą na wyzwania czasu.

Już dziś gmina Dobra jest gminą, w której dobrze jest mieszkać, pracować i wypoczywać, oraz gdzie można i warto robić interesy, bowiem gmina posiada i oferuje potencjalnym inwestorom wiele atrakcyjnych czynników lokalizacji, których wykorzystanie zapewni podmiotom gospodarczym uzyskanie satysfakcjonujących efektów indywidualnych, a gminie i jej mieszkańcom osiągnięcie korzyści ogólnospołecznych.

Uchwalona w sierpniu 2004 roku Strategia, jest programem mieszkańców gminy prowadzącym do poprawy warunków życia w lokalnym środowisku, na miarę XXI wieku. Jest jednocześnie wyzwaniem i zadaniem dla mieszkańców, bowiem od ich aktywności i udziału w realizacji, w poważnym stopniu zależeć będą osiągnięte rezultaty. Strategia jest programem zrównoważonego rozwoju gminy, programem całościowym, elastycznym, podatnym na uzupełnienia i zmiany, a przy tym programem realnym i ambitnym. Jest jednocześnie programem otwartym dla tych wszystkich, którzy na terenie gminy chcą robić uczciwe interesy, zgodne z założeniami strategii i kierunkami zagospodarowania przestrzennego gminy. Takich inwestorów zapraszają mieszkańcy i władze samorządowe.

Program 1 – „Opiekuńcza gmina”

Program obejmuje następujące cele strategiczne:

1. Poprawa opieki zdrowotnej i opieki społecznej.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
3. Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa.

Program 2 – „Zdrowe środowisko”

Program obejmuje następujące cele strategiczne:

1. Wykorzystanie gruntów (zasobów) rolnych dla produkcji rolnej wielkotowarowej oraz produkcji ekologicznej.
2. Gmina ekologiczna odpowiadająca wymaganiom jej mieszkańców.
3. Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa.

Program 3 – „Zamieszkać z nami”

Program obejmuje następujące cele strategiczne:

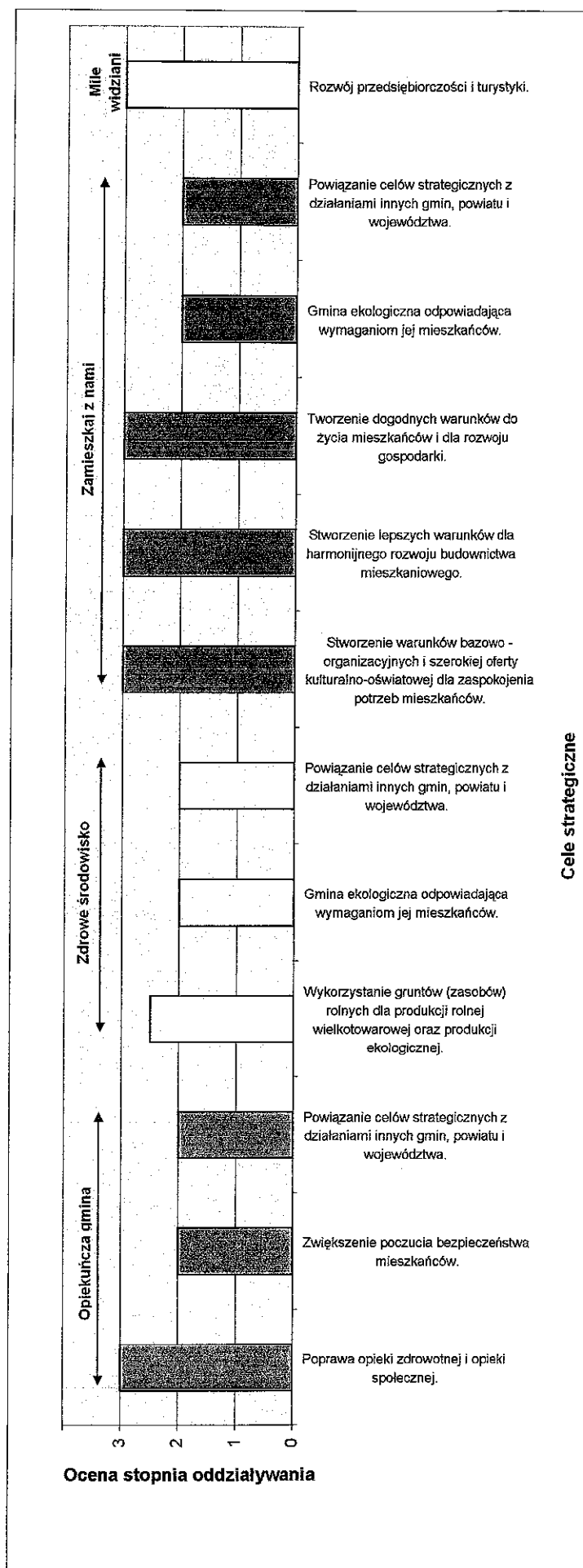
1. Stworzenie warunków bazowo - organizacyjnych i szerokiej oferty kulturalno-oświatowej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.
2. Stworzenie lepszych warunków dla harmonijnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego.
3. Tworzenie dogodnych warunków do życia mieszkańców i dla rozwoju gospodarki.
4. Gmina ekologiczna odpowiadająca wymaganiom jej mieszkańców.
5. Powiązanie celów strategicznych z działaniami innych gmin, powiatu i województwa.

Program 4 – „Mile widziani”

Program obejmuje następujące cele strategiczne:

1. Rozwój przedsiębiorczości i turystyki.

Powiązanie celów strategicznych z programami rozwoju lokalnego

XI. Monitorowanie strategii

ZADANIE	ODPOWIE- DZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Powołanie przez Wójta Koordynatora realizacji strategii i Doraźnej Komisji ds. Monitorowania Strategii.	Wójt Gminy	Wrzesień 2004
Przedkładanie Wójtowi raportów z przebiegu realizacji celów i programów zamieszczonych w Strategii (programie) rozwoju lokalnego gminy i analizowanie oraz aktualizowanie informacji o gminie zawartych w Strategii.	Koordynator realizacji strategii Doraźna Komisja ds. monitorowania strategii	Co pół roku począwszy od miesiąca grudnia 2004
Organizacja debat dla oceny realizacji i aktualności Strategii z udziałem osób tworzących wcześniej strategię. Wnoszenie stosownych poprawek.	Wójt Gminy i Przewodniczący Rady Gminy	Raz na rok
Sprawozdanie dla Rady Gminy z realizacji przyjętej strategii.	Wójt Gminy	Raz na rok
Ocena realizacji strategii.	Rada Gminy	Sesja absolutoryjna każdego roku

Strategia nie jest dokumentem zamkniętym. W miarę pojawiania się nowych problemów i nowych wyzwań, nowych możliwości, ale i nowych ograniczeń, a także nowych kompetencji i zadań władzy lokalnej, ulegać ona będzie korekcie i modyfikacji. Będzie także zmieniana, stosownie do sytuacji społeczno - gospodarczej kraju, regionu, gminy, zwłaszcza w nawiązaniu do miejsca Polski w Unii Europejskiej. W następnych latach konieczna będzie analiza i aktualizacja kluczowych uwarunkowań rozwoju, co powinno zapewnić możliwości elastycznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Mogą one bowiem spowodować konieczność modyfikacji celów przyjętych w strategii oraz wymuszać zmianę sposobów ich realizacji. Powinno to być przedmiotem monitorowania. Prawidłowe monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę, czy strategia jest właściwie realizowana, oraz czy założenia na których ją oparto, nie uległy zmianie. Pozwoli to sprawnie i elastycznie reagować na wszelkie zmiany mogące wpłynąć na procesy wykonawcze. Dla skutecznego prowadzenia monitorowania, potrzebne jest gromadzenie i analizowanie odpowiednich informacji, związanych z przyjętymi

założeniami, parametrami oraz uwarunkowaniami rozwoju. Są to np.: trendy rozwojowe, współczynniki ekonomiczne czy struktura wydatków i inwestycji. W tym celu konieczne jest stworzenie sprawnie działającej bazy informacji, która zapewni przepływ informacji pomiędzy wszystkimi pracownikami czuwającymi nad wdrażaniem strategii. Omawiana baza danych powinna być zaopatrzona w skuteczny system zbierania i aktualizacji zgromadzonych danych. Pożądane jest stworzenie jednolitego, standardowego systemu ich pozyskiwania i przetwarzania, który umożliwiłby stworzenie obiektywnego źródła informacji na temat przebiegu procesu wdrażania strategii. W przypadku strategii gminy Dobra, kluczową postacią w procesie jej realizacji i monitorowania jest Wójt. Do najważniejszych zadań Wójta w zakresie zarządzania i monitorowania, należy bezpośredni nadzór nad wdrażaniem strategii, oraz wyznaczenie koordynatora realizacji strategii i Doraźnej Komisji ds. monitorowania strategii.

Główne zadania koordynatora polegałyby na:

- kierowaniu pracami Doraźnej Komisji ds. monitorowania strategii,
- bieżącej analizie stanu realizacji strategii,
- obserwacji uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych wpływających lub mogących wpłynąć na realizację strategii,
- prowadzeniu bazy informacji,
- wypracowaniu kryteriów oceny stanu realizacji strategii,
- aktywnym poszukiwaniu źródeł finansowania.